

Raport z wykonania
Programu ochrony środowiska
Powiatu Polickiego na lata 2012-2015
z perspektywą do roku 2019
za okres 2014-2015

Zamawiający:

Zarząd Powiatu w Policach
ul. Tanowska 8
72-010 Police

Wykonawca:

Green Key Joanna Masiota - Tomaszewska
ul. Nowy Świat 10a/15
60-583 Poznań
www.greenkey.pl

Raport z wykonania Programu ochrony środowiska Powiatu Polickiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019 za okres 2014-2015

Właściciel Firmy

mgr Joanna Masiota - Tomaszewska

Autor opracowania:

mgr Joanna Walkowiak – Kierownik Zespołu Projektowego
mgr Andrzej Karkowski – Specjalista ds. ochrony środowiska
mgr Wojciech Pająk – Specjalista ds. ochrony środowiska

Październik, 2016 r.

SPIS TREŚCI

SPIS SKRÓTÓW	5
1. WSTĘP	6
1.1. PODSTAWY MERYTORYCZNE OPRACOWANIA	6
1.2. OGÓLNE INFORMACJE STATYSTYCZNE O POWIECIE POLICKIM W LATACH 2014-2015.....	15
2. STAN ŚRODOWISKA W LATACH 2014-2015.....	17
2.1. ZASOBY WODNE.....	17
2.2. POWIERZCHNIA ZIEMI I GLEB	22
2.3. PRZYRODA.....	23
2.4. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	24
2.5. HAŁAS	25
2.6. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	28
2.7. POWAŻNE AWARIE	28
2.8. GOSPODARKA ODPADAMI.....	29
3. OCENA REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ W OKRESIE OD STYCZNIA 2014 R. DO GRUDNIA 2015 R.	31
3.1. CEL STRATEGICZNY OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH ORAZ OCHRONA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH ORAZ OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD PRZEJŚCIOWYCH I PRZYBRZEŻNYCH ORAZ SKUTECZNA OCHRONA LINII BRZEGOWEJ.....	31
3.2. CEL STRATEGICZNY ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA ZASOBAMI NATURALNYMI ORAZ OCHRONA GLEB PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH	38
3.3. CEL STRATEGICZNY OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I ZRÓWNOWAŻONE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH ORAZ ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH W ROZWOJU TURYSTYKI.....	43
3.4. CEL STRATEGICZNY KONTYNUACJA DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z POPRAWĄ JAKOŚCI POWIETRZA ORAZ WZROST WYKORZYSTANIA ENERGII Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ.....	51
3.5. CEL STRATEGICZNY POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO POPRZEC OBNIŻENIE NATĘŻENIA HAŁASU DO POZIOMU OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW	56
3.6. CEL STRATEGICZNY OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI	60

3.7. CEL STRATEGICZNY MINIMALIZACJA SKUTKÓW WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH ORAZ OGRANICZENIE RYZYKA ICH WYSTĄPIENIA	61
3.9. CEL STRATEGICZNY WZROST ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA	64
3.10. CEL STRATEGICZNY STWORZENIE SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI, ZGODNEGO Z ZASADĄ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ HIERARCHIĄ SPOSOBÓW POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI	69
4. OCENA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	78
4.1. OCENA WSKAŹNIKOWA	78
4.1.1. Wskaźniki presji	79
4.1.2. Wskaźniki stanu	80
4.1.3. Wskaźniki reakcji	81
4.1.4. Podsumowanie wskaźników	83
4.2. PODSUMOWANIE KOŃCOWE	85
SPIS TABEL	88
SPIS WYKRESÓW	90

SPIS SKRÓTÓW

ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	POŚ	Program ochrony środowiska Powiatu Polickiego
BZT ₅	pięciodobowe biochemiczne zapotrzebowanie na tlen	PPIS	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Policach
ChZT	chemiczne zapotrzebowanie na tlen oznaczane metodą dwuchromianową	PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
Dz. U.	Dziennik Ustaw	PSG	Polska Spółka Gazownictwa
Fe	żelazo	PSSE	Państwowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna
GUS	Główny Urząd Statystyczny	RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
HCO ₃	wodorowęglany	RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie
igl.	iglaste	SP	szkoła podstawowa
JCWP	jednolita część wód powierzchniowych	SUW	stacja uzdatniania wody
JRG	jednostka ratowniczo-gaśnicza	TOC	zawartość ogólnego węgla organicznego
K	potas	TOEE	Transgraniczny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Trzebieży
KP PSP	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Policach	WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
KZGW	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej	WIOŚ	w Szczecinie Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie
liśc.	liściaste	WSSE	Wojewódzka Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna
Mn	mangan	Z. Ch. Police	Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” SA
MPZP	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	ZDR	zakład dużego ryzyka
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	ze zm.	ze zmianami
NH ₄	amoniak	ZODR	Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach
ODR	Ośrodek Doradztwa Rolniczego	ZWiK	Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Policach
OOŚ	oceny oddziaływania na środowisko	ZZMiUW	Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie
OSP	ochotnicza straż pożarna	ZZR	zakład zwiększonego ryzyka
OZE	odnawialne źródła energii		
PEC	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA w Policach		
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy		
PKP	Polskie Koleje Państwowe		
PM 10	pył zawieszony zawierający cząstki mniejsze niż 10 mikrometrów		
PO ₄	fosforany		

1. WSTĘP

1.1. PODSTAWY MERYTORYCZNE OPRACOWANIA

Niniejszy dokument dotyczy przyjętego uchwałą Nr XVII/136/2012 Rady Powiatu w Policach z dnia 28 września 2012 r. dokumentu strategicznego pn. Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2012 - 2015 z perspektywą do roku 2019.

W oparciu o art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2016 r. poz. 672 ze zm.), organ wykonawczy powiatu sporządza co dwa lata raport z realizacji programu ochrony środowiska (zwany dalej „Raportem”), który przedstawia radzie powiatu. Po przedstawieniu raportu radzie powiatu dokument ten ustawowo zostanie przekazany organowi wykonawczemu województwa.

Opracowanie stanowi realizację ustawowego obowiązku i dotyczy okresu od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 ze zm.) opracowany Raport podlega zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu.

Zakres niezbędnych informacji, jakie zawiera Raport odpowiada treści przyjętego Programu ochrony środowiska Powiatu Polickiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019 (zwanego dalej „POŚ”). W dokumencie tym przedstawiane są postępy z realizacji zadań wytyczonych w Programie. Porównanie uzyskanego obrazu ze stanem polityki ochrony środowiska powiatu polickiego opisanym w POŚ powinno dać odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu udało się zrealizować przyjęte założenia oraz przedsięwzięcia.

Niniejszy Raport weryfikuje i ocenia wykonanie celów wyznaczonych w POŚ w odniesieniu do działań podjętych i zrealizowanych w latach 2014-2015.

W POŚ sformułowano cele ekologiczne na podstawie diagnozy i prognozy stanu środowiska, a także uwarunkowań polityki ekologicznej na tle głównych dziedzin rozwoju i związanych z nimi kierunków presji na środowisko. Przedsięwzięcia i zadania ujęte zostały w Raporcie w grupach zgodnych z celami określonymi następująco w dokumencie:

1. Cel strategiczny: KONTYNUACJA DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z POPRAWĄ JAKOŚCI POWIETRZA ORAZ WZROST WYKORZYSTANIA ENERGII Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ

a) Cel operacyjny (krótkoterminowy): PA 1.

Opracowanie i realizacja programów służących ochronie powietrza

- *Opracowanie i wdrożenie strategii zmniejszania stężenia pyłów drobnych PM₁₀ i PM_{2,5} w powietrzu.*

b) Cel operacyjny (krótkoterminowy): PA 2.

Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych

- *Rozwój sieci monitoringu jakości powietrza przez udział powiatu i gmin w monitoringu regionalnym,*
- *Modernizacja istniejących kotłowni. Podłączenie budynków do sieci ciepłowniczej,*
- *Termomodernizacja i zmiana systemów grzewczych w obiektach oświatowych i wychowawczych powiatu oraz obiektach użyteczności publicznej,*

- Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie (wymiana kotłów węglowych na paliwo gazowe, olej opałowy, biopaliwa, pompy ciepła, kolektory słoneczne),
- Niezbędne prace sieciowe wynikające z planów oraz zamierzeń inwestycyjnych w obszarze sieci przesyłowych, w tym kontynuowanie modernizacji istniejącej sieci dystrybucyjnej, rozbudowa sieci dystrybucyjnej dla potrzeb nowych odbiorców,
- Budowa i modernizacja systemów i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych,
- Rozbudowa sieci gazowej na terenie gmin powiatu,
- Zakup pojazdów transportu publicznego o niskiej emisji spalin,
- Budowa obwodnic, przebudowa, modernizacja i poprawa stanu technicznego dróg,
- Zintensyfikowanie ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych i tworzenie nowych ścieżek rowerowych.

c) Cel operacyjny (krótkoterminowy): PA 3.

Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

- Wdrażanie projektów z zastosowaniem odnawialnych i alternatywnych źródeł energii, w tym:
 - wykorzystanie biogazu - budowa elektrociepłowni biogazowej wykorzystanie biomasy- wzrost wykorzystania biomasy na cele produkcji biogazu rolniczego,
 - wykorzystanie energii słonecznej- wzrost wykorzystania kolektorów słonecznych do wytwarzania ciepła, głównie w obiektach użyteczności publicznej i indywidualnych gospodarstwach domowych,
 - wykorzystanie energii wiatru zastosowanie pomp ciepła.

2. Cel strategiczny: OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH ORAZ OCHRONA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH:

a) Cel operacyjny (krótkoterminowy): W 1.

Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych:

- Budowa i modernizacja systemów zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych na obszarach wiejskich,
- Wspieranie rozwoju - tam, gdzie jest to uzasadnione pod względami środowiskowymi i ekonomicznymi - lokalnych systemów oczyszczania ścieków bytowych poprzez wyposażanie nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków,
- Budowa kanalizacji deszczowej, modernizacja kanalizacji w celu wydzielenia kanalizacji deszczowej, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej do odbiorników,
- Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych. Budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę i gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt,
- Zagospodarowywanie terenów dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód przed zanieczyszczeniem.

b) Cel operacyjny (krótkoterminowy): W 2.

Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych

- Utrzymywanie koryt cieków, kanałów i obwałowań w należyłym stanie technicznym, remonty budowli wodnych, w tym regulacyjnych, zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów, poprawa warunków przepływu wód powodziowych,
- Modernizacja i budowa infrastruktury przeciwpowodziowej,
- Budowa i modernizacja urządzeń melioracyjnych,
- Uwzględnienie granic obszarów przedstawionych na mapach zagrożenia i mapach ryzyka powodziowego w planach zagospodarowania przestrzennego gmin.

c) Cel operacyjny (krótkoterminowy): W 3.

Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystanie

- Budowa i modernizacja systemów zbiorowego zaopatrywania w wodę,
- Przywrócenie i utrzymanie wymaganych standardów wodom śródlądowym będącym środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych,
- Przywrócenie właściwych standardów, w szczególności w zakresie kryterium sanitarnego, wodom wykorzystywanym jako kąpieliska.

d) Cel operacyjny (krótkoterminowy): W 4.

Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek

- Zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych, w tym działania na rzecz retencji na obszarach cennych przyrodniczo i ochrona siedlisk wodnych i od wód zależnych,
- Renaturyzacja koryt i dolin rzecznych, w tym ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów oraz naturalnych siedlisk przyrodniczych wodnych i od wód zależnych, oraz introdukcja rodzimych gatunków ryb.

3. Cel strategiczny: OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD PRZEJŚCIOWYCH I PRZYBRZEŻNYCH ORAZ SKUTECZNA OCHRONA LINII BRZEGOWEJ:

a) Cel operacyjny (krótkoterminowy): WM 1.

Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód przejściowych i przybrzeżnych, w szczególności zatrzymanie eutrofizacji tych wód

- Rozwój systemów zapewniających ograniczanie wprowadzania do wód zalewu substancji zanieczyszczających, w tym substancji zwiększających trofię wód,
- Zagospodarowywanie terenów nad Zalewem Szczecińskim dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód przed zanieczyszczeniem.

4. Cel strategiczny: STWORZENIE SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI, ZGODNEGO Z ZASADĄ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ HIERARCHIĄ SPOSOBÓW POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI:

a) Działania w zakresie budowy systemu gospodarki odpadami w województwie zgodnego z KPGO 2014

- Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno – edukacyjnej w tym zakresie,
- Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na recykling oraz odzysk energii zawartej w odpadach, w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania,
- Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów dla zapewnienia skutecznej egzekucji prawa,
- Prowadzenie właściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów,
- Zapewnienie odpowiedniej przepustowości instalacji do przetwarzania odpadów,
- Stymulowanie rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne poprzez wspieranie współpracy organizacji odzysku, przemysłu i samorządu terytorialnego oraz konsekwentne egzekwowanie obowiązków w zakresie odzysku i recyklingu,
- Wydawanie decyzji związanych z realizacją celów spełniających założenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami,
- Rozbudowa i budowa zakładów zagospodarowania odpadów obejmujące regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, które będą zapewniać następujący zakres usług:
 - mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
 - składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych,
- Zakończenie uporządkowania składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

b) Działania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

- Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców najpóźniej do 2015 r.,
- Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.,
- Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:
 - w 2013 r. więcej niż 50 %,
 - w 2020 r. więcej niż 35 %, masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max 60 % wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i, w miarę możliwości, odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50 % masy do 2020 roku,
- Monitoring dzikich składowisk,

c) Działania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi

- Rozwój istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych oraz standaryzacji urządzeń,
- Rozbudowa lub modernizacja infrastruktury technicznej w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- Realizacja działań zawartych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”,
- Rozbudowa infrastruktury technicznej zbierania zużytych opon, szczególnie w zakresie odbierania od małych i średnich przedsiębiorstw,
- Rozbudowa infrastruktury technicznej selektywnego zbierania, przetwarzania oraz ponownego wykorzystania odzysku, w tym recyklingu odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej,
- Zwiększenie wykorzystania osadów ściekowych.

5. Cel strategiczny: OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I ZRÓWNOWAŻONE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH:

a) Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP 1.

Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa

- Kontynuowanie inwentaryzacji przyrodniczej gmin ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 (inwentaryzacja pod kątem tworzonej obecnie Planów Zadań Ochronnych),
- Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego.

b) Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP 2.

Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody

- Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej.

c) Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP 3.

Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych

- Opracowanie i wdrażanie kompleksowych systemów zarządzania obszarami cennymi przyrodniczo wraz z tworzeniem infrastruktury edukacyjnej, informacyjnej, turystycznej oraz służącej ochronie przyrody,
- Współdziałanie z ZODR i ARiMR w zakresie ochrony bioróżnorodności na obszarach wiejskich poprzez szkolenie i wsparcie rolników we wdrażaniu programów rolno-środowiskowych.

d) Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP 5

Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska

- Realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości”,
- Zalesianie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo krajobrazowych,
- Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych,

- Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych,
- Zwiększenie ilości i powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz rozszerzenie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym:
 - odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy,
 - wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych – budowa, przebudowa i modernizacja dróg leśnych, wyznaczonych w planach urządzenia lasu jako drogi pożarowe,
- Renaturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodnych - błotnych obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych w tym:
 - zwiększenie możliwości retencyjnych,
 - przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych- budowa obiektów wodno-melioracyjnych.

e) Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP 6.

Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych.

- Realizacja planów urządzenia lasów.

f) Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP 7.

Edukacja leśna społeczeństwa, dostosowanie lasów do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych.

- Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa, udostępnienie lasów poprzez utrzymanie i rozwój posiadanej infrastruktury, rozszerzaniu bazy do edukacji ekologicznej, partycypacji w inwestycjach wspólnych z samorządami w zakresie rozwoju turystyki na obszarach leśnych i przyleśnych,
- Prowadzenie doradztwa dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem,
- Promocja turystyki związanej z gospodarką leśną, łowiectwem, turystyki ekologicznej i rowerowej.

g) Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP 8.

Identyfikacja zagrożeń lasów i zapobiegania ich skutkom.

- Monitorowanie oraz ograniczanie występowania szkodników owadzych w lasach,
- Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach, w tym:
 - modernizacja sprzętu przeciwpożarowego oraz systemu wczesnego wykrywania pożarów lasu,
 - modernizacja systemu obserwacji lasu, zakup kamer TV umożliwiających monitoring lasów,
 - zakup i wymiana sprzętu patrolowo-gaśniczego,
- Budowa lub przebudowa dróg leśnych uznanych za drogi pożarowe,
- Wykonanie sztucznych zbiorników na potrzeby gaśnicze na terenach leśnych gdzie nie występują naturalne źródła poboru wody,
- Retencjonowanie wody na obszarach leśnych,
- Wzmacnianie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych),

6. Cel strategiczny: ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH W ROZWOJU TURYSTYKI:

a) Cel operacyjny (krótkoterminowy): T 1.

Wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych

- Opracowanie koncepcji najkorzystniejszego wykorzystania przyrodniczych zasobów regionu wraz z planem podziału obszarów cennych przyrodniczo na strefy (o różnym stopniu dostępności i zagospodarowania), z uwzględnieniem bogactwa siedlisk i ich odporności na presję turystyczną.

b) Cel operacyjny (krótkoterminowy): T 2.

Promocja przyrodniczych walorów turystycznych województwa

- Podkreślanie znaczenia walorów przyrodniczych i ich ochrony w kampaniach promocyjnych,

7. Cel strategiczny: POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO POPRZECZ OBNIŻENIE NATĘŻENIA HAŁASU DO POZIOMU OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW:

a) Cel operacyjny (krótkoterminowy): H 1.

Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas

- Opracowanie wynikających z map akustycznych Programów ochrony przed hałasem.

b) Cel operacyjny (krótkoterminowy): H 2.

Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców

- Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców gmin powiatu polickiego przed ponadnormatywnym hałasem poprzez:
 - budowę obwodnic i dróg alternatywnych do istniejących (wraz ze skutecznymi zabezpieczeniami akustycznymi),
 - przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg,
 - zastosowanie zmniejszenia prędkości pojazdów,
- Opracowanie i wdrożenie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska oraz utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania (w przypadku braku innych technicznych możliwości),
- Ograniczenie uciążliwości akustycznej w miejscach występowania szczególnych uciążliwości akustycznych dla mieszkańców (szczególnie w okolicach takich budynków jak: szpitale, szkoły, przedszkola, internaty, domy opieki społecznej itp.) poprzez:
 - budowę ekranów akustycznych,
 - stosowanie mat antywibracyjnych, wykopów, tuneli,
 - tworzenie pasów zieleni przy głównych trasach komunikacyjnych,
 - zwiększenie izolacyjności akustycznej budynków,
- Ograniczenie hałasu emitowanego przez środki transportu (transport drogowy i szynowy) m.in. poprzez ich modernizację, naprawę trakcji,
- Zapewnienie przestrzegania zasady strefowania (rozgraniczania terenów o zróżnicowanej funkcji) w planowaniu przestrzennym, oraz wprowadzenie zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów,
- Przeprowadzenie edukacji ekologicznej oraz promocja:
 - komunikacji zbiorowej,
 - transportu rowerowego,

- proekologicznego korzystania z samochodów: Carpooling (jazda z sąsiadem), Eco-driving (ekologiczny, oszczędny styl jazdy).
- 8. Cel strategiczny: OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI:**
- a) **Cel operacyjny (krótkoterminowy): PEM 1.**
Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych
- Prowadzenie monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu polickiego.
- 9. Cel strategiczny: MINIMALIZACJA SKUTKÓW WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH ORAZ OGRANICZENIE RYZYKA ICH WYSTĄPIENIA:**
- a) **Cel operacyjny (krótkoterminowy): PAP 1.**
Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii
- Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych,
 - Wzmocnienie kadr pracowniczych monitoringu środowiska (straży pożarnej),
 - Wyposażenie służb monitoringu w profesjonalny sprzęt umożliwiający prowadzenie działań ratowniczych dla wszystkich możliwych scenariuszy awarii i katastrof.
- b) **Cel operacyjny (krótkoterminowy): PAP 2.**
Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych
- Wspieranie działalności jednostek reagowania kryzysowego.
- c) **Cel operacyjny (krótkoterminowy): PAP 3.**
Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych
- Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców powiatu.
- 10. Cel strategiczny: ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA ZASOBAMI NATURALNYMI:**
- d) **Cel operacyjny (krótkoterminowy): PAP 1.**
Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego
- Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin,
 - Współdziałanie organów administracji publicznej w tworzeniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem kopalin i ich ochroną przed trwałym zainwestowaniem nie górniczym na całym obszarze powiatu,
 - Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego.
- 11. Cel strategiczny: OCHRONA GLEB PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH:**
- a) **Cel operacyjny (krótkoterminowy): GL 1.**
Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej
- Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego poprzez szkolenia rolników (zgodnych z wymogami ochrony środowiska i przyrody),

- Ochrona gleb przed zakwaszeniem oraz działania zmierzające do odkwaszenia gleb.

b) Cel operacyjny (krótkoterminowy): GL 2.

Opracowanie strategii zagospodarowania urobków z prac pogłębiarskich w ramach rozbudowy i modernizacji infrastruktury portowej

- Wyznaczanie nowych miejsc składowania urobku na polach refulacyjnych lub wskazanie innego sposobu zagospodarowania,
- Lokalizacja zakładu do oczyszczania zanieczyszczonego urobku pochodzącego z pogłębiania dna.

c) Cel operacyjny (krótkoterminowy): GL 3.

Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych

- Rekultywacja terenów uznanych za zdegradowane.

12. Cel strategiczny: WZROST ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA:

a) Cel operacyjny (krótkoterminowy): EE 1.

Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i gospodarki odpadami

- Prowadzenie działań dotyczących możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł energii oraz poszanowania energii (np. kampanii, szkoleń, konferencji. itp.),
- Prowadzenie działań podnoszących wiedzę z zakresu właściwej gospodarki odpadami (np. szkolenia, konferencje, kampanie).

b) Cel operacyjny (krótkoterminowy): EE 2.

Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa w zakresie zużycia wody oraz jej zanieczyszczeń

- Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne,
- Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie wpływu na jakość wód nieprawidłowej gospodarki ściekowej w domostwach i gospodarstwach rolnych (np. spotkania, prelekcje, szkolenia),
- Organizowanie szkoleń dla rolników z zakresu właściwego nawożenia, promocji rolnictwa ekologicznego, stosowania dobrych praktyk rolniczych i ochrony gleb.

c) Cel operacyjny (krótkoterminowy): EE 3.

Tworzenie proekologicznych wzorców zachowań, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, w odniesieniu do pozostałych komponentów

- Przeprowadzenie działań mających na celu rozwiązanie aktualnych problemów środowiskowych (np. przez prowadzenie projektów, akcji, kampanii, szkoleń itp.),
- Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia środowiska,
- Działania promujące i podnoszące poziom wiedzy nt. walorów środowiska przyrodniczego na terenie powiatu polickiego.

d) Cel operacyjny (krótkoterminowy): EE 4.

Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem

- Utworzenie i utrzymanie systemu do zarządzania informacjami o stanie środowiska,

- *Utworzenie platformy internetowej do prezentowania danych o stanie środowiska.*

Raport został opracowany na podstawie danych i informacji uzyskanych od jednostek, które były wskazane w POŚ jako jednostki odpowiedzialne za realizację celów ekologicznych w nim wytyczonych, tj.:

- Starostwa Powiatowego w Policach,
- gminy powiatu polickiego,
- zarządców infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej,
- Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej SA z siedzibą w Policach,
- Zachodniopomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Policach,
- Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” SA,
- Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Policach,
- Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu,
- Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach,
- Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Szczecinie,
- Zarządu Morskiego Portu Police Sp. z o.o.,
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Oddział Regionalny w Szczecinie,
- Nadleśnictwa Trzebież i Nadleśnictwa Gryfino,
- Szczecińsko-Polickiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Spółka z o.o. w Policach,
- PKP Polskich Linii Kolejowych SA,
- Zachodniopomorskiej Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie.

W szczególności podstawą sporządzenia Raportu z realizacji POŚ za lata 2014 - 2015 były:

- sprawozdania z wykonania budżetu powiatu oraz gmin,
- dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego – Bank danych lokalnych,
- dane sprawozdawcze od poszczególnych podmiotów wskazanych powyżej,
- informacje o stanie środowiska wojewódzkiej inspekcji ochrony środowiska w Szczecinie.

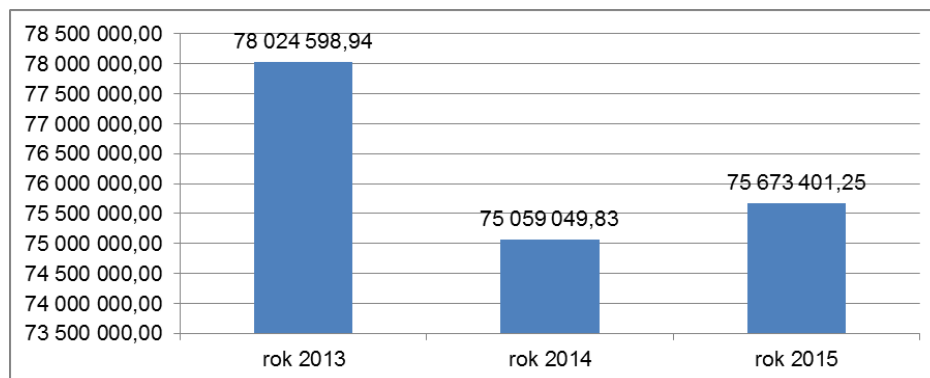
1.2. OGÓLNE INFORMACJE STATYSTYCZNE O POWIECIE POLICKIM W LATACH 2014-2015

W kolejnych tabelach zestawiono informacje wstępne dotyczące wysokości dochodów jednostki i jej wydatków, w tym poniesionych na ochronę środowiska w okresie sprawozdawczym.

Tabela 1. Dochody Powiatu ogółem, w tym otrzymane dotacje w latach 2013-2015

Wyszczególnienie (zł)	rok 2013	rok 2014	rok 2015
Dochody ogółem	78 024 598,94	75 059 049,83	75 673 401,25
Otrzymane dotacje	13 473 274,65	10 920 685,21	7 798 096,26
Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych	4 878 650,07	2 789 021,59	1 012 919,60

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2013-2015

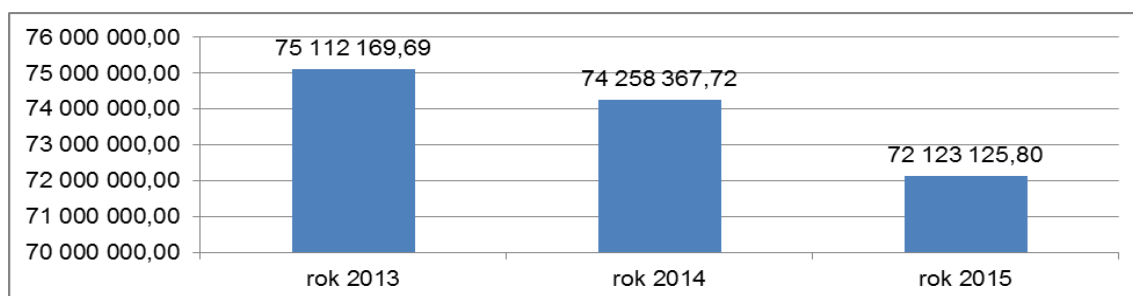
Wykres 1. Dochody powiatu polickiego (samorządu) w okresie sprawozdawczym

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2013-2015

Tabela 2. Wydatki Powiatu ogółem, w tym na ochronę środowiska w latach 2013-2015

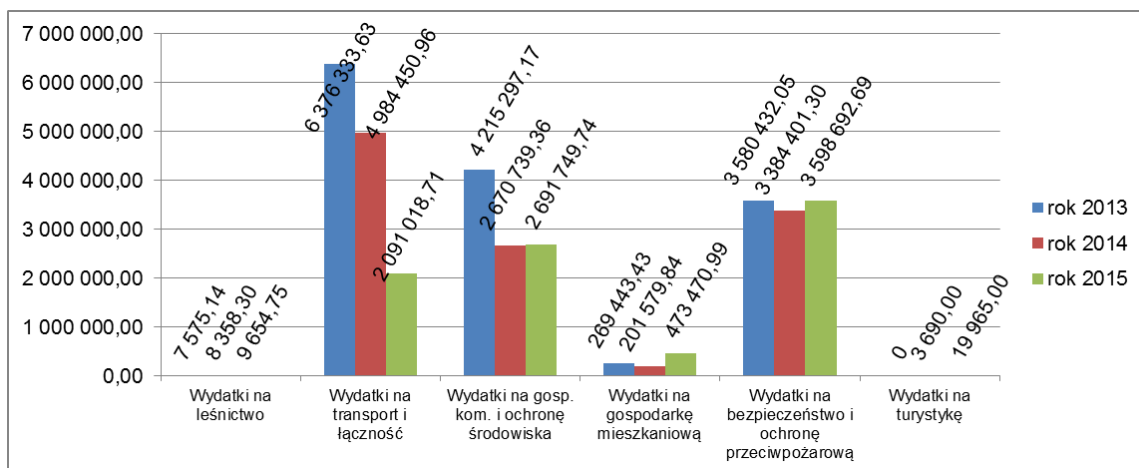
Wyszczególnienie (zł)	rok 2013	rok 2014	rok 2015
Wydatki ogółem	75 112 169,69	74 258 367,72	72 123 125,80
Wydatki na leśnictwo	7 575,14	8 358,30	9 654,75
Wydatki na transport i łączność	6 376 333,63	4 984 450,96	2 091 018,71
Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	4 215 297,17	2 670 739,36	2 691 749,74
Wydatki na gospodarkę mieszkaniową	269 443,43	201 579,84	473 470,99
Wydatki na bezpieczeństwo i ochronę przeciwpożarową	3 580 432,05	3 384 401,30	3 598 692,69
Wydatki na turystykę	0,00	3 690,00	19 965,00

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2013-2015

Wykres 2. Wydatki powiatu polickiego (samorządu) w okresie sprawozdawczym

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2013-2015

Wykres 3. Wydatki, w tym na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska, w okresie sprawozdawczym

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2013-2015

Wydatki na dział gospodarka komunalna i ochrona środowiska, z którego finansowanych jest najwięcej inwestycji i działań związanych stricte z ochroną środowiska przedstawiały się następująco:

- w roku 2013 – 4 215 297,17 zł,
- w roku 2014 – 2 670 739,36 zł,
- w roku 2015 – 2 691 749,74 zł, co daje o 21 010,38 zł więcej niż w roku 2013, ale mniej niż w roku 2013 – o 1 523 547,43 zł.

Oznacza to, że wydatki na ten cel stanowiły odpowiednio:

- w roku 2013 – 5,6 % całości wydatków,
- w roku 2014 – 3,6 % całości wydatków,
- w roku 2015 – 3,7 % całości wydatków.

2. STAN ŚRODOWISKA W LATACH 2014-2015

2.1. ZASOBY WODNE

Stan wód powierzchniowych na terenie Powiatu nie jest zadowalający, co potwierdzają dane monitoringowe WIOŚ zamieszczone w dalszej części opracowania. Stan wód utrzymuje się na umiarkowanym i słabym poziomie od wielu lat.

Spośród badanych JCWP na terenie powiatu polickiego znajdują się cztery JCWP. Są to: Gunica od Rowu Wołczkowskiego do ujścia, Myśliborka z jeziorem Myśliborskim Wielkim, Odra od Odry Zachodniej do Parnicy oraz Odra od Parnicy do ujścia.

W okresie sprawozdawczym wykonano badania w 3 punktach pomiarowych zlokalizowanych w JCWP Odra od Odry Zachodniej do Parnicy oraz w 1 punkcie położonym w JCWP Odra od Parnicy do ujścia. Wśród tych stanowisk na terenie powiatu jest punkt pomiarowy monitoringu obszarów chronionych: Odra Zachodnia – autostrada (m. Siadło Dolne). W 2015 roku realizowano również badania wód Gunicy i Myśliborki w zakresie monitoringu operacyjnego, a w JCWP Gunica także w zakresie monitoringu obszarów chronionych położonych na obszarach zagrożonych eutrofizacją ze źródeł komunalnych.

Kolejna tabela (nr 3) zawiera zestawienie danych monitoringowych za rok 2014.

Wyniki badań za rok 2015 są jeszcze weryfikowane przez WIOŚ Szczecin.

Powiat policki położony przy Zalewie Szczecińskim to obszar wykonywania również badań monitoringowych w zakresie jednolitych części wód przejściowych i przybrzeżnych województwa zachodniopomorskiego.

Obserwuje się powolny spadek zawartości związków fosforu w Zalewie Szczecińskim, mimo to, na podstawie potencjału ekologicznego i stanu chemicznego stan JCWP Zalew Szczeciński oceniono jako zły. Tabela nr 4 i 5 pokazuje wyniki badań Zalewu Szczecińskiego z lat 2014-2015.

Tabela 3. Wyniki badań wód powierzchniowych na terenie Powiatu

Nazwa ocenianej jcw		Odra od Odry Zachodniej do Parnicy	Odra od Parnicy do ujścia	Gunica od Rowu Wolczkowskiego do ujścia	Myśliborka z jeziorem Myśliborskim Wielkim
Typ abiotyczny		21	21	19	17
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw (T/N)		T	T	T	T
Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód	Fitoplankton (wskaźnik fitoplanktonowy IFPL)	0,48	0,64		
	Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO)				0,551
	Makrofity (makrofitowy indeks rzeczny MIR)	26,7		41,6	43,3
	Makrobezkręgowce bentosowe (indeks MMI)	0,379	0,356		
	Klasa elementów biologicznych	IV	IV	II	II
	Klasa elementów hydromorfologicznych	II	II	II	II
	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)	II	II	PPD	PPD
	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)	I	I		I
POTENCJAŁ EKOLOGICZNY		SLABY	SLABY	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY
Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych		N	T	N	N
POTENCJAŁ EKOLOGICZNY w obszarach chronionych		SLABY	SLABY	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY
STAN CHEMICZNY		PSD _{sr}	PSD		DOBRY
STAN JCW		ZŁY	ZŁY	ZŁY	ZŁY

Źródło: WIOŚ

Tabela 4. Szczegółowa ocena jakości wód Zalewu Szczecińskiego w roku 2014

Nazwa JCWP/ liczba stanowisk	Elementy biologiczne		Elementy hydromorfo- logiczne	Elementy fizykochemiczne wspierające elementy biologiczne	Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny ocena dziedziczona z 2011 roku	Stan JCWP	
Zalew Szczeciński/7	Fitoplankton		IV klasa	II klasa	PPD	II klasa	SLABY	PSD	ZŁY
	Chlorofil "a"	IV klasa							
	Makrobezkręgowce bentosowe								
	Wskaźnik B	IV klasa							
	Ichtiofauna								
	Wskaźnik SI	III klasa							

PPD - poniżej potencjału dobrego, PSD - poniżej stanu dobrego

Źródło: WIOŚ

Tabela 5. Szczegółowa ocena jakości wód Zalewu Szczecińskiego w roku 2015

Nazwa JCWP/ liczba stanowisk	Elementy biologiczne		Elementy hydromorfo-logiczne	Elementy fizykochemiczne wspierające elementy biologiczne	Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny ocena dziedziczona z 2011 roku	Stan JCWP	
Zalew Szczeciński/7	Fitoplankton		IV klasa	II klasa	PPD	II klasa	SLABY	PSD bromowany difenylester, związki tributylocyny	ZŁY
	Chlorofil "a"	III klasa							
	Makrobezkręgowce bentosowe								
	Wskaźnik B	IV klasa							
	Ichtiofauna								
	Wskaźnik SI	III klasa							

PPD - poniżej potencjału dobrego, PSD - poniżej stanu dobrego

Źródło: WIOŚ

Jeżeli chodzi natomiast o kąpieliska, to zgodnie z danymi przekazanymi przez PSSE w Policach w Powiecie zostały zgłoszone dwa miejsca wykorzystywane do kąpieli: w miejscowości Trzebież przy ul. Spacerowej oraz w Nowym Warpnie przy ul. Kościuszki.

Przeprowadzone badania jakości wody przed rozpoczęciem sezonu nie budziły zastrzeżeń.

W ostatnich latach PIG-PIB nie prowadził badań jakości wód podziemnych na terenie powiatu polickiego. Ostatnie badania wykonane zostały w ramach monitoringu diagnostycznego w roku 2012 w siedmiu punktach, w miejscowościach: Dobra, Myślibórz Mały, Stolec, Kołbaskowo, Warnołęka, Nowe Warpno i Rzędziny. Kolejna tabela pokazuje szczegółowe wyniki monitoringowe.

Tabela 6. Klasyfikacja jakości wód podziemnych badanych przez PIG-PIB w ramach monitoringu diagnostycznego w 2012 roku

Nazwa punktu	Miejscowość	Gmina	Nr JCWPd	Stratygrafia	Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m]	Typ wód	Klasa jakości wód		Wskaźniki determinujące jakość wód				Wskaźniki przekraczające normy dla wód przeznaczonych do spożycia		Ocena stanu chemicznego wód
							2012	2013	w IV klasie	w IV klasie	w IV klasie	w V klasie	2012	2013	2012
									2012	2012	2013	2013			
Dobra	Dobra	Dobra	3	czwartorzędowe	45,1	wgłębne	III	-	-	-	-	-	NH ₄ , Fe, Mn	-	dobry
Myślibórz Mały	Myślibórz Mały	Dobra	3		1,8	gruntowe	III	-	-	-	-	-	NH ₄ , Fe, Mn	-	dobry
Stolec	Stolec	Dobra	3		16,5	wgłębne	III	-	-	-	-	-	Fe, Mn	-	dobry
Kołbaskowo	Kołbaskowo	Kołbaskowo	3		2,2	wgłębne	III	-	-	-	-	-	Fe, Mn	-	dobry
Warnołęka	Warnołęka	Nowe Warpno	3		2,2	gruntowe	III	-	TOC	-	-	-	NH ₄ , Fe, Mn	-	dobry
Nowe Warpno	Nowe Warpno	Nowe Warpno	3		1,5	gruntowe	V	-	TOC, HCO ₃ , Fe	PO ₄ , K	-	-	NH ₄ , Fe, Mn	-	słaby
Rzędziny	Rzędziny	Dobra	3		2,7	gruntowe	III	-	TOC, NH ₄	-	-	-	NH ₄ , Fe, Mn	-	dobry

Źródło: WIOŚ

Badania wód podziemnych prowadzone są także poprzez lokalne sieci monitoringowe, na składowiskach odpadów. Analiza wyników monitoringu nie stwierdza pogorszenia stanu wód.

Aktualnym problemem środowiskowym analizowanej jednostki są zanieczyszczenia historyczne. Podczas prac budowlanych związanych z przebudową drogi wojewódzkiej nr 114 na odcinku Trzebież – Police (u zbiegu ulic Kościuszki i Jasienickiej w Policach), doszło do uwolnienia substancji ropopochodnych do wód kanału rzeki Łarpia. Prawdopodobnie kanał ten bierze swój początek na terenie byłej, poniemieckiej fabryki benzyny syntetycznej, wybudowanej przed II wojną światową, w której prowadzono między innymi reforming, kraking i destylację węgla i prawdopodobnie pełni on funkcję kanału odwadniającego tereny poniemieckich zakładów chemicznych w Policach. Kierunek przepływu wody w przedmiotowym kanale jest zmienny i uzależniony od poziomu wód jaki panuje na rzece Odra i Łarpia. Ujawnione zanieczyszczenie substancjami ropopochodnymi zlokalizowane zostało w granicach działek nr 122 i 1973/41 z obrębu Nr 7 Police, w gminie Police, będące własnością Skarbu Państwa – Starosty Polickiego.

Badania substancji przez laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie w wodzie i próbkach gleby wykazały 11 - krotne przekroczenie dla indeksu olejowego, które wynosiło 2,2 mg/l przy wartości granicznej dla wód powierzchniowych wynoszącej 0,2 mg/l. Wyniki badań gleby w zakresie zawartości oleju mineralnego nie wykazały przekroczeń, wykazały natomiast duże przekroczenia dla wybranych wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, tj. naftalenu, antracenu i fluorantenu. Najwyższe wartości odnotowano w próbce gleby pobranej z dna kanału, w szczególności w zakresie zawartości naftalenu. Zawartość naftalenu w tej próbce wyniosła 47 526 mg/kg s.m, przy maksymalnej dopuszczalnej wartości 50 mg/kg s.m. Na podstawie dalszych analiz w pobranych próbkach wody i gleby stwierdzono występowanie węglowodorów alifatycznych oraz węglowodorów aromatycznych.

Na zlecenie Powiatu Polickiego w 2015 r. zostało przeprowadzone rozpoznanie warunków hydrogeologicznych terenie nieruchomości w rejonie kanału rzeki Łarpia w Policach, oraz sporządzona została dokumentacja określająca stan środowiska gruntowo-wodnego badanego obszaru. Dokumentacja wynikowa określiła ponadnormatywne zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi badanego terenu, tj. kanału uchodzącego do rzeki Łarpia, biegnącego przy drodze wojewódzkiej nr 114 na odcinku Trzebież – Police. W dokumentacji stwierdzono, że skutkiem przeprowadzonych badań zanieczyszczenie wykryto:

- w wodzie części kanału Łarpia znajdującej się od ujścia kanalizacji podziemnej do bariery powierzchniowej zainstalowanej po wschodniej części przepustu kanału pod ulicą Jasienicką,
- w osadach dennych na całej długości części kanału zlokalizowanej w rejonie objętym działaniami,
- w wodzie części kanału Łarpia znajdującej się od ujścia kanalizacji podziemnej do bariery powierzchniowej zainstalowanej po wschodniej części przepustu kanału pod ulicą Jasienicką,
- w osadach dennych na całej długości części kanału zlokalizowanej w rejonie objętym działaniami,
- w gruncie na głębokości od 0 do 2 m ppt i wodach gruntowych ograniczonym obszarze o szacunkowej powierzchni ok. 545 m², zlokalizowanym na północnym brzegu kanału Łarpia, ok. 220 m na wschód od przepustu kanału pod ul. Jasienicką.

Ponadto stwierdzono m.in., że źródłem zanieczyszczeń wykrytych w wodzie kanału Łarpia i jego osadach dennych są wody deszczowe napływające z systemu kanalizacji dawnej wytwórni paliw syntetycznych Pölitz Hydrierwerke AG. Źródło to ma charakter historyczny. Tym samym oznacza to, że na stan środowiska w obszarze objętym badaniem wpływają czynne, historyczne źródła zanieczyszczeń pochodzące z nieistniejącej fabryki paliw syntetycznych zlokalizowanej poza terenem będącym przedmiotem przeprowadzonych badań. W dokumentacji wynikowej jednoznacznie wskazano, że przeprowadzenie prac remediacyjnych zanieczyszczonego terenu ma uzasadnienie jedynie w sytuacji, gdy wykazane źródła zanieczyszczeń zostaną wyeliminowane. W przeciwnym wypadku osiągnięty efekt ekologiczny (doprowadzenie stężeń substancji zanieczyszczających wodę kanału do oczekiwanego poziomu) utrzyma się jedynie przez pewien czas, względnie w ogóle może nie zostać osiągnięty. Zatem, w sytuacji zamiaru przeprowadzenia prac remediacyjnych konieczne będzie przeprowadzenie pełnego rozpoznania sytuacji hydrologicznej i stanu gruntu oraz wód w obrębie systemu kanalizacji deszczowej.

2.2. POWIERZCHNIA ZIEMI I GLEB

Stan zagospodarowania gruntów na terenie powiatu nie utrzymuje się na stałym poziomie, co pokazuje kolejna tabela.

Od roku 2013 zmniejszyła się powierzchnia użytków rolnych, o 31 ha, w tym zmniejszyła się powierzchnia gruntów ornych (o 25 ha), ale zwiększyła się powierzchnia łąk i pastwisk, a także gruntów pod rowami.

Zwiększyła się natomiast powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (od roku 2013 o 36 ha), w tym: areał terenów mieszkaniowych (o 30 ha), terenów przemysłowych (o 6 ha).

Tabela 7. Zmiany powierzchni gruntów w okresie sprawozdawczym

Powierzchnia (ha)	2013	2014	2015
użytki rolne razem	21 450	21 419	-
grunty orne	13 623	13 598	-
sady	128	125	-
łąki trwałe	5 029	5 032	-
pastwiska trwałe	1 698	1 700	-
grunty rolne zabudowane	652	642	-
grunty pod stawami	18	18	-
grunty pod rowami	302	304	-
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	4 099	4 135	-
tereny mieszkaniowe	621	651	-
tereny przemysłowe	1 161	1 167	-
tereny inne zabudowane	425	436	-
tereny zurbanizowane niezabudowane	259	247	-
tereny rekreacji i wypoczynku	211	209	-
tereny komunikacyjne - drogi	1 237	1 239	-
tereny komunikacyjne - kolejowe	183	183	-
tereny komunikacyjne - inne	0	1	-
użytki kopalne	2	2	-
nieużytki	3 280	3 281	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2013-2014, brak danych za rok 2015

Ochrona powierzchni ziemi i gleb jest regulowana na poziomie lokalnym poprzez uchwalane przez samorządy gminne MPZP. Na poziomie tego aktu prawa miejscowego możliwe jest ograniczanie przeznaczania obszarów o cennych zasobach gleb na cele inne niż związane z działalnością rolniczą, a także dopuszczanie funkcji niezwiązanych z produkcją rolniczą na mniej zasobnych gruntach rolnych, np. funkcji mieszkaniowych.

Starosta Policki w okresie sprawozdawczym wyłączył następujące powierzchnie gruntów rolnych z produkcji rolniczej na poniższe funkcje:

**Tabela 8. Grunty rolne wyłączone z produkcji rolniczej (ha)
w latach 2014-2015**

Cel	2014	2015	Ogółem
Ogółem	3,28	36,52	39,8
tereny przemysłowe	-	0,69	0,69
tereny komunikacyjne	-	-	0
tereny osiedlowe	2,49	21,44	23,93
pozostałe tereny	0,79	14,39	15,18

Źródło: Starostwo Powiatowe w Policach

Innym typem działań związanych z ochroną powierzchni ziemi i właściwym użytkowaniem gleb są melioracje, czyli działania mające na celu utrzymanie pożądanej wilgotności gleb lub osuszanie, co na terenie powiatu ma duże znaczenie.

Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie prowadzi ewidencję gruntów zmeliorowanych. Ze względu na intensywną zabudowę gruntów rolnych w znacznym stopniu zmniejsza się liczba urządzeń wodnych melioracji szczegółowej i powierzchnia zmeliorowana, co ma wpływ na zmianę stosunków glebowo – wodnych.

Według danych przekazanych przez ZZMiUW, na terenie powiatu polickiego powierzchnia zmeliorowanych gruntów ornych i użytków zielonych wynosi 7 413 ha.

ZZMiUW prowadzi konserwację urządzeń melioracji wodnych podstawowych, tj. rzek i kanałów będących własnością Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, wałów przeciwpowodziowych i przepompowni melioracyjnych. Utrzymanie urządzeń melioracji szczegółowych należy do właścicieli gruntów.

Poważnym problemem na terenie powiatu są tereny zdegradowane. Zgodnie z ewidencją powiatu jest to obszar o powierzchni ponad 307 ha, z czego 298,77 to tereny gminy Police, 8,14 gminy Dobra i 1 ha na terenie gminy Nowe Warpno.

2.3. PRZYRODA

W Powiecie w okresie sprawozdawczym stan terenów zieleni urządzonej oraz obszarów objętych formami ochrony przyrody przedstawia kolejna tabela. Wynika z niej, że w okresie sprawozdawczym zwiększyła się nieznacznie powierzchnia terenów czynnych biologicznie na terenie powiatu, w tym powierzchniowych form ochrony przyrody, przybyło zieleńców oraz zieleni ulicznej, a także terenów leśnych, w tym samych lasów.

Tabela 9. Powierzchnia i ilość obszarów prawnie chronionych, terenów zieleni urządzonej oraz lasów w okresie sprawozdawczym

Wyszczególnienie	Jednostka	2013	2014	2015
obszary prawnie chronione ogółem	ha	2 190,00	2 190,00	2 203,45
parki spacerowo - wypoczynkowe	ha	8,20	8,20	7,37
zieleńce	ha	21,20	23,00	57,75
zieleń uliczna	ha	30,10	30,30	30,52
tereny zieleni osiedlowej	ha	37,09	37,09	39,48
udział terenów zieleni w powierzchni ogółem	%	0,1	0,1	0,2
nasadzenia drzewa	szt.	162	247	105
nasadzenia krzewy	szt.	308	295	752
ubytki drzewa	szt.	288	251	998
ubytki krzewy	szt.	193	7	174
powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	23 389,67	23 458,21	23 500,79
powierzchnia lasów	ha	22 642,09	22 724,97	22 767,79
lesistość w %	%	34,0	34,2	34,2

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2013-2015

2.4. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Wstępem do oceny zrealizowanych działań będzie analiza stanu jakości powietrza. Omówienie tego zagadnienia zostało oparte na danych z Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez WIOŚ.

W latach 2014-2015 na terenie Powiatu nie było prowadzonych badań monitoringowych jakości powietrza, nie zlokalizowano tu punktów pomiarowych w skali województwa.

Ocena jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia oraz ochrony roślin przeprowadzona w okresie sprawozdawczym dla całej strefy zachodniopomorskiej dla zanieczyszczeń, takich jak: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu i tlenek azotu, ozon, benzen, tlenek węgla, metale (ołów, arsen, nikiel i kadm) nie wykazała przekroczeń w strefie, zatem zachowane są kryteria czystości powietrza ustanowione w tym zakresie.

Biorąc pod uwagę jednak zanieczyszczenia typu benzo(a)piren oraz pył PM 10, podobnie jak w latach ubiegłych, zanotowano przekroczenia dopuszczalnych norm, co spowodowało zaliczenie strefy zachodniopomorskiej dla klasy C.

Obszary Powiatu graniczące ze Szczecinem charakteryzują się nagromadzeniem punktów emisyjnych zanieczyszczeń, co wpływa na jakość powietrza. Na terenie Powiatu wskazuje się obszary z przekroczeniami normatywnych stężeń benzo(a)pirenu, są wśród nich miejscowości: Dobra, Wołczkowo, Mierzyn, Bezrzecze, Dołuje, Skarbimierzyce (gmina Dobra) oraz Przecław, Stobno i Warzymice (gmina Kołbaskowo).

W przypadku drugiego zanieczyszczenia - pyłu PM10, w dotychczasowych ocenach jakości powietrza na obszarze powiatu polickiego nie zidentyfikowano obszarów z przekroczeniami standardów jakości powietrza obowiązujących dla tego zanieczyszczenia. Przekroczenia emisji notowane były poza tym terenem.

W związku jednak z zanotowanymi przekroczeniami dla całej strefy zachodniopomorskiej opracowany został program ochrony powietrza oraz plan działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej (uchwała Nr XXVIII/388/13 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 października 2013 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej).

Wpływ na stan jakości powietrza w Powiecie ma nie tylko niska emisja, ale także prowadzona działalność gospodarcza, która powoduje emisję zanieczyszczeń do powietrza, w ilościach określonych dopuszczeniami w pozwoleniach na emisję gazów i pyłów, bądź zintegrowanych.

2.5. HAŁAS

Ocenę jakości klimatu akustycznego warto przeprowadzić na bazie analizy monitoringu hałasu. W ostatnich latach WIOŚ nie wykonywał jednak na terenie powiatu polickiego pomiarów hałasu komunikacyjnego.

Z pomiarów natężenia ruchu wykonanych na głównych ciągach komunikacyjnych w okresie lat 2005 – 2015, prowadzonych w ramach Generalnego Pomiaru Ruchu (GPR 2005, 2010, 2015) wynika, że natężenie ruchu na drogach krajowych, autostradzie oraz drogach wojewódzkich wzrasta. Dla porównania poniżej zestawiono dane z ostatniego GPR, z roku 2015 oraz z roku 2010. Widać wyraźny wzrost natężenia ruchu pojazdów, w tym wzrost udziału transportu ciężkiego w ogólnej liczby pojazdów.

Oznacza to pogorszenie klimatu akustycznego, w szczególności na głównej trasie przelotowej przez miejscowość Kołbaskowo.

Tabela 10. Wyniki GPR dla dróg na terenie Powiatu Polickiego w roku 2015

Numer drogi	Nazwa odcinka	Pojazdy samochod. ogółem (szt.)	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych (szt.)						
			Motocykle	Sam. osob. Mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
						bez przycz.	z przycz.		
		SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR
114	Nowe Warpno -Trzebież	409	7	344	34	8	1	7	8
114	Trzebież - Jasienica	2849	43	2558	171	26	14	34	3
114	Jasienica - Police	4631	83	4086	282	46	23	102	9
114	Police - Tanowo	4555	50	3886	346	141	50	77	5
115	Szczecin - Tanowo	10777	65	9655	593	172	162	119	11
115	Tanowo - Dobieszczyń	1216	22	1129	34	9	11	7	4
A6	granica Państwa – Kołbaskowo	9524	17	6367	673	282	2129	56	0
A6	Kołbaskowo – Radziszewo	14732	26	9085	1799	619	3173	30	0
A6	Radziszewo – Szczecin Kijewo	16033	38	11058	2122	336	2456	23	0
10	Lubieszyn - Stobno	7199	60	6077	488	78	384	102	10
13	Szczecin - Kołbaskowo	13416	58	11090	1140	295	752	71	10
13	Kołbaskowo - Rosówek	4672	25	4101	243	25	261	11	6

Źródło: Wyniki GPR 2015

Tabela 11. Wyniki GPR dla dróg na terenie Powiatu Polickiego

Numer drogi	Nazwa odcinka	Pojazdy samochod. ogółem (szt.)	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych (szt.)						
			Motocykle	Sam. osob. Mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
						bez przycz.	z przycz.		
		SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR
114	Nowe Warpno -Trzebież	750	8	610	87	18	10	11	6
114	Trzebież - Jasienica	3586	90	3252	158	29	11	39	7
114	Jasienica - Police	5751	144	5089	282	69	46	109	12
114	Police - Tanowo	5331	80	4484	421	133	117	85	11
115	Szczecin - Tanowo	6602	66	5890	323	125	112	79	7
115	Tanowo - Dobieszczyń	1314	26	1213	54	7	7	4	3
A6	granica Państwa – Kołbaskowo	7251	25	5111	538	189	1 338	50	0

Numer drogi	Nazwa odcinka	Pojazdy samochod. ogółem (szt.)	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych (szt.)						
			Motocykle	Sam. osob. Mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
						bez przycz.	z przycz.		
		SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR
A6	Kołbaskowo – Radziszewo	9958	36	6945	1 075	341	1 532	29	0
A6	Radziszewo – Szczecin Kijewo	15447	44	11505	1 694	422	1 749	33	0
10	Lubieszyn - Szczecin	8 045	39	6 514	686	185	536	81	4
13	Szczecin - Kołbaskowo	10 990	62	9 223	922	234	485	61	3
13	Kołbaskowo - Rosówek	3 614	27	3 369	164	15	11	23	5

Źródło: Wyniki GPR 2010

Ze względu na rozwój systemu komunikacyjnego oraz wzrastające natężenie ruchu, Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 19 grudnia 2014 r. podjął uchwałę Nr II/26/14 w sprawie określenia programu ochrony środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego. Głównym celem programu jest zaplanowanie działań zmierzających do zmniejszenia ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego na środowisko. Program został oparty o mapy akustycznego, które w powiecie objęły obszar gminy Kołbaskowo (w miejscowościach Rajkowo, Przeclaw i Kołbaskowo).

2.6. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Normy środowiskowe w celu ochrony ludności przed promieniowaniem elektromagnetycznym zawarte są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 1952, poz. 1883). Nadajniki stacji bazowych telefonii komórkowej wytwarzają np. pola o częstotliwościach od około 0,1 MHz do około 100 GHz. Natomiast linie i stacje elektroenergetyczne są źródłami pól o częstotliwości 50 Hz.

W okresie sprawozdawczym WIOŚ prowadził badania w Policach, w roku 2015, przy ul. Zamenhoffa oraz w Brzózkach. Wyniki wskazały wartości poniżej 7 V/m, czyli w granicy dopuszczalnej normy.

Dla obszarów sąsiadujących z linią elektroenergetyczną 220 kV Krajnik – Glinki w roku 2009 WIOŚ stwierdził przekroczenia emisji pól elektromagnetycznych. W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami, decyzją Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, Polskie Sieci Energetyczne Operator SA zobowiązane były do ograniczenia oddziaływania pola elektrycznego do 31 grudnia 2014 roku.

Aktualnie toczy się proces inwestycyjny związany ze zmianą lokalizacji linii 220 kV Krajnik-Glinki.

W roku 2013 powtórzone zostały pomiary promieniowania w tych punktach, gdzie w roku 2009 notowano przekroczenia, tym samym w dniu 29 maja 2013 roku zostały powtórzone pomiary pola elektromagnetycznego w zakresie 50 Hz dla celów ochrony ludności i środowiska, na terenie nieruchomości położonej w Policach przy ul. Nadbrzeżnej 16a. Nie stwierdzono pomiarowo przekroczenia wartości natężenia pola magnetycznego (60 A/m) ani natężenia pola elektrycznego (1 kV/m) od linii elektrycznej wysokiego napięcia 110 kV (źródło: WSSE w Szczecinie, Sprawozdanie Nr ŚR/R/80/13).

Do Starosty Polickiego corocznie zgłaszanych jest szereg nowych instalacji i obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne, stacje bazowe telefonii komórkowej, linie energetyczne. W okresie sprawozdawczym Starosta Policki przyjął zgłoszenia w liczbie 9 w roku 2014 oraz 13 zgłoszeń w roku 2015.

2.7. POWAŻNE AWARIE

Powiat narażony jest na wystąpienie tego typu awarii m.in. ze względu na przebiegające przez jego teren drogi o znaczeniu ponadlokalnym, gazociąg wysokiego ciśnienia oraz funkcjonujące zakłady produkcyjne, stacje benzynowe.

Spośród zakładów objętych szczególnym nadzorem prewencyjnym na terenie powiatu polickiego, wymienić należy przede wszystkim zakład dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, Grupę Azoty Zakłady Chemiczne „Police” SA.

W celu zapobiegania tego typu awariom konieczne jest utrzymanie odpowiedniego stanu dróg, właściwe planowanie przestrzenne oraz odpowiednie przygotowanie jednostek ratowniczych do interwencji oraz samych podmiotów gospodarczych.

Jednostką odpowiedzialną bezpośrednio za minimalizowanie skutków awarii, zagrożeń jest Straż Pożarna.

2.8. GOSPODARKA ODPADAMI

Zagadnienia związane z gospodarowaniem odpadami na terenie Powiatu powinny zostać omówione w sprawozdaniu z realizacji planu gospodarki odpadami. Zmiana ustawy o odpadach z roku 2013 zniósła jednak obowiązek opracowywania planów gospodarki odpadami na szczeblu gminnym i powiatowym i wraz ze zmianą ustawy przestały one obowiązywać. W niniejszym rozdziale zostaną jednak krótko scharakteryzowane podstawowe zagadnienia związane z gospodarowaniem odpadami na terenie Powiatu w okresie sprawozdawczym.

Według danych GUS w roku 2015 wytworzono w Powiecie 3 712,5 tys. Mg odpadów z sektora gospodarczego (z wyłączeniem odpadów komunalnych). Jest to więcej o ponad 448 ton odpadów w porównaniu z rokiem 2014.

Tabela 12. Gospodarowanie odpadami pozakomunalnymi w okresie sprawozdawczym

Odpady wytworzone w ciągu roku	Jednostka	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
ogółem	tys. t	2 890,0	3 264,2	3 712,5
poddane odzyskowi	tys. t	470,6	371,6	339,9
unieszkodliwione razem	tys. t	2 417,3	2 836,3	3 297,6
unieszkodliwione - składowane na składowiskach własnych i innych	tys. t	1 533,4	1 708,3	1 951,9
przekazane innym odbiorcom	tys. t	-	56,2	74,8
magazynowane czasowo	tys. t	2,1	0,1	0,2
odpady składowane w % wytworzonych	%	53,1	52,3	b.d.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2013-2014

Gospodarka odpadami na terenie Powiatu to nie tylko odpady pochodzenia gospodarczego. Uzupełnieniem są odpady komunalne. Kolejne tabele zawierają zestawienie dotyczące sektora komunalnego w okresie sprawozdawczym.

Tabela 13. Informacje o zebranych zmieszanych odpadach komunalnych na terenie

Wskaźnik	2013	2014	2015
ilość zebranych odpadów komunalnych ogółem (Mg)	22 455,85	19 797,72	21 855,04
ogółem na 1 mieszkańca (kg)	303,8	263,9	287,9
w tym z gospodarstw domowych (Mg)	18 343,11	17 366,68	18 920,66
odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca (kg)	248,2	231,5	249,2

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, 2013-2015

Analiza tabeli wskazuje, że w okresie sprawozdawczym zmniejszyła się ilość ogółem zebranych odpadów komunalnych (w porównaniu z rokiem 2013). Odpadów pochodzących z gospodarstw domowych jednak przybyło. Zmniejszyła się ilość odpadów przypadająca na 1 mieszkańca powiatu.

W prawidłowo rozwijających się gminnych systemach gospodarowania odpadami komunalnymi, udział zmieszanych odpadów komunalnych powinien stopniowo maleć na rzecz frakcji zbieranych selektywnie.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano dostosowywanie gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi. Z dniem 1 lipca 2013 r. gminy przejęły władztwo nad odpadami komunalnymi. Obowiązek został nałożony znowelizowaną ustawą z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 ze zm.), która w sposób zasadniczy i radykalny przebudowała system prawny dotyczący gospodarowania odpadami komunalnymi. W okresie sprawozdawczym kontynuowano działania i inicjatywy o charakterze analityczno-planistycznym, projektowym i edukacyjnym, których celem było prawidłowe wdrożenie i realizacja systemu.

Ponadto poszczególne gminy Powiatu zajmują się organizacją funduszy (w formie dotacji) dla mieszkańców Powiatu na zadania związane z demontażem i unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest. Zakaz stosowania wyrobów zawierających azbest oraz konieczność unieszkodliwienia tych wyrobów powoduje, że co roku powstają tego typu odpady. Kolejna tabela pokazuje ilości wyrobów zawierających azbest w Powiecie, które jeszcze muszą zostać zdemontowane.

Tabela 14. Wykaz wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu polickiego

Jednostka	Wyroby zinwentaryzowane (kg)			Wyroby unieszkodliwione (kg)			Wyroby pozostałe do unieszkodliwienia (kg)		
	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne
województwo	138 820 003	111 888 218	26 931 785	41 312 604	38 988 581	2 324 022	97 507 399	72 899 636	24 607 763
powiat policki	3 908 078	2 639 276	1 268 802	478 902	430 207	48 695	3 429 176	2 209 069	1 220 107
% wyrobów na terenie województwa	2,82	2,36	4,71	1,16	1,10	2,10	3,52	3,03	4,96

Źródło: serwis www.bazaazbestowa.gov.pl, stan na czerwiec 2016 r.

3. OCENA REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ W OKRESIE OD STYCZNIA 2014 R. DO GRUDNIA 2015 R.

3.1. CEL STRATEGICZNY OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH ORAZ OCHRONA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH ORAZ OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD PRZEJŚCIOWYCH I PRZYBRZEŻNYCH ORAZ SKUTECZNA OCHRONA LINII BRZEGOWEJ

W celu ochrony zasobów wodnych należy zadbać o zaspokojenie potrzeb mieszkańców i dostarczenie im odpowiedniej ilości oraz jakości wody pitnej przy jednoczesnym wzroście świadomości mieszkańców w celu zmniejszenia zużycia wody w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach, gdzie woda wykorzystywana jest na cele produkcyjne.

Możliwe jest to dzięki modernizacji infrastruktury technicznej odpowiedzialnej za dostarczanie i oczyszczanie wód oraz przeciwdziałanie zanieczyszczaniu wód powierzchniowych i podziemnych poprzez działania inwestycyjne (rozwój sieci kanalizacyjnej i deszczowej), informacyjne oraz administracyjne.

Stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych potwierdza zasadność przeprowadzania wszelkich inwestycji związanych z rozbudową systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej, modernizacji czy też rekultywacji składowisk odpadów oraz układów technologicznych zakładów przemysłowych, gdyż stale, od wielu lat notuje się przekroczenia dopuszczalnych norm w ramach jednolitych części wód.

W okresie sprawozdawczym jednostka samorządowa oraz inne jednostki określone w POŚ wydatkowały następujące środki na inwestycje w zakresie kontynuacji kanalizowania obszaru oraz innych działań związanych z ochroną zasobów wodnych.

Tabela 15. Ocena wykonania celu ekologicznego
Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Budowa i modernizacja systemów zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych na obszarach wiejskich	Wszelkie działania związane z realizacją inwestycji w zakresie rozwoju systemu kanalizacyjnego prowadzone są w oparciu o plany aglomeracji. Przepisy ustawy Prawo wodne przewidują, aby marszałek przeprowadzał co dwa lata przegląd obszarów i granic aglomeracji, tak więc gminy w których zachodzi konieczność zmian mają na to szanse. Pierwszy termin na zgłoszenie zmian marszałkom minął 31 lipca 2014 r.	
	Przekazano dotację dla Gminy Dobra na budowę kanalizacji sanitarnej (nowy przesył) od przepompowni „NOWA” w Mierzynie do oczyszczalni ścieków w Redlicy.	2014 – 400 000,00
	Inwestycje w zakresie rozbudowy układu sieci kanalizacyjnej w gminie Kołbaskowo były następujące: a) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej dla zasilania zabudowy mieszkaniowej w rejonie ul. Chabrowej w m. Kamieniec b) Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji z przyłączami w m. Warzymice c) Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Przecławiu do wydajności dobowej średniej 2 700 m ³ /d.	a) 2014 – 25 000,00 2015 - 494 294,91 b) 2014 - 236 362,67 2015 - 98 943,46 c) 2014 - 1 687 041,03 2015 - 113610,70
	W latach 2014-2015 gmina Police prowadziła następujące inwestycje związane z rozwojem systemu kanalizacji sanitarnej: a) budowa sieci w m. Tanowo etap I (wybudowano odcinek pomiędzy Tanowem a Trzeszczynem. b) przejęcie odcinków sieci wybudowanych przez inwestorów.	a) 2015 – 800 000,00 b) 2014-2015 – 140 272,29
	ZWiK prowadził w okresie sprawozdawczym następujące działania: a) monitorowanie systemu kanalizacji Północ, b) w roku 2014 zakup pomp do przepompowni ścieków, c) modernizacja kanalizacji Północ, d) w roku 2014 i 2015 wykonanie przyłączy do kanalizacji sanitarnej (koszty gminy oraz mieszkańców).	a) 2014 - 27 086,00 2015 – 934,00 b) 2014 - 161 740,94 c) 2014 - 61 779,61 2015 – 70 515,91 d) 2014 - 117 741,72 2015 – 146 662,87
	Gmina Nowe Warpno w okresie sprawozdawczym prowadziła następujące inwestycje: a) kanalizacja Miroszewo, b) kanalizacja Warnołęka (zakup działki) projekt w ramach PROW.	a) 2014 – 255 307,96 b) 2014 – 273 410,92
	W okresie sprawozdawczym Gmina Dobra prowadziła bieżące inwestycje sanitarno-wodociągowe.	2014 – 5 549 014,92
Wspieranie rozwoju - tam, gdzie jest to uzasadnione pod względami środowiskowymi i ekonomicznymi - lokalnych systemów oczyszczania	Zadanie jest realizowane na bieżąco. Przydomowe oczyszczalnie lokalizowane mogą być tam gdzie teren gminy nie jest objęty obszarem i granicą aglomeracji kanalizacyjnej w danej gminie. Wnioski mieszkańców są na bieżąco rozpatrywane przez Starostę Polickiego w zakresie możliwości technicznych oraz uwarunkowań gruntowo-wodnych.	koszty administracyjne

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
ścieków bytowych poprzez wyposażenie nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków		
Budowa kanalizacji deszczowej, modernizacja kanalizacji w celu wydzielenia kanalizacji deszczowej, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej do odbiorników	Realizacja inwestycji prowadzona była według planów inwestycyjnych, albo jako osobna inwestycja, albo w ramach prac podczas rozbudowy systemu kanalizacji sanitarnej lub dróg. a) W 2015 roku gmina Police budowała sieć kanalizacji deszczowej w m. Tanowo etap I – zakończono odcinek sieci przejmujący wody opadowe z rejonu ul. Wojska Polskiego. b) Budowa sieci kanalizacji deszczowej na terenie działek nr 116/40, 116/49, 130/2, 118/14 w m. Kamieniec, gmina Kołbaskowo (wykonano dokumentację projektową).	a) 2015 – 422 000,00 b) 2015 – 21 525,00
Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych. Budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę i gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt	Na terenie Powiatu nie wyznaczono wód wrażliwych i obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu. Mimo to w roku 2016 planowane jest wydanie rozporządzenia w sprawie określenia w regionach wodnych obejmujących powiat wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć. W wyniku nowelizacji rozporządzenia planowane jest zastosowanie rozwiązań ochronnych, polegających na wprowadzeniu programu działań na całym obszarze regionu wodnego.	koszty administracyjne
	Ośrodek Doradztwa Rolniczego realizował działania w zakresie ochrony środowiska celem propagowania Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych co miało przyczynić się do ograniczenia dopływu substancji nawozowych do wód. ODR corocznie prowadzi szkolenia w zakresie szeroko pojętej edukacji rolników.	koszty administracyjne
Zagospodarowywanie terenów dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód przed zanieczyszczeniem	Zgodnie z działaniami omówionymi w rozdziale 3.3. prowadzono zagospodarowywanie plaż, odbiór odpadów, organizację sanitariatów.	w ramach środków własnych gmin i organizatorów kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

Tabela 16. Ocena wykonania celu ekologicznego
Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Utrzymywanie koryt cieków, kanałów i obwałowań w należytym stanie technicznym, remonty budowli wodnych, w tym regulacyjnych, zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów, poprawa warunków przepływu wód powodziowych	Zadanie było realizowane na bieżąco przez ZZMiUW, RZGW oraz Z.Ch. Police SA.	w ramach środków własnych
	Remont przepustu w drodze powiatowej nr 3914.	2014 – 12 300,00
	Naprawa pobocza drogi powiatowej w celu umożliwienia spływu wód.	2014 – 2 354,99
	Oczyszczanie rowów odwadniających w pasach drogowych dróg powiatowych.	2014 – 43 629,08 2015 – 50 970,76
	Remonty (uszczelnienie) urządzeń odwadniających w ciągach dróg powiatowych.	2015 – 216 408,41
Modernizacja i budowa infrastruktury przeciwpowodziowej	Zadanie było realizowane na bieżąco przez ZZMiUW.	w ramach środków własnych
Budowa i modernizacja urządzeń melioracyjnych	Przekazano dotację celową dla Gminy Dobra z przeznaczeniem na uregulowanie stosunków wodnych na terenie Gminy Dobra.	2014 – 115 000,00
	W okresie sprawozdawczym gmina Police modernizowała następujące urządzenia melioracyjne: a) przebudowa rowu w dz. nr 318 obręb Trzuszczyn dla odprowadzenia wód opadowych z ul. Żymirskiego w Trzuszczynie b) bieżąca konserwacja urządzeń melioracji wodnych szczegółowych.	a) 2014 – 99 167,67 b) 2014 – 299 999,38 2015 – 349 366,12
	W okresie sprawozdawczym bieżącą modernizację prowadziła Gmina Dobra.	2014 – 417 864,30
Uwzględnienie granic obszarów przedstawionych na mapach zagrożenia i mapach ryzyka powodziowego w planach zagospodarowania przestrzennego gmin	KZGW sporządziło mapy zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego, które w roku 2015 zostały przekazane przez Dyrektora RZGW władzom samorządowym, do wykorzystania podczas planowania przestrzennego, na których wyznaczono: – obszary szczególnego zagrożenia powodzi, na których obowiązują zakazy z art. 88 I ust. 1 i art. 40 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo wodne, – obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego, – obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat.	w ramach środków własnych

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

Tabela 17. Ocena wykonania celu ekologicznego
Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystanie

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Budowa i modernizacja systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę	W roku 2014 w gminie Kołbaskowo na ujęciu wody Ustowo – Szklarnie przy ul. Floriana Krygiera 1 oddano do użytku stację zmiękczenia wody zasilającej odbiorców w m. Warzymice i Przecław. Pozostałe inwestycje w zakresie sieci wodociągowej były następujące:	a) 2014 – 332 732,43 b) 2014 – 386 404,13 c) 2014 - 236 362,67 2015 - 98 943,46 d) 2014 - 116 523,69 2015 - 28 265,26 e) 2014 – 334 705,18 f) 2014 - 29 274,00 2015 - 214 647,05 g) 2014 – 279 210,00 h) 2014 – 41 820,00 2015 - 920 818,29 i) 2014 - 158 589,07 j) 2014 – 105 900,00 2015 - 578 844,97 k) 2014 – 25 000,00 2015 - 494 294,91 l) 2015 – 40 000,00 m) 2015 - 49 000,00 n) 2015 – 58 425,00
	a) Budowa i przebudowa wodociągu zasilającego m. Przecław b) Budowa sieci wodociągowej w ul. do Rajkowa w Szczecinie w m. Warzymice dla zasilania m. Warzymice c) Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji z przyłączami w m. Warzymice d) Budowa sieci wodociągowej w m. Siadło Dolne e) Budowa sieci wodociągowej z m. Kołbaskowo do m. Rosówek f) Budowa sieci wodociągowej łączącej m. Warzymice i Przecław g) Montaż stacji uzdatniania wody w Ustowie przy Autostradzie Poznańskiej 1 h) Przebudowa i rozbudowa ujęcia wody wraz z SUW w m. Bobolin i) Przebudowa sieci wodociągowej w m. Kołbaskowo na odcinku DK nr 13 do połączenia drogi powiatowej i gminnej w kierunku Moczyły j) Wykup sieci wodociągowych k) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej dla zasilania zabudowy mieszkaniowej w rejonie ul. Chabrowej w m. Kamieniec l) Budowa sieci wodociągowej z m. Warnik do m. Barnisław m) Przebudowa sieci wodociągowej w m. Barnisław n) Przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Moczyły	
	W okresie sprawozdawczym gmina Police budowała następujące odcinki sieci wodociągowej:	a) 2014-2015 – 415 018,58 b) 2015 – 90 220,50 c) 2015 – 40 674,88 d) 2014 – 95 478,00
	W okresie sprawozdawczym ZWiK prowadziła następujące działania:	a) 2014 - 6 799,75 b) 2014 – 21 001,68 2015 – 21 659,00 c) 2014 – 4 402,30 2015 – 267,05 d) 2014 – 4 771,60 2015 – 267,05 e) 2015 – 4 010,00
	Zakład Gospodarki Komunalnej w Nowym Warpnie w ramach modernizacji systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę prowadziło bieżące konserwacje na sieci wodociągowej, wymiany uszkodzonych lub	w ramach środków własnych

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
	wyeksplotowanych zasuw wodociągowych.	
	W roku 2015 w gminie Dobra wybudowano kontenerową stację uzdatniania wody w miejscowości Nowa Jasienica oraz wykonano nowe studnie głębinowe na ujęciu wody Grzybowa w Policach (dotacja dla ZWiK).	w ramach środków własnych
Przywrócenie i utrzymanie wymaganych standardów wodom śródlądowym będącym środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych	Dyrektor RZGW, rozporządzeniem nr 3/2014 ustalił warunki korzystania z wód regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. RZGW podjął także prace nad przygotowaniem rozporządzenia ws. ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Úcker. Przygotowany projekt rozporządzenia zostanie przekazany do uzgodnienia z Prezesem KZGW, a następnie z Wojewodą Zachodniopomorskim.	w ramach środków własnych
Przywrócenie właściwych standardów, w szczególności w zakresie kryterium sanitarnego, wodom wykorzystywanym jako kąpieliska	Badania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Policach, która wykonuje badania miejsc wykorzystywanych do kąpieli nie wskazywały na konieczność przywrócenia standardów tym miejscom. Zarządcy „kąpielisk” na bieżąco prowadzili prace utrzymaniowe i porządkowe.	w ramach środków własnych

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

Tabela 18. Ocena wykonania celu ekologicznego
Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych, w tym działania na rzecz retencji na obszarach cennych przyrodniczo i ochrona siedlisk wodnych i od wód zależnych	Nadleśnictwo Trzebież i Nadleśnictwo Gryfino nie prowadziły działań w zakresie wyznaczonego zadania.	brak
Renaturyzacja koryt i dolin rzecznych, w tym ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów oraz naturalnych siedlisk przyrodniczych wodnych i od wód zależnych, oraz introdukcja rodzimych gatunków ryb	Nadleśnictwo Trzebież i Nadleśnictwo Gryfino nie prowadziły działań w zakresie wyznaczonego zadania.	brak

Źródło: ankiety skierowane do jednostek wskazanych w harmonogramie realizacyjnym

Tabela 19. Ocena wykonania celu ekologicznego**Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód przejściowych i przybrzeżnych, w szczególności zatrzymanie eutrofizacji tych wód**

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Rozwój systemów zapewniających ograniczanie wprowadzania do wód zalewu substancji zanieczyszczających, w tym substancji zwiększających trofię wód	Badania jakości wód w ramach monitoringu wód przybrzeżnych i przejściowych prowadzi WIOŚ. W okresie sprawozdawczym badania prowadzone były zgodnie z zaplanowanym programem monitoringu. W latach 2014-2015 zrealizowano również program monitoringu wód powierzchniowych na potrzeby rocznych raportów dla Komisji Helsińskiej, mające na celu obliczenie redukcji ładunków biogenów dopływających do Bałtyku z estuarium Odry.	w ramach środków własnych
	W celu ograniczenia zanieczyszczeń wód przybrzeżnych ściśle przestrzegany jest proces oczyszczania ścieków komunalnych i prowadzony jest bieżący monitoring jakości ścieków oczyszczonych które dopływają do zalewu.	w ramach środków własnych eksploatatorów infrastruktury
Zagospodarowywanie terenów nad Zalewem Szczecińskim dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód przed zanieczyszczeniem	Zadanie było realizowane na bieżąco w gminach Police oraz Nowe Warpno. Gmina Police prowadziła rozbudowę kompleksu turystycznego w Trzebieży. Inwestycja obejmowała powierzchnię 32,5 tys. m ² zagospodarowanego terenu zlokalizowanego bezpośrednio przy brzegu Zalewu Szczecińskiego w urządzenia rekreacyjne i turystyczne. W ramach inwestycji zrealizowano: promenadę spacerową z platformami widokowymi i miejscami odpoczynku, placami zabaw, siłownią, wieżą widokową, skate- parkiem, montaż pomostów pływających, w tym cumowniczym dla małych jednostek pływających – kajaków, małych żaglówek, windsurfingu i kitesurfingu, montaż platformy pływającej, która może być wykorzystywana zarówno jako scena na wodzie, a także przedłużenie plaży.	2013-2014 – 9 444 487,35

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

3.2. CEL STRATEGICZNY ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA ZASOBAMI NATURALNYMI ORAZ OCHRONA GLEB PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH

Zmiany środowiska w zakresie zasobów powierzchni ziemi to wynik eksploatacji kopalni. Na terenie Powiatu czynnie prowadzona jest eksploatacja kopalni, zwiększa się presja na wykorzystanie zasobów powierzchni ziemi. W okresie sprawozdawczym nie wydano jednak nowych koncesji na eksploatację kopalni. Jednocześnie prowadzona jest jednak stopniowa rekultywacja gruntów.

Działania związane z ochroną powierzchni ziemi i gleb to nie tylko prawidłowo prowadzone działania związane z rekultywacją gruntów, ale również planowanie przestrzenne, gdzie grupowane są odpowiednie typy zabudowy i użytkowania terenu korespondujące z uwarunkowaniami przyrodniczymi. Są to również działania związane z edukacją rolników dotyczącą ochrony gleb i prawidłowego stosowania nawozów. Zadania organizacyjne w tym zakresie realizowane są w gminach Powiatu na bieżąco. Rozpowszechnianiem i wdrażaniem informacji wśród rolników zajmuje się głównie Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach.

Badaniem gleb użytkowanych rolniczo zajmuje się natomiast Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Szczecinie, która regularnie przeprowadza badania w ramach indywidualnych zleceń właścicieli gruntów.

Jednym z najważniejszych działań, które były podejmowane w okresie sprawozdawczym, poza bieżącymi sprawami, było rozpoczęcie prac na rekultywacją terenów zanieczyszczonych substancjami ropopochodnymi. W roku 2014 Powiat Policki przygotował dokumentację wnioskową w związku z ubieganiem się jednostki o dofinansowanie działań związanych z wykonaniem wstępnego rozpoznania sozologicznego wód i gruntów na terenie działek w rejonie kanału Łarpi w Policach, w związku z ujawnionym podczas prowadzenia prac związanych z przebudową drogi wojewódzkiej nr 114 na odcinku Trzebież – Police, w rejonie mostu nad kanałem ujęciowym Starej Fabryki w Policach i budowanego ronda, zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi kanału. Teren planowanych badań obejmuje obszar ok 1,5 ha wokół zachodniej części kanału Łarpi (po obu stronach ul. Jasienickiej). Zakres prac obejmował:

- Uzyskanie historycznych danych dotyczących zagospodarowania terenu działek w rejonie kanału Łarpi w Policach oraz najbliższego ich otoczenia.
- Zebranie i analiza dostępnych materiałów sozologicznych (w tym wyniki analiz), geologicznych i hydrogeologicznych, zarówno aktualnych, jak i archiwalnych.
- Wskazanie obszarów podlegających ochronie, znajdujących się w okolicy.
- Zaprojektowanie optymalnej głębokości rozpoznania sozologicznego oraz dobranie właściwego zakresu badań laboratoryjnych dla określenia stopnia zanieczyszczenia (na podstawie historii terenu w powiązaniu do lokalnych warunków hydrogeologicznych).
- Nadzór saperski nad prowadzonymi pracami terenowymi.
- Badania geofizyczne z wykorzystaniem georadaru oraz metod tomografii elektrooporowej celem określenia ewentualnych antropogenicznych ścieżek migracji zanieczyszczeń (np. kolektory, kanały itp.)
- Wykonanie prac środowiskowych pod nadzorem uprawnionego geologa.
- Akredytowany pobór próbek do badań laboratoryjnych.

- Wykonanie analiz w laboratorium posiadającym akredytację.
- Operat geodezyjny wykonanych otworów badawczych.
- Opracowanie wstępnej oceny stanu środowiska gruntowo-wodnego przedmiotowego terenu.
- Analiza wariantów rekultywacji terenu (wraz z uwzględnieniem wariantu zerowego) z uwzględnieniem oceny zagrożenia dla zdrowia ludzi i stanu środowiska.
- Projekt planu remediacji.
- Wykonanie kosztorysu inwestorskiego.
- Wskazanie ścieżek postępowania administracyjnego związanego z przeprowadzeniem rekultywacji terenu.

Realizacja tych działań prowadzona była w roku 2015. Samorząd uzyskał dofinansowanie z NFOŚiGW w wysokości 101 600,00 zł. Natomiast w grudniu 2014 r. uzyskano dofinansowanie na to zadanie z WFOŚiGW w wysokości 25 400,00 zł.

Na podstawie opracowanych analiz stwierdzono ponadnormatywne zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi:

- w wodzie części kanału Łarpi znajdującej się od ujścia kanalizacji podziemnej do bariery powierzchniowej zainstalowanej po wschodniej części przepustu kanału pod ulicą Jasienicką,
- w osadach dennych na całej długości części kanału zlokalizowanej w rejonie objętym działaniami,
- w gruncie na głębokości od 0 do 2 m ppt i wodach gruntowych ograniczonym obszarze o szacunkowej powierzchni ok. 545 m², zlokalizowanym na północnym brzegu kanału Łarpi, ok. 220 m na wschód od przepustu kanału pod ul. Jasienicką.

Źródłem zanieczyszczeń wykrytych w wodzie kanału Łarpi i w jego osadach dennych są wody deszczowe napływające z systemu kanalizacji dawnej wytwórni paliw syntetycznych Pölitz Hydrierwerke AG. Źródło to ma charakter historyczny. W opracowaniu stwierdzono również zanieczyszczenie ziemi i wód gruntowych rejonu północnego brzegu wschodniej części kanału Łarpi. Jego źródłem jest najprawdopodobniej zamierzony lub przypadkowy wyciek płynnych węglowodorów z mobilnych zbiorników.

W roku 2015 wykonano również projekt planu remediacji rejonu kanału rzeki Łarpia.

Pod szczególnym nadzorem organów administracji publicznej znajduje się teren nieruchomości zlokalizowanych w Policach przy ul. Piotra i Pawła. Wskazany obszar stanowi kompleks działek ewidencyjnych będących we władaniu różnych podmiotów, na których głównie prowadzona jest działalność związana z gospodarowaniem odpadami. Wśród podmiotów, które działały bądź działają na wskazanym terenie można wyróżnić m.in.: „Bio Technology” Sp. z o. o. z siedzibą w Policach, „Instytut Naukowo-Badawczy” Sp. z o.o. z siedzibą w Policach, „EKO-SERWIS” Sp. z o.o., „LUMEN” Sp. z o.o. z siedzibą w Policach.

W styczniu 2015 r. doszło do ujawnienia się zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi w wodach stagnujących w zalewowej dolinie rzeki Gunicy, w obrębie nieruchomości przy ul. Piotra i Pawła w Policach. Wówczas dokonano szeregu czynności związanych z próbą ustalenia źródła i charakteru stwierdzonego zanieczyszczenia, w tym podjęto ścisłą współpracę z szeregiem instytucji, tj. WIOŚ, ZWIK, jednostką Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Policach. Ponadto, z uwagi na potrzebę dokładnego wyjaśnienia sprawy związanej z sytuacją na terenie nieruchomości przy ul. Piotra i Pawła w Policach, dzięki ścisłej współpracy Powiatu Polickiego z Gminą Police zostały powołane w drodze zarządzeń odpowiednio Starosty Polickiego oraz Burmistrza Polic dwa zespoły

zadaniowe, których celem działania jest m.in. monitorowanie pod kątem ochrony środowiska, sposobu gospodarowania odpadami i sytuacji związanych z działalnością podmiotów prowadzoną na terenie nieruchomości położonych w Policach przy ul. Piotra i Pawła.

Skutkiem podjętej współpracy, w dniach 18 i 23 lutego oraz 4 marca 2015 r. Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie przy udziale pracowników Starostwa Powiatowego w Policach oraz Urzędu Miejskiego w Policach przeprowadził kontrole trzech podmiotów prowadzących działalność na omawianym terenie, tj. Bio Technology Sp. z o.o., Eko Serwis Sp. z o.o. oraz Instytutu Naukowo-Badawczego Sp. z o.o.

W związku z ujawnionymi nieprawidłowościami w działalności Instytutu Naukowo-Badawczego Sp. z o.o. w zakresie sposobu i miejsca magazynowania odpadów, Starosta Policki wezwał ww. podmiot do zaniechania działania niezgodnego z wydanym zezwoleniem na gospodarowanie odpadami wydanym w roku 2013, a następnie wobec faktu dalszego działania niezgodnie z wydanym zezwoleniem, Starosta Policki wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w przedmiocie cofnięcia Instytutowi Naukowo-Badawczemu Sp. z o.o. bez odszkodowania, zezwolenia na gospodarowanie odpadami poprzez ich zbieranie i przetwarzanie (odzysk). Skutkiem postępowania organ wydał decyzję o cofnięciu podmiotowi wydanego zezwolenia.

W stosunku do podmiotu Bio Technology Sp. z o.o. należało stwierdzić, że skutkiem nie podjęcia przez okres dwóch lat od wydania zezwolenia, działalności związanej z gospodarowaniem odpadami, należało uznać, że wskazana decyzja wygasła z mocy prawa.

Wszystkie wskazane powyżej działania administracyjne są nadal kontynuowane poprzez bieżący monitoring i oględziny terenu prowadzone przez zespół powołany przez Starostę Polickiego, przy współpracy z przedstawicielami innych organów ochrony środowiska i służb.

Kolejna tabela zawiera zestawienie pozostałych działań podejmowanych w okresie sprawozdawczym w zakresie ochrony zasobów powierzchni ziemi i gleb.

Tabela 20. Ocena wykonania celu ekologicznego**Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego**

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin	Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu w omawianym okresie, nie podejmował działań polegających na eliminacji nielegalnej eksploatacji kopalin na terenie Powiatu Polickiego.	brak
Współdziałanie organów administracji publicznej w tworzeniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem kopalin i ich ochroną przed trwałym zainwestowaniem nie górniczym na całym obszarze powiatu	W okresie sprawozdawczym nie wydano nowych koncesji na eksploatację kopalin. Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu oraz organ koncesyjny uczestniczył w jednym postępowaniu odnoszącym się do terenu gminy Dobra. Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym projektu MPZP i studiów są obowiązkowo opiniowane/ uzgadniane z organami z art. 10 ust. 1 pkt.12 oraz art. 17 pkt 6 lit a tir 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.	brak
Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego	Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu nie podejmował działań w zakresie ochrony niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego. Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym projektu MPZP i studiów są obowiązkowo opiniowane / uzgadniane z organami z art. 10 ust. 1 pkt.11 oraz art. 17 pkt 6 lit a tir 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.	brak

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

Tabela 21. Ocena wykonania celu ekologicznego**Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej**

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego poprzez szkolenia rolników (zgodnych z wymogami ochrony środowiska i przyrody)	ODR realizował działania w zakresie ochrony środowiska celem propagowania Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych co pośrednio także prowadziło do promocji rolnictwa ekologicznego. ODR corocznie prowadzi szkolenia w zakresie szeroko pojętej edukacji rolników.	w ramach środków własnych
Ochrona gleb przed zakwaszeniem oraz działania zmierzające do odkwaszenia gleb	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Szczecinie wykonuje badania gleby na zlecenie rolników. Na spotkaniach z rolnikami prowadzone są uzupełniające rozmowy na temat konieczności prowadzenia badań gleb, które umożliwiają prawidłowe i racjonalne zastosowanie nawozów w gospodarstwie. W roku 2014 przeprowadzono badania gleb w 7 gospodarstwach na obszarze 256,57 ha (pobrano 107 próbek), a w roku 2014 przeprowadzono badania gleb w 14 gospodarstwach na obszarze 416,18 ha (pobrano 255 próbek gleby).	w ramach środków własnych

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

Tabela 22. Ocena wykonania celu ekologicznego

Opracowanie strategii zagospodarowania urobków z prac pogłębiarskich w ramach rozbudowy i modernizacji infrastruktury portowej

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Wyznaczanie nowych miejsc składowania urobku na polach refulacyjnych lub wskazanie innego sposobu zagospodarowania	Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o. nie opracowywał strategii zagospodarowania urobków z prac pogłębiarskich w ramach rozbudowy i modernizacji infrastruktury portowej, w tym nie prowadził inwestycji w tym zakresie. Port Morski Police prowadzi swoją działalność polegającą m.in. na robotach związanych z budową obiektów inżynierii wodnej, transporcie morskim i przybrzeżnym towarów, działalności usługowej wspomagającej transport morski i śródlądowy, w oparciu o wskazania decyzji Starosty Polickiego z 2015 r. zezwalającej na gospodarowanie odpadami poprzez zbieranie odpadów o kodach: 17 05 04, 17 05 06, 20 02 05.	brak
Lokalizacja zakładu do oczyszczania zanieczyszczonego urobku pochodzącego z pogłębiania dna		

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

Tabela 23. Ocena wykonania celu ekologicznego

Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Rekultywacja terenów uznanych za zdegradowane	Wykonanie przez Powiat dokumentacji określającej stan środowiska gruntowo – wodnego w związku z zanieczyszczeniami historycznymi w ramach zadania „Kanał – Stara Fabryka Police – zanieczyszczenie substancjami ropopochodnymi.	2015 r. 125.625,60 zł (dotacje NFOŚiGW i WFOŚiGW)
	W latach 2014 – 2015 Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu nadzorował oraz przeprowadzał kontrole w ramach nadzoru nad ruchem zakładów górniczych wydobywających kopalinę objętą prawem własności nieruchomości gruntowej w następujących zakładach górniczych: – zakład górniczy: Pilchowo – dz. 59/2, w miejscowości Pilchowo – gmina Police; – zakład górniczy: Pilchowo II, w miejscowości Pilchowo – gmina Police; – zakład górniczy: Pilchowo II – dz. 468, w miejscowości Pilchowo – gmina Police; – zakład górniczy: Pilchowo II – dz. 59/3, w miejscowości Pilchowo – gmina Police; – zakład górniczy: Sławoszewo, w miejscowości Pilchowo – gmina Police; – zakład górniczy: Sławoszewo II, w miejscowości Sławoszewo – gmina Dobra; – zakład górniczy: Tanowo, w miejscowości Tanowo – gmina Police; – zakład górniczy: Tanowo – dz. 633, w miejscowości Tanowo – gmina Police. Kontrolowano bezpieczeństwo prowadzonych robót podczas eksploatacji złóż lub likwidacji zakładów górniczych, zgodność prowadzonych robót górniczych z planem ruchu i innymi dokumentami obowiązującymi w tym zakresie, prowadzono kontrolę ewidencji zasobów złóż oraz kontrolowano realizację obowiązków związanych z ochroną środowiska i wykonanie rekultywacji terenów po działalności przemysłowej.	w ramach środków własnych

Źródło: sprawozdanie z realizacji budżetu Powiatu, ankieta do Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu

Ze względu na dominującą działalność Z. Ch. Police, konieczne jest omówienie działań podejmowanych w zakresie ochrony powierzchni ziemi przez ten podmiot.

Od stycznia 2014 roku Zakład posiada nowe, spełniające wymagania Dyrektywy IED, pozwolenie zintegrowane. Pozwolenie jest bezterminowe i obejmuje swoim zakresem wszystkie instalacje znajdujące się na terenie zakładu.

Już na początku roku 2013 Spółka prowadziła badania stanu gleb i wód podziemnych. Pod koniec roku 2014, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego wydał decyzję zmieniającą pozwolenie zintegrowane akceptując tym samym złożony Raport początkowy i sposób prowadzenia monitoringu ziemi, gleb i wód podziemnych (ocena ryzyka).

3.3. CEL STRATEGICZNY OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I ZRÓWNOWAŻONE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH ORAZ ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH W ROZWOJU TURYSTYKI

Biorąc pod uwagę zestawienie w rozdziale 2.3. w okresie sprawozdawczym nie nastąpiły znaczące zmiany powierzchni terenów zieleni.

Wszelkie ubytki w drzewostanie były rekompensowane nowymi nasadzeniami, przez poszczególne organy, w tym sam Powiat Policki.

Ochrona zieleni, czyli jej utrzymanie, pielęgnacja, nasadzenia, należy głównie do zadań własnych gmin. Jednostki w okresie sprawozdawczym wydatkowały środki na bieżące utrzymanie terenów zieleni będących w ich kompetencjach. Kolejna tabela zawiera wykaz wyszczególnionych ważniejszych działań.

Gminy w swoich planach zagospodarowania przestrzennego prowadzą lokalną politykę utrzymania terenów biologicznie czynnych poprzez właściwe określanie wymogów w MPZP, zakładanie rozwoju terenów rekreacyjnych, nowe nasadzenia zieleni, zarówno jako projekty indywidualne, jak i w ramach projektów drogowych i tworzenie nowych miejsc zadrzewień i zakrzewień, także przy głównych ciągach komunikacyjnych, jako naturalna izolacja dla zanieczyszczeń komunikacyjnych. W zapisach planów umieszcza się informacje na temat procentowego udziału tego typu zieleni na terenie działki.

Zarządcy dróg na bieżąco podczas modernizacji ciągów komunikacyjnych dbają o zazielenienie pasów komunikacyjnych i prowadzą utrzymanie zieleni. Działania polegają na pielęgnacji krzewów, żywopłotów oraz drzew zlokalizowanych w pasach drogowych (cięcie, strzyżenie oraz formowanie krzewów, żywopłotów i róż, cięcia techniczne drzew oraz usuwanie odrostów z pni).

Ochronę zasobów przyrodniczych, nie tylko zieleni urządzonej będącej w kompetencji samorządów, ale także form ochrony przyrody prowadzono w okresie sprawozdawczym na poziomie decyzji środowiskowych tam gdzie obowiązywały MPZP (poprzez nakładanie przez organy ochrony środowiska konieczności sporządzania raportów OOS) bądź określanie zasad w decyzjach o warunkach zabudowy, np. dla inwestycji mogących oddziaływać na obszary Natura 2000. Decyzje te sporządzane były przez organy gminy (organ właściwy do wydania przedmiotowych decyzji) we współpracy z RDOŚ oraz PPIS. W decyzjach uwzględniano warunki realizacji inwestycji, mając na uwadze ochronę zasobów przyrodniczych.

Nadleśnictwa prowadzą gospodarkę leśną na terenie lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, natomiast Starosta Policki sprawuje nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa położonymi w granicach administracyjnych powiatu polickiego. Organ korzystając z prawnych możliwości, powierzył prowadzenie nadzoru, w drodze porozumień, wyspecjalizowanym jednostkom, tj. Nadleśnictwu Trzebież oraz Nadleśnictwu Gryfino.

Tabela 24. Ocena wykonania celu ekologicznego
Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Kontynuowanie inwentaryzacji przyrodniczej gmin ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 (inwentaryzacja pod kątem tworzonych obecnie Planów Zadań Ochronnych)	Inwentaryzacja była prowadzona na bieżąco na cele opracowania planów zadań ochronnych dla obszarów NATURA 2000: – Dolna Odra – plan przyjęto zarządzeniem RDOŚ 31.03.2014 r. – Dolina Dolnej Odry - plan przyjęto zarządzeniem RDOŚ 30.04.2014 r.	w ramach środków własnych
Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego	Utrzymanie terenów zieleni na Zintegrowanym Szlaku Turystycznym. RDOŚ w latach 2014-2015 prowadził zajęcia edukacyjne w Ośrodku Dydaktyczno-Muzealnym Świdwie (ODM). Zajęcia w ODM mają na celu zapoznanie uczestników z walorami przyrodniczymi rezerwatu przyrody oraz powiatu, podniesienie świadomości ekologicznej, uświadomienie na wartości jakie przedstawia środowisko, a także zapoznanie z różnymi formami ochrony przyrody i obowiązującymi na nich zasadami. tematyka zajęć dobierana jest do potrzeb i wieku grupy.	2014 – 2 160,00 2015 – 1 500,00 w ramach środków własnych

Źródło: sprawozdania z realizacji budżetu Powiatu, ankiety RDOŚ

Tabela 25. Ocena wykonania celu ekologicznego
Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej	W okresie sprawozdawczym powołano dwa nowe pomniki przyrody na terenie gminy Nowe Warpno: - Uchwała Nr IX/054/2015 Rady Miejskiej w Nowym Warpnie z dnia 30 września 2015 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody. - Uchwała Nr IX/053/2015 Rady Miejskiej w Nowym Warpnie z dnia 30 września 2015 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody.	koszty administracyjne

Źródło: GUS, sprawozdania z realizacji budżetu Powiatu, ankiety RDOŚ, gminy

Tabela 26. Ocena wykonania celu ekologicznego
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Opracowanie i wdrażanie kompleksowych systemów zarządzania obszarami cennymi przyrodniczo wraz z tworzeniem infrastruktury edukacyjnej, informacyjnej, turystycznej oraz służącej ochronie przyrody	Utrzymanie terenów zieleni w pasach drogowych dróg powiatowych.	2014 – 217 125,02 2015 – 292 144,00
	Utrzymanie terenów zieleni urządzonej będących w zarządzie powiatu.	2014 – 5 700,00 plus 1 728,00 2015 – 16 184,00 plus 3 299,19
	Wykonanie ekspertyzy dendrologicznej niezbędnej w prowadzonym postępowaniu administracyjnym.	2014 – 1 107,00
	Nadleśnictwa brały udział w opracowywaniu planów zadań ochronnych dla obszarów NATURA 2000: – Dolna Odra – plan przyjęto zarządzeniem RDOŚ z dnia 31 marca 2014 r. – Dolina Dolnej Odry - plan przyjęto zarządzeniem RDOŚ z dnia 30 kwietnia 2014 r.	w ramach środków własnych
	RDOŚ na bieżąco prowadzi monitoring gatunków chronionych w obrębie obszarów chronionych i ich sąsiedztwa, w tym rezerwatu przyrody i obszarów NATURA 2000. Istniejąca infrastruktura turystyczna (wieża widokowa, miejsce dziennego pobytu, ścieżki edukacyjne) zapewnia możliwość przebywania turystów w bezpośrednim sąsiedztwie form ochrony przyrody oraz możliwość wglądu w życie bez ingerencji w ich funkcjonowanie.	w ramach środków własnych
	W ramach zachowania i odtwarzania siedlisk RDOŚ prowadzi koszenie łąk oraz retencjonowanie wody. Ponadto prowadzony jest monitoring poziomu wód gruntowych na cennych obszarach torfowiskowych w granicach ostoi Natura 2000, w powiecie na terenie gmin Police oraz Dobra. Celem projektu jest rozpoznanie warunków wodnych na torfowiskach.	w ramach środków własnych
Współdziałanie z ZODR i ARiMR w zakresie ochrony bioróżnorodności na obszarach wiejskich poprzez szkolenie i wsparcie rolników we wdrażaniu programów rolno-środowiskowych	W okresie sprawozdawczym gminy przy udziale specjalistów ZODR i pracowników ARiMR przeprowadzały szkolenia w zakresie wdrażania programów rolno-środowiskowych dla rolników z terenu gminy. ARiMR prowadziła szkolenia w zakresie PROWu: - w roku 2014 – 8 szkoleń w m. Kołbaskowo, Wołczkowo, Police, Nowe Warpno - w roku 2015 – 4 szkolenia w tym samych miejscowościach.	w ramach środków własnych

Źródło: sprawozdania z realizacji budżetu Powiatu, ankiety RDOŚ, ARiMR, ODR

Tabela 27. Ocena wykonania celu ekologicznego
Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości”	Nadleśnictwa: Trzebież i Gryfino nie prowadziły działań w zakresie wyznaczonego zadania.	brak
Zalesianie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo krajobrazowych	Nadleśnictwa: Trzebież i Gryfino nie prowadziły działań w zakresie wyznaczonego zadania.	brak
Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych	Nadleśnictwa: Trzebież i Gryfino nie prowadziły działań w zakresie wyznaczonego zadania.	brak
Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych	Nadleśnictwa: Trzebież i Gryfino nie prowadziły działań w zakresie wyznaczonego zadania.	brak
Zwiększenie ilości i powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz rozszerzenie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym: - odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy, - wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych – budowa, przebudowa i modernizacja dróg leśnych, wyznaczonych w planach urządzenia lasu jako drogi pożarowe	Nadleśnictwa: Trzebież i Gryfino nie prowadziły działań w zakresie wyznaczonego zadania.	brak
Renaturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodnych - błotnych obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych w tym: - zwiększenie możliwości retencyjnych, - przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych- budowa obiektów wodno-melioracyjnych	Nadleśnictwa: Trzebież i Gryfino nie prowadziły działań w zakresie wyznaczonego zadania.	brak

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

Tabela 28. Ocena wykonania celu ekologicznego
Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Realizacja planów urządzenia lasów	Prowadzenie przez Nadleśnictwo Trzebież i Nadleśnictwo Gryfino, w imieniu Starosty Polickiego nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa położonymi w administracyjnych granicach powiatu polickiego. Kwota wynagrodzenia za nadzór jest uzależniona od powierzchni lasów będących w nadzorze danego nadleśnictwa. Zakres prac związanych z nadzorem obejmuje m.in.: prowadzenie kontroli prac leśnych, prowadzenie kontroli cechowania drewna oraz wydawanie dokumentów stwierdzających legalność jego pozyskania, sprawdzanie jakości wykonywanych robót, udział w czynnościach odbioru robót.	2014 – 8 258,30 2015 – 8 835,08
	Nadleśnictwa Trzebież i Gryfino nie prowadziły działań w zakresie zmiany struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych (poza pracami związanymi z pozyskaniem drewna).	brak kosztów

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

Tabela 29. Ocena wykonania celu ekologicznego
Edukacja leśna społeczeństwa, dostosowanie lasów do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa, udostępnienie lasów poprzez utrzymanie i rozwój posiadanej infrastruktury, rozszerzaniu bazy do edukacji ekologicznej, partycypacji w inwestycjach wspólnych z samorządami w zakresie rozwoju turystyki na obszarach leśnych i przyleśnych / Promocja turystyki związanej z gospodarką leśną, łowiectwem, turystyki ekologicznej i rowerowej	Na obszarze Nadleśnictwa Gryfino zlokalizowany jest Szlak Rowerowy Bielika (gm. Kołbaskowo) oraz Zintegrowany Szlak Turystyczny Powiatu Polickiego wyposażone w tablice edukacyjne oraz miejsca odpoczynku. Powiat wydatkował środki na utrzymanie czystości na Zintegrowanym Szlaku Turystycznym.	2014 – 9 396,00
	Nadleśnictwo Trzebież prowadzi szeroką działalność w zakresie podnoszenia świadomości przyrodniczej społeczeństwa (lekcje ekologiczne, pogadanki, wycieczki), rozszerza zakres udostępniania lasów poprzez stworzenie bazy do edukacji ekologicznej wraz z utrzymaniem i zwiększaniem infrastruktury turystycznej (leśne obiekty zagospodarowania turystycznego, ścieżki przyrodniczo-edukacyjne, ścieżki rekreacyjne, rowerowe, szlaki konne).	w ramach środków własnych
Prowadzenie doradztwa dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem	Nadleśnictwo Trzebież nie prowadziło działań w zakresie doradztwa dla działań związanych z leśnictwem.	brak

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

Tabela 30. Ocena wykonania celu ekologicznego
Identyfikacja zagrożeń lasów i zapobiegania ich skutkom

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Monitorowanie oraz ograniczanie występowania szkodników owadzych w lasach	Nadleśnictwa: Trzebież i Gryfino prowadziły na bieżąco i zgodnie z instrukcją ochrony lasu monitorowanie oraz ograniczanie szkodników owadzych w lasach.	w ramach środków własnych
Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach, w tym: - modernizacja sprzętu przeciwpożarowego oraz systemu wczesnego wykrywania pożarów lasu, - modernizacja systemu obserwacji lasu, zakup kamer TV umożliwiających monitoring lasów, - zakup i wymiana sprzętu patrolowo-gaśniczego	Nadleśnictwa: Trzebież i Gryfino prowadziły na bieżąco działania ciągle związane z monitorowaniem i ograniczaniem zagrożenia pożarowego w lasach.	w ramach środków własnych
Budowa lub przebudowa dróg leśnych uznanych za drogi pożarowe	W latach 2014-2015 Nadleśnictwo Trzebież zbudowało dwie drogi leśne pożarowe o dł. 5,2 km.	w ramach środków własnych
Wykonanie sztucznych zbiorników na potrzeby gaśnicze na terenach leśnych gdzie nie występują naturalne źródła poboru wody	Nadleśnictwa: Trzebież i Gryfino nie prowadziły działań w zakresie wyznaczonego zadania.	brak
Retencjonowanie wody na obszarach leśnych	Nadleśnictwa: Trzebież i Gryfino nie prowadziły działań w zakresie wyznaczonego zadania.	brak
Wzmacnianie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych)	Nadleśnictwa: Trzebież i Gryfino nie prowadziły działań w zakresie wyznaczonego zadania.	brak

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

Tabela 31. Ocena wykonania celu ekologicznego
Wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Opracowanie koncepcji najkorzystniejszego wykorzystania przyrodniczych zasobów regionu wraz z planem podziału obszarów cennych przyrodniczo na strefy (o różnym stopniu dostępności i zagospodarowania), z uwzględnieniem bogactwa siedlisk i ich odporności na presję turystyczną	Nadleśnictwo Trzebież posiada waloryzację przyrodniczo-leśną, na podstawie której udostępnia lasy dla turystyki.	w ramach środków własnych

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

Tabela 32. Ocena wykonania celu ekologicznego
Promocja przyrodniczych walorów turystycznych województwa

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Podkreślanie znaczenia walorów przyrodniczych i ich ochrony w kampaniach promocyjnych	W roku 2014 zorganizowano akcje: Ino mi się nie zgub – impreza na orientację oraz Nieobozowa Akcja Zimowa – Akademia bezpiecznego dziecka.	2014 – 3 690,00
	W roku 2015 prowadzono natomiast następujące akcje: – Polski Związek Niewidomych Koło Police – akcja „Między Odrą, Wartą a Policami”, – Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło Terenowe - „Turystyka i rekreacja w PSOUU Police”, – Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Policach - „Poznajemy walory turystyczne oraz historię Powiatu Polickiego”, – Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Polickiej SKARB - „Muzeum Historyczne SKARB”.	2015 - 19 965,00
	Działania promocyjne prowadzone są również przez Nadleśnictwa, co omówiono w tabeli powyżej.	w ramach środków własnych
	Gmina Nowe Warpno stworzyła w roku 2014 ścieżkę edukacji ekologicznej Dobieszczyń – granica Polsko-Niemiecka.	2014 – 1 586 161,79
	Gmina Kołbaskowo wykonała następujące ścieżki: a) ścieżka dydaktyczna pn. Aleja Dużych Ptaków w Pargowie b) ścieżka pieszko-rowerowa na odcinku Przeclaw – Kołbaskowo – Rosówek c) ścieżka rowerowa Rosówek - granica państwa Neu Rosow.	a) 2014 - 13 500,00 2015 - 3 950,00 b) 2014 - 4 894 907,54 2015 – 11 000,00 c) 2015 - 19 680,00

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

3.4. CEL STRATEGICZNY

KONTYNUACJA DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z POPRAWĄ JAKOŚCI POWIETRZA ORAZ WZROST WYKORZYSTANIA ENERGII Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ

Głównymi działaniami naprawczymi prowadzonymi w okresie sprawozdawczym, a mającymi na celu realizację założeń Programu ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej i nie tylko były działania mające na celu ograniczenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych, termomodernizacje budynków użyteczności publicznej i komunalnych, działania zmierzające do modernizacji i rozbudowy systemów gazowniczych (w tym po stronie PSG i PEC) oraz działania ukierunkowane na ograniczenie emisji liniowej, poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury drogowej.

Prowadzone remonty dróg mają swoje uzasadnienie w poprawie stanu jakości powietrza, gdyż zmniejszają emisję wtórną do powietrza pyłów na ciągach komunikacyjnych oraz emisję zanieczyszczeń pochodzących ze środków transportowych (większa płynność jazdy – mniejsze spalanie).

Zarządcy dróg prowadzili zaplanowane inwestycje, co przyczynia się do realizacji programu naprawczego programu ochrony powietrza w zakresie modernizacji układu komunikacyjnego celem zmniejszenia emisji liniowej.

Każdego roku prowadzone są inwestycje mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń, ale cel ten jest także realizowany poprzez działania organizacyjne, uchwalanie MPZP przez samorządy gminne. Wprowadzane są w nich zapisy dotyczące ochrony powietrza np. dotyczące stosowania wyłącznie ekologicznych paliw gwarantujących niską emisję gazu ziemnego, oleju opałowego lekkiego, energii elektrycznej, kotłów retortowych, energii odnawialnej.

Z przeprowadzonych inwestycji w okresie sprawozdawczym wymienić należy te najważniejsze:

Tabela 33. Ocena wykonania celu ekologicznego

Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Rozwój sieci monitoringu jakości powietrza przez udział powiatu i gmin w monitoringu regionalnym	Roczna ocena jakości powietrza wykonana jest przez WIOŚ według kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia oraz ochronę roślin. Jednostki samorządowe nie mają wpływu na rozwój sieci monitoringu. Wszelkie działania gminne i powiatowe jak dotąd lokalnie przyczyniają się do ograniczania emisji zanieczyszczeń, jednak ocenę trendu zmian należy prowadzić w kontekście całego województwa i w wieloleciu.	
Modernizacja istniejących kotłowni. Podłączenie budynków do sieci ciepłowniczej	Zadanie jest realizowane przez PEC. Do sieci podłączane są nowe budynki, ale jak wynika z danych GUS, zużycie ciepła spada, co może być efektem modernizacji istniejących kotłowni. a) W roku 2014 do sieci podłączono 14 budynków w Policach, przy ul. Grunwaldzkiej, Kasprowicza, Szkolnej, Bankowej, Kresowej, Siedleckiej, Korczaka. b) Natomiast w roku 2015 podłączono 25 budynków przy ul. Piłsudskiego, Wojska Polskiego, Mazurskiej, Spokojnej, Kasprowicza, Kołłątaja, Kresowej, Tanowskiej, Rycerskiej oraz Mazurskiej. c) W roku 2014 zmodernizowano dwie kotłownie przy ul. Szczecińskiej oraz Kościuszki w Policach (wymiana kotła gazowego). d) Podobne inwestycje prowadzono w roku 2015, gdzie zmodernizowano kotłownie przy ul. palmowej, Asfaltowej, Nadbrzeżnej oraz Konopnickiej, w tym wybudowano nową kotłownię gazową przy ul. Piastów.	w ramach środków własnych a) 1 270 201,00 b) 1 100 170,00 c) 77 400,00 d) 184 891,00
	W roku 2014 w gminie Kołbaskowo wymieniono piec c.o. w budynku nr 103 w msc. Kołbaskowo.	2014 – 6 765,00
	W roku 2015 w gminie Kołbaskowo wykonano dokumentację na przebudowę instalacji c.o. w SP w Będargowie.	2015 – 14 710,80
Termomodernizacja i zmiana systemów grzewczych w obiektach oświatowych i wychowawczych powiatu oraz obiektach użyteczności publicznej	Termomodernizacja dachów na obiektach Zespołu Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach.	2015 – 7 257,00
	Termomodernizacja dachu płaskiego budynku Zasadniczej Szkoły Zawodowej przy ul. Korczaka 51a w Policach.	2015 – 89 989,00
	Termomodernizacja budynku Domu Dziecka w Policach przy ul. Kresowej 26.	2015 – 45 700,00
	Termomodernizacja dachów na obiektach Zespołu Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach.	2015 - 242 743,00
	Docieplenie budynku SP nr 8 w Policach.	2014-2015 – 996 543,29
	Docieplenie budynku SP nr 3 w Policach.	2014 – 644 618,35
	Docieplenie dachu budynku Zespołu Szkół nr 2 w Policach.	2014 – 328 042,44
	Docieplenie budynku Klubu Osiedlowego Rady Osiedla nr 3 w Policach.	2014 – 645 373,06
Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie (wymiana kotłów węglowych na paliwo gazowe, olej opałowy, biopaliwa, pompy ciepła,	Działania prowadzone są głównie przez indywidualnych odbiorców. Brak jest ewidencji zmienianych systemów ogrzewania.	w ramach środków własnych
	W roku 2015 zakupiono piec c.o. (ogrzewanie gazowe) dla Przedszkola Publicznego w Trzebieży.	2015 – 18 539,99
	W roku 2015 częściowo wymieniono instalację ciepłą i centralnego ogrzewania oraz zakupiono regulatory temperatury dla Przedszkola Publicznego nr 9 w Policach.	2015 – 30 000,00

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
kolektory słoneczne)		
Niezbędne prace sieciowe wynikające z planów oraz zamierzeń inwestycyjnych w obszarze sieci przesyłowych, w tym kontynuowanie modernizacji istniejącej sieci dystrybucyjnej, rozbudowa sieci dystrybucyjnej dla potrzeb nowych odbiorców	Zadanie jest realizowane przez PEC. Na bieżąco wymieniane są rury w technologii preizolowanej.	w ramach środków własnych
Budowa i modernizacja systemów i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych	W latach 2014-2015 PEC nie prowadziło modernizacji systemów i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych. Do realizacji tego zadania można jednak zaliczyć modernizację kotłowni gazowych, w których wykonano montaż nowych kotłów gazowych posiadających wyższą sprawność oraz mniejszą emisję spalin.	w ramach środków własnych
Rozbudowa sieci gazowej na terenie gmin powiatu	Zadanie jest realizowane przez PSG Zakład w Szczecinie. W okresie sprawozdawczym zwiększyła się długość sieci rozdzielczej oraz ilość przyłączy gazowych do budynków.	w ramach środków własnych
Zakup pojazdów transportu publicznego o niskiej emisji spalin	Zadanie jest realizowane przez Szczecińsko-Polickie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Spółka z o.o. w Policach. W okresie sprawozdawczym Spółka zakupiła autobusy miejskie o niskiej emisji spalin (EURO6). W roku 2014 zakupiono 3 pojazdy marki MAN, podobnie w roku 2015.	w ramach środków własnych
Budowa obwodnic, przebudowa, modernizacja i poprawa stanu technicznego dróg	Zarządcy dróg prowadzą na bieżąco i w ramach posiadanych środków finansowych remonty i modernizacje ciągów komunikacyjnych.	w ramach środków własnych
Zintensyfikowanie ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych i tworzenie nowych ścieżek rowerowych	Zadanie jest realizowane podczas modernizacji ciągów komunikacyjnych lub jako osobne przedsięwzięcia, w okresie sprawozdawczym zwiększyła się długość ścieżek rowerowych.	w ramach środków własnych

Źródło: dane ankietowe od jednostek wskazanych w harmonogramie realizacyjnym

Tabela 34. Ocena wykonania celu ekologicznego
Opracowanie i realizacja programów służących ochronie powietrza

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Opracowanie i wdrożenie strategii zmniejszania stężenia pyłów drobnych PM10 i PM2,5 w powietrzu	Ważnym działaniem podejmowanym w okresie sprawozdawczym było podejście gmin do opracowania oraz realizacji planu gospodarki niskoemisyjnej, który przyczyniać ma się również do ograniczenia emisji pyłów zawieszonych. Trzy z czterech gmin powiatu polickiego przyjęły i wdrożyły do realizacji plany gospodarki niskoemisyjnej. Chodzi o: Gminę Police - uchwała Rady Miejskiej w Policach Nr XI/96/2015 z dnia 29 września 2015 r.; Gminę Kołbaskowo - uchwała Rady Gminy Kołbaskowo Nr XI/101/2015 z dnia 7 września 2015 r. Gminę Dobra - uchwała Rady Gminy Dobra Nr VIII/105/2015 z dnia 24 września 2015 r. Wszystkie ww. uchwały zostały opublikowane w Biuletynach Informacji Publicznej urzędów ww. jednostek samorządu terytorialnego. Jednostki realizowały program ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej.	w ramach środków własnych

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

Tabela 35. Ocena wykonania celu ekologicznego
Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Wdrażanie projektów z zastosowaniem odnawialnych i alternatywnych źródeł energii, w tym: - wykorzystanie biogazu - budowa elektrociepłowni biogazowej - wykorzystanie biomasy- wzrost wykorzystania biomasy na cele produkcji biogazu rolniczego, - wykorzystanie energii słonecznej - wzrost wykorzystania kolektorów słonecznych do wytwarzania ciepła, głównie w obiektach użyteczności publicznej i indywidualnych gospodarstwach domowych, - wykorzystanie energii wiatru zastosowanie pomp ciepła	Mieszkańcy Powiatu w okresie sprawozdawczym realizowali na swoich nieruchomościach inwestycje związane z montażem odnawialnych źródeł energii. Wśród najbardziej popularnych instalacji OZE należy wymienić pompy ciepła i kolektory słoneczne. Brak jest jednak zbiorczej informacji o liczbie tego typu instalacji i urządzeń montowanych w każdym roku.	w ramach środków własnych

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

Ze względu na dominującą działalność Z. Ch. Police konieczne jest omówienie działań podejmowanych w zakresie ochrony powietrza przez ten podmiot.

W 2014 roku do realizacji skierowano 21 nowych zadań inwestycyjnych. Budżet tych inwestycji to 85 545 tys. zł. Najważniejsze zadanie to: „Zmiana technologii produkcji kwasu fosforowego DA-HF”. Zasadniczym celem tej inwestycji była poprawa efektywności produkcji kwasu fosforowego oraz jakości kwasu fosforowego (zmniejszenie ilości zanieczyszczeń).

W analizowanym okresie kontynuowano realizację 23 zadań inwestycyjnych z poprzednich lat, dla których nakłady inwestycyjne w roku 2014 wynosiły 129 956 tys. zł. Najważniejsze zadania to:

- węzeł oczyszczania spalin wraz z modernizacją kotłów w Elektrociepłowni ECII. Celem przedsięwzięcia jest dostosowanie pracy instalacji elektrociepłowni do wymagań Dyrektywy 2010/75/UE,
- modernizacja instalacji amoniaku. Celem modernizacji instalacji jest obniżenie energochłonności procesu produkcji amoniaku oraz poprawa niezawodności pracy poszczególnych jej węzłów. Modernizacja pozwoli na usunięcie wąskich gardeł instalacji i umożliwi wzrost wydajności o 200 ton amoniaku na dobę,
- modernizacja reaktorów syntezy amoniaku. Inwestycja ma na celu zapewnienie wyższego stopnia przereagowania gazu syntezowego, co pozwoli obniżyć ciśnienie procesu, a to przełoży się na zmniejszenie zużycia energii przez kompresor gazu syntezowego.

Detektywa IED wprowadziła nowe wymagania dla instalacji bieli tytanowej. Zostały one zgodnie z delegacją ustawy Prawo ochrony środowiska określone we właściwych rozporządzeniach. W styczniu 2015 roku został uruchomiony, spełniający wymogi nowego rozporządzenia, monitoring ciągły emisji zanieczyszczeń. W fazie końcowej znajdują się inwestycje i remonty na urządzeniach odpylających i odsiarczających dostosowujących instalację do nowych standardów emisyjnych.

Rozpoczęta została również inwestycja oczyszczania gazów emitowanych z instalacji energetycznej (EC II).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania i współspalania odpadów (Dz. U. poz. 1546 ze zm.), wprowadza od dnia 1 stycznia 2016 roku nowe, zaostrzone standardy emisyjne dla instalacji spalania paliw. Nowe standardy dotyczą dopuszczalnych wartości emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz pyłów. Dyrektywa IED oraz Prawo Ochrony Środowiska przewidują mechanizm odsunięcia w czasie daty wejścia w życie zaostrzonych standardów emisyjnych. Jednym z nich jest tzw. Przejściowy Plan Krajowy (PPK). Do PPK zgłoszono źródła spalania paliw obejmujące Elektrociepłownię EC II. Zgodnie z mechanizmem derogacyjnym PPK dla źródeł spalania instalacji ECII, w okresie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 30 czerwca 2020 roku będą obowiązywać wielkości dopuszczalne emisji „obliczone dla każdego roku jako średnia arytmetyczna tzw. średnia krocząca”. By nie dopuścić do przekroczeń założonych w PPK ładunków emisji, na instalacji EC II konieczne jest terminowe przeprowadzenie inwestycji w zakresie minimalizacji emisji NO_x, SO₂ i pyłów. Nowe, niższe standardy emisyjne w zakresie emisji pyłów, od dnia 1 stycznia 2016 roku, obowiązywać będą również na instalacji Elektrociepłowni EC I.

3.5. CEL STRATEGICZNY

POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO POPRZEZ OBNIŻENIE NATEŻENIA HAŁASU DO POZIOMU OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW

Należy wskazać, że stale rośnie presja związana ze zwiększającym się natężeniem ruchu, gdyż w okresie sprawozdawczym przybyło zarejestrowanych na tym terenie pojazdów (względem roku 2013, w roku 2014 przybyło 2 135 pojazdów, a względem roku 2015 – 4 450 pojazdów).

Remonty i przebudowy ciągów komunikacyjnych mają na celu poprawę stanu nawierzchni, a tym samym zmniejszenie emisji hałasu. W okresie sprawozdawczym, zarządcy dróg prowadzili bieżące remonty.

Dopuszczalne poziomy hałasu regulowane są przez rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112) i na tej podstawie samorządy gminne w opracowywanych MPZP wyznaczały obszary, na których dopuszczalna jest określona emisja hałasu.

W MPZP określa się dopuszczalne wartości emisji hałasu, opierając się o wytyczne rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, grupuje się funkcje o zbliżonej emisji hałasu, tak aby nie mieszać funkcji mieszkaniowej z produkcyjną. W okresie sprawozdawczym w uchwalanych planach nakładano obowiązek zamykania uciążliwości, w tym hałasu, w granicach terenu objętego inwestowaniem, jak również konieczność stosowania dostępnych rozwiązań technicznych, które mogą ograniczyć uciążliwość akustyczną.

Podmioty działające na tym terenie kontrolowane są przez WIOŚ, a w przypadku naruszeń Starosta Policki ma prawo wydać decyzję określającą dopuszczalny poziom hałasu. W okresie sprawozdawczym nie zachodziła taka konieczność.

Kolejna tabela zestawia najważniejsze działania podejmowane w latach 2014-2015 dotyczące ograniczenia emisji hałasu.

Tabela 36. Ocena wykonania celu ekologicznego
Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Opracowanie wynikających z map akustycznych Programów ochrony przed hałasem	Ze względu na rozwój systemu komunikacyjnego oraz wzrastające natężenie ruchu, Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego podjął uchwałę Nr II/26/14 w sprawie określenia programu ochrony środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego. Głównym celem programu jest zaplanowanie działań zmierzających do zmniejszenia ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego na środowisko. Program został oparty o mapy akustyczne, które w powiecie objęły obszar gminy Kołbaskowo (w miejscowościach Rajkowo, Przeclaw i Kołbaskowo).	w ramach środków własnych

Źródło: na podstawie danych ankietowych zebranych od jednostek wskazanych w harmonogramie realizacyjnym

Tabela 37. Ocena wykonania celu ekologicznego
Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców gmin powiatu polickiego przed ponadnormatywnym hałasem poprzez: - budowę obwodnic i dróg alternatywnych do istniejących (wraz ze skutecznymi zabezpieczeniami akustycznymi), - przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg, - zastosowanie zmniejszenia prędkości pojazdów	W roku 2014 przebudowano następujące drogi powiatowe: - nr 3920Z Dołuje – Przeclaw w m. Warzymice, - nr 3927Z Szczecin – Siadło Górne, - nr 3914Z ul. Wojska Polskiego w Policach, - nr 3936Z ul. Piłsudskiego w Policach, - nr 3906Z Tanowo – Police, - nr 3907Z Szczecin – Dobieszczyń na odcinku Buk – Stolec, - nr 3919Z Kościno – Dołuje, - pl. Chrobrego w Policach. Natomiast w roku 2015 przeprowadzono następujące działania: - opracowanie dokumentacji przebudowy drogi powiatowej Nr 3911Z Dobra – Bartoszewo, ul. Graniczna i ul. Dębowa, - naprawa poboczy dróg powiatowych, - remont ul. Szczecińskiej w miejscowości Dobra, - opracowanie projektu budowlanego przebudowy wiaduktu drogowego w ciągu ul. Asfaltowej w Policach.	w ramach środków własnych
	W gminie Police inwestycje w zakresie realizacji niniejszego zadania były następujące: a) Przebudowa wiaduktu na ul. Piotra i Pawła w Policach – w ramach zadania przebudowano elementy konstrukcyjne wiaduktu i wykonano nową nawierzchnię drogi	a) 2013-2014 5 822 794,38 b) 2015 – 290 328,98

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
	b) Przebudowa ulicy Głowackiego w Policach – w ramach zadania wykonano elementy konstrukcyjne oraz nową nawierzchnię drogi c) Budowa ulicy M. Reja w Policach – w ramach zadania wykonano elementy konstrukcyjne oraz nową nawierzchnię drogi i chodników d) Przebudowa ul. Bankowej w Policach-etap I – w ramach zadania wykonano nowe elementy konstrukcyjne drogi i chodników oraz przebudowano odcinki sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej.	c) 2015 – 1 405 799,88 d) 2015 – 3 595 255,09
	W okresie sprawozdawczym Gmina Dobra prowadziła bieżące remonty i rozbudowę układu komunikacyjnego.	2014 – 1 251 249,78 2015 – 13 108 053,60
	W okresie sprawozdawczym Gmina Kołbaskowo prowadziła bieżące remonty i rozbudowę układu komunikacyjnego.	2014 – 5 877 864,63 2015 – 4 713 636,88
Opracowanie i wdrożenie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska oraz utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania (w przypadku braku innych technicznych możliwości)	Zadanie jest na bieżąco prowadzone przez zarządców dróg publicznych.	w ramach środków własnych
Ograniczenie uciążliwości akustycznej w miejscach występowania szczególnych uciążliwości akustycznych dla mieszkańców (szczególnie w okolicach takich budynków jak: szpitale, szkoły, przedszkola, internaty, domy opieki społecznej itp.) poprzez: - budowę ekranów akustycznych, - stosowanie mat antywibracyjnych, wykopów, tuneli, - tworzenie pasów zieleni przy głównych trasach komunikacyjnych, - zwiększenie izolacyjności akustycznej budynków	Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym projektu MPZP i studiów są obowiązkowo opiniowane / uzgadniane z organami z art. 10 ust. 1 pkt.12 oraz art. 17 pkt 6 lit a tir 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W latach 2014-2015 w pasach drogowych dróg gminnych na terenie gminy Police dokonano nasadzeń izolacyjnych: - ul. Siedlecka - 11 szt. drzew z gatunku grab pospolity Fastigiata oraz 10 m² krzewów z gatunku pęcherznica kalinolistna Diabolo i tawuła szara Grefsheim, - ul. Grzybowa - 7 szt. drzew z gatunku wiśnia piłkowana odm. Kanzan, - ul. Piaskowa - 4 szt. drzew z gatunku dąb czerwony, - ul. Szkolna m. Tanowo - 2 szt. drzew z gatunku jarzab pospolity.	2014 – 20 466,00
Ograniczenie hałasu emitowanego przez środki transportu (transport drogowy i szynowy) m.in. poprzez ich modernizację, naprawę trakcji	W okresie sprawozdawczym PKP Polskie Linie Kolejowe SA nie prowadziły prac mających na celu zminimalizowanie oddziaływania akustycznego linii kolejowych.	brak

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Zapewnienie przestrzegania zasady strefowania (rozgraniczania terenów o różnicowanej funkcji) w planowaniu przestrzennym, oraz wprowadzenie zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	Działania w tym zakresie są realizowane przy opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego. Informacje są obowiązkowo wprowadzane do wszystkich miejscowych planów zgodnie z zasadami projektowania urbanistycznego oraz przepisami ochrony środowiska.	koszty administracyjne
Przeprowadzenie edukacji ekologicznej oraz promocja: - komunikacji zbiorowej, - transportu rowerowego, - proekologicznego korzystania z samochodów: Carpooling (jazda z sąsiadem), Eco-driving (ekologiczny, oszczędny styl jazdy)	Zadania promocyjne prowadzone są przy okazji akcji i festynów na terenie każdej z gmin. Promocją i zachęcaniem mieszkańców do korzystania z komunikacji publicznej zajmuje się przedsiębiorca komunikacyjny, a poszczególne gminy rozwijają system przystanków i infrastruktury autobusowej (np. zatoki). W gminie Kołbaskowo w roku 2015 zakupiono mobilne miasteczko rowerowe.	w ramach środków własnych a) 2015 - 9 388,59

Źródło: na podstawie danych ankietowych zebranych od jednostek wskazanych w harmonogramie realizacyjnym

3.6. CEL STRATEGICZNY OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI

Zadania mające na celu minimalizację oddziaływania pól elektromagnetycznych na zdrowie człowieka i środowisko opierają się głównie na zapisach planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie aspektów związanych z zagrożeniem powodowanym promieniowaniem elektromagnetycznym. Plany ustalają możliwość realizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, a także linii elektroenergetycznych zgodne z przepisami prawa, czyli są to działania podejmowane na poziomie samorządów gminnych.

Gminy opracowując w okresie sprawozdawczym miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wprowadzały zapisy w tekstach planów dotyczące eliminowania zagrożeń promieniowaniem elektroenergetycznym.

Na terenie Powiatu zlokalizowane są anteny nadawcze telefonii komórkowych. Emisja pól elektromagnetycznych z tych instalacji nie stanowi zagrożenia dla zdrowia, gdyż działają one w przestrzeni niedostępnej dla ludności i ich wartość emisji są w granicach dopuszczalnych, co potwierdzają pomiary. Anteny są ustawiane przez operatorów tak, aby wiązki promieniowania przechodziły przez miejsca niedostępne dla ludzi.

Tabela 38. Ocena wykonania celu ekologicznego
Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Prowadzenie monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu polickiego	Za realizację niniejszego celu odpowiadają zarządcy infrastruktury energetycznej oraz WIOŚ. W okresie sprawozdawczym WIOŚ prowadził badania w Policach, w roku 2015, przy ul. Zamenhoffa oraz w Brzózkach. Wyniki wskazały wartości poniżej 7 V/m, czyli w granicy dopuszczalnej normy. Dla obszarów sąsiadujących z linią elektroenergetyczną 220 kV Krajnik – Glinki w roku 2009 WIOŚ stwierdził przekroczenia emisji pól elektromagnetycznych. W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami, decyzją Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, Polskie Sieci Energetyczne Operator SA zobowiązane były do ograniczenia oddziaływania pola elektrycznego do 31.12.14 r. Aktualnie toczy się proces inwestycyjny związany ze zmianą lokalizacji linii 220 kV Krajnik-Glinki. W roku 2013 powtórzone zostały pomiary promieniowania w tych punktach, gdzie w roku 2009 notowano przekroczenia, tym samym w dniu 29 maja 2013 roku zostały powtórzone pomiary pola elektromagnetycznego w zakresie 50 Hz dla celów ochrony ludności i środowiska, na terenie nieruchomości położonej w Policach przy ul. Nadbrzeżnej 16a. Nie stwierdzono pomiarowo przekroczenia wartości natężenia pola magnetycznego (60 A/m) ani natężenia pola elektrycznego (1 kV/m) od linii elektrycznej wysokiego napięcia 110 kV (źródło: WSSE w Szczecinie, Sprawozdanie Nr ŚR/R/80/13).	w ramach środków własnych

Źródło: na podstawie danych ankietowych zebranych od jednostek wskazanych w harmonogramie realizacyjnym

3.7. CEL STRATEGICZNY

MINIMALIZACJA SKUTKÓW WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH ORAZ OGRANICZENIE RYZYKA ICH WYSTĄPIENIA

Powiat, jak i samorządy gminne co roku dofinansowuje straż pożarną w zakresie zakupu odpowiedniego sprzętu ratowniczego, który ma minimalizować skutki środowiskowe w przypadku wystąpienia awarii.

Zagrożenie ze strony poważnych awarii na terenie powiatu jest wysokie, gdyż występują tu zakłady o dużym oraz zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii, w tym Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” SA.

Za kontrolę podmiotów korzystających ze środowiska na terenie Powiatu odpowiedzialny jest m.in. WIOŚ, która na bieżąco kontroluje sposób przestrzegania przepisów prawa oraz warunków udzielonych pozwoleń.

Nie są to kontrole dotyczące tylko zagrożeń związanych z poważnymi awariami, ale z szeroko pojętą ochroną środowiska.

W latach 2014-2015 WIOŚ przeprowadził na terenie Powiatu 113 kontroli, w tym 52 roku 2014, a w roku 2015 - 61. Wobec naruszających przepisy ochrony środowiska zastosowano zarządzenia pokontrolne.

Kolejna tabela zawiera zestawienie najważniejszych działań podejmowanych w okresie sprawozdawczym.

Tabela 39. Ocena wykonania celu ekologicznego
Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	Ocena prawidłowości stosowanych rozwiązań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa dokonywana jest przez organy kontroli zewnętrznej oraz instytucje akredytujące/certyfikujące. Wydawane polecenia pokontrolne realizowane są w wyznaczonych terminach, a potwierdzeniem należytej staranności w dbałości o bezpieczeństwo są posiadane przez Spółkę certyfikaty. W latach 2014-2015 WIOŚ, wspólnie z KP PSP i Państwową Inspekcją Pracy kontrolował wszystkie 4 zakłady działające na terenie Powiatu: Grupę Azoty Zakłady Chemiczne „Police” SA oraz Operatora Logistycznego Paliw Płynnych Sp. z o.o. Baza Paliw Płynnych w Trzebieży, a także J&S ENERGY S.A. (Stobno) i MESSER Polska Spółka z o.o. (Police).	w ramach środków własnych
	W roku 2015 po przeprowadzonych kontrolach wszczęto postępowanie administracyjne wobec Bazy Paliw w Stobnie oraz wobec Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” SA z powodu wykazania nieprawidłowości naruszających przepisy przeciwpożarowe i spełniania wymogów bezpieczeństwa. W przypadku zakładów chemicznych wydano 2 decyzje administracyjne na usunięcie uchybień, natomiast w przypadku bazy paliw umorzono postępowanie z powodu usunięcia nieprawidłowości przez podmiot.	w ramach środków własnych
Wzmocnienie kadr pracowniczych monitoringu środowiska (straży pożarnej)	Powiat corocznie wspiera finansowo KP PSP z przeznaczeniem środków na szkolenia kadry pracowniczej, także ochotniczych straży pożarnych. Na koniec roku 2015 w powiatowej jednostce zatrudnionych było ogółem 44 funkcjonariuszy, 2 osoby cywilne oraz 3 były 3 wakaty. W związku z działalnością zakładów ZDR i ZZR jeden z funkcjonariuszy KP PSP został skierowany na studia podyplomowe w Szkole Głównej Służby Pożarniczej o kierunku Zapobieganie Pożarom i Awariom, które ukończył w 2015 roku. Jednostki OSP uzupełniają swój skład kadrowy poprzez przyjmowanie w swoje szeregi młodych ochotników. Powołanie do służby w formacjach obrony cywilnej drużyn OSP wspomaga działania ratownicze podczas klęsk żywiołowych Państwową Straż Pożarną.	w ramach środków własnych
Wyposażenie służb monitoringu w profesjonalny sprzęt umożliwiający prowadzenie działań ratowniczych dla wszystkich możliwych scenariuszy awarii i katastrof	Powiat corocznie wspiera finansowo KP PSP. Ponadto kadra kierownicza Starostwa Powiatowego w Policach rokrocznie przechodzi szkolenia w zakresie zarządzania kryzysowego.	w ramach środków własnych
	W 2014 r. Gmina Police zakupiła 4 średnie samochody ratowniczo-gaśnicze typ MAN.	w ramach środków własnych

Źródło: jednostki wskazane w harmonogramie realizacyjnym

Tabela 40. Ocena wykonania celu ekologicznego
Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Wspieranie działalności jednostek reagowania kryzysowego	W 2014 r. Gmina Police zakupiła 4 średnie samochody ratowniczo-gaśnicze typ MAN. Ponadto zostały również złożone wnioski o dofinansowanie zakupu pn. Uzupełnienie wyposażenia OSP o materiały i sprzęt z gminnego magazynu przeciwpowodziowego i zarządzania kryzysowego zestawu ratownictwa z fantomem i z defibrylatorem.	w ramach środków własnych
	W Powiatowym Planie Ratowniczym przewidziano pomoc w zakresie doradztwa podczas ewentualnej awarii z udziałem produktów chemicznych, w tym w transporcie materiałów niebezpiecznych. Z. Ch. Police jest zrzeszona w tzw. Systemie Pomocy w Transporcie Materiałów Niebezpiecznych SPOT.	w ramach środków własnych

Źródło: jednostki wskazane w harmonogramie realizacyjnym

Tabela 41. Ocena wykonania celu ekologicznego
Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców powiatu	W roku 2014 WIOŚ Szczecin zorganizował szkolenie dla Powiatowych Zespołów Zarządzania Kryzysowego oraz Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.	środki NFOŚiGW
	W gminie Police prowadzone było szkolenie sołtysów z zakresu ostrzegania i alarmowania zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. poz. 96), wprowadzające nowe sygnały i komunikaty.	w ramach środków własnych
	W roku 2014 w JRG w Policach odbywały się prelekcje i pogadanki dla uczniów szkół podstawowych i przedszkoli na temat bezpiecznego zachowania się podczas zagrożeń. Ponadto JRG wspólnie z radami osiedlowymi (nr 2, 5 i 7) organizowała wspólnie prelekcje i pogadanki na temat zagrożenia pożarowego. Straż Pożarna bierze udział w festynach gdzie można uczestniczyć w zajęciach z zakresu udzielania pierwszej pomocy i obsługi sprzętu ratowniczego.	w ramach środków własnych
	W gminie Nowe Warpno w roku 2014 zorganizowano gminny punkt reagowania kryzysowego.	2014 – 19 823,83 2015 – 17 916,91

Źródło: jednostki wskazane w harmonogramie realizacyjnym

Charakter działalności prowadzonej w Grupie Azoty Zakłady Chemiczne „Police” SA tj. operowanie dużymi ilościami niebezpiecznych substancji chemicznych, stwarza potencjalne zagrożenie wystąpienia pożarów, wybuchów, uwolnień substancji toksycznych. W związku z powyższym priorytetem Spółki jest zachowanie najwyższych standardów w zakresie bezpieczeństwa, minimalizujących ryzyko wystąpienia awarii przemysłowych. Stosowane w spółce rozwiązania zapewniają odpowiednie warunki wytwarzania, składowania, transportu oraz dystrybucji substancji w celu zachowania wymogów ochrony środowiska naturalnego. Opracowano i wdrożono wymagane programy zapobiegania awariom oraz w sposób ciągły nadzorowane są kwestie związane z bezpieczeństwem.

Spółka posiada system monitoringu, zabezpieczeń oraz procedur służących zapobieganiu wystąpienia awarii i ograniczenia jej skutków. Zakładowa Straż Pożarna, wspierana przez ratowników chemicznych oraz inne służby, zdolna jest w do podjęcia działań ratowniczych.

Podejmowane działania organizacyjne i techniczne przyczyniają się do utrzymywania wysokich standardów bezpieczeństwa i sukcesywnego zmniejszania negatywnych skutków działalności Spółki dla środowiska. Wysiłki Spółki w obszarze poprawy warunków pracy, ogólnozakładowe kampanie promujące bezpieczeństwo i program bezpłatnej profilaktyki zdrowotnej dla pracowników są docenione przez instytucje zewnętrzne, m.in. firma po raz kolejny została uhonorowana Złotą Kartą Lidera Bezpiecznej Pracy (2015-2016).

Ocena prawidłowości stosowanych rozwiązań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa dokonywana jest przez organy kontroli zewnętrznej oraz instytucje akredytujące/certyfikujące. Wydawane polecenia pokontrolne realizowane są w wyznaczonych terminach, a potwierdzeniem należytej staranności w dbałości o bezpieczeństwo są posiadane przez Spółkę certyfikaty.

3.9. CEL STRATEGICZNY WZROST ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA

Edukacja ekologiczna prowadzona jest na różnych szczeblach i przez różne jednostki: poszczególne gminy, Powiat, placówki oświatowe, Nadleśnictwa, Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych, podmioty gospodarcze i przedsiębiorstwa.

W ramach realizacji zadania związanego z edukacją ekologiczną gminy organizują dla dzieci z publicznych szkół podstawowych wyjazdy na warsztaty ekologiczne do Ogrodów Dendrologicznych w Glinnej, Przelewicach, Wolińskiego Parku Narodowego w Międzyzdrojach, a także pomagają w organizacji konkursów ekologicznych zakupując nagrody i materiały niezbędne do ich realizacji.

W każdej gminie działania edukacyjne prowadzone są przede wszystkim za pomocą ulotek, informacji, ogłoszeń i szkoleń.

Na terenie Powiatu, w gminach, we współpracy z różnymi instytucjami oraz stowarzyszeniami prowadzi się działania edukacyjne w zakresie energii odnawialnej i możliwości pozyskiwania środków na inwestycje proekologiczne.

Tabela 42. Ocena wykonania celu ekologicznego Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i gospodarki odpadami

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Prowadzenie działań dotyczących możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł energii oraz poszanowania energii (np. kampanii, szkoleń, konferencji. itp.)	Prowadzenie działań promocyjnych i edukacyjnych rozwijane jest w oparciu o działalność i pomoc w utrzymaniu TOEE w Zalesiu, Ośrodka Dydaktyczno-Muzealnego Świdwie oraz Ośrodka Szkoleniowo-Badawczego w Zakresie Energii Odnawialnej w Ostoi. W gminie Police promocja OZE prowadzona była np. podczas akcji Sprzątanie Świata (w ramach akcji Dni Ziemi).	koszty administracyjne
	W roku 2014 do gminy Police wpłynął wniosek o wydanie decyzji środowiskowej na budowę elektrowni wiatrowej Leśno Górne w obrębie Sierakowo.	
	W gminie Police obowiązuje system pomocowy dla mieszkańców, którzy modernizują tradycyjne systemy grzewcze na bardziej przyjazne środowisku. W okresie sprawozdawczym gmina realizowała dotacje dla mieszkańców.	2014 – 22 368,85 2015 – 20 980,11
Prowadzenie działań podnoszących wiedzę z zakresu właściwej gospodarki odpadami (np. szkolenia, konferencje, kampanie)	Przeprowadzanie warsztatów dla przedszkolaków oraz uczniów dotyczących recyklingu oraz gospodarki odpadami. W sposób kreatywny dzieci i młodzież poznają podstawowe zasady segregacji odpadów. Zagadnienia poruszane są również podczas wydarzeń cyklicznych organizowanych w TOEE i dedykowanych całym rodzinom, a także w podczas akcji wyjazdowych (uczestnictwo m.in. w Dniach Morza, Ekofestynie „Szczecińskie Magnolie”, Jarmarku Jakubowym i in).	w ramach środków własnych
	W gminie Nowe Warpno, przy współpracy z Zakładem Gospodarki Komunalnej przeprowadzane są cykliczne spotkania z mieszkańcami gminy Nowe Warpno o tematyce właściwej gospodarki odpadami.	w ramach środków własnych

Źródło: jednostki wskazane w harmonogramie realizacyjnym

Tabela 43. Ocena wykonania celu ekologicznego Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa w zakresie zużycia wody oraz jej zanieczyszczeń

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne	Przeprowadzanie warsztatów dla uczniów dotyczących oszczędzania wody. Dzieci i młodzież dowiadują się dlaczego warto brać prysznic, zakręcać kran podczas mycia zębów albo nie przesadzać z podlewaniem trawników. Zagadnienia poruszane są również podczas wydarzeń cyklicznych organizowanych w TOEE i dedykowanych całym rodzinom, a także w podczas akcji wyjazdowych (uczestnictwo m.in. w Dniach Morza, Ekofestynie „Szczecińskie Magnolie”, Jarmarku Jakubowym i in).	w ramach środków własnych

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie wpływu na jakość wód nieprawidłowej gospodarki ściekowej w domostwach i gospodarstwach rolnych (np. spotkania, prelekcje, szkolenia)	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Szczecinie wykonuje badania gleby na zlecenie rolników. Na spotkaniach z rolnikami prowadzone są uzupełniające rozmowy na temat ograniczania dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych oraz konieczności prowadzenia badań gleb, które umożliwiają prawidłowe i racjonalne zastosowanie nawozów w gospodarstwie.	w ramach środków własnych
Organizowanie szkoleń dla rolników z zakresu właściwego nawożenia, promocji rolnictwa ekologicznego, stosowania dobrych praktyk rolniczych i ochrony gleb		

Źródło: jednostki wskazane w harmonogramie realizacyjnym

Tabela 44. Ocena wykonania celu ekologicznego

Tworzenie proekologicznych wzorców zachowań, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, w odniesieniu do pozostałych komponentów

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Przeprowadzenie działań mających na celu rozwiązanie aktualnych problemów środowiskowych (np. przez prowadzenie projektów, akcji, kampanii, szkoleń itp.)	Powiat realizował działania edukacyjne, w tym. np. w roku 2015 wykonano folder pn. „Eko Senior” oraz torby ekologiczne w ramach kampanii edukacyjnej.	2014 – 45 522,97 2015 – 35.491,90
	Udział przedstawicieli Powiatu w I Międzynarodowym Forum Ekologicznym w Kołobrzegu.	2014 – 4 130,00
	Przekazanie dotacji dla gminy Dobra z przeznaczeniem na realizację zadania związanego z edukacją ekologiczną młodzieży z terenu gminy Dobra.	2015 – 9 993,65
	Powiat zakupił pomoce naukowe, dydaktyczne i książki.	2015 – 1.545,71
	Przekazanie przez Powiat środków na edukację ekologiczną w placówkach oświatowych, w tym dla Zespołu Szkół im. I. Łukasiewicza w Policach, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tanowie (wprowadzenie innowacji pedagogicznej z elementami hortiterapii dla podopiecznych placówki pn. „Ogród, który leczy”) oraz Domu Dziecka w Tanowie (realizacja programu edukacji regionalno-ekologicznej pn. „Nasza okolica”).	2015 – 40 600,00
	W TOEE regularnie prowadzone są warsztaty dla uczniów poświęcone zagadnieniom fauny i flory, ochrony lasów, znaczenia pracy leśników, a także najważniejszych zagrożeń środowiska leśnego (między innymi szkodniki, susze, pożary, intensywna penetracja terenów leśnych przez turystów). Zajęcia odbywają się zarówno w terenie (Puszcza Wkrzańska), jak i w Ośrodku (multimedialna Sala Ekosystemów). Część warsztatów przeprowadza instruktorka z Nadleśnictwa Trzebież. Zagadnienia poruszane są również podczas	w ramach środków własnych

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
	wydarzeń cyklicznych organizowanych w TOEE i dedykowanych całym rodzinom, a także w podczas akcji wyjazdowych (uczestnictwo m.in. w Dniach Morza, Ekofestynie „Szczecińskie Magnolie”, Jarmarku Jakubowym i in).	
	Podczas uczestnictwa w akcji pn. „Dni Ziemi” (Sprzątanie Świata) mieszkańcy biorą udział w aktywnej ochronie przyrody. Ponadto realizowana jest czynna ochrona kasztanowców przed szrotówkiem kasztanowcowiaczkim, polegająca na grabieniu i paleniu opadłych liści kasztanowców oraz zakładaniu budek lęgowych dla sikorek, naturalnego wroga szrotówka.	w ramach środków własnych
Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia środowiska	Temat poruszano na imprezach z udziałem straży pożarnej.	w ramach środków własnych
	W sytuacji wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia środowiska i w związku z tym zagrożenia zdrowia i życia mieszkańców gminy Police zamieszkującej w strefie 500 m od rurociągu amoniaku przeprowadzono szkolenie w zakresie występujących zagrożeń i zasad postępowania na wypadek uwolnienia się amoniaku.	w ramach środków własnych
Działania promujące i podnoszące poziom wiedzy nt. walorów środowiska przyrodniczego na terenie powiatu polickiego	TOEE prowadzi działania promujące i podnoszące poziom wiedzy na temat walorów przyrodniczych, szczególnie dotyczących Puszczy Wkrzańskiej, gdzie znajduje się Ośrodek. Prowadzone są cykliczne wydarzenia (Zachodniopomorski Tydzień Nauki, Dzień Słońca, dzień Odkrywców) mające na celu przybliżenie bogatego ekosystemu otaczającego TOEE, a także uwrażliwienie na ochronę przyrody. Instruktorzy z Zalesia wielokrotnie w ciągu roku biorą udział w wydarzeniach organizowanych w Szczecinie promujących postawy ekologiczne (między innymi w Dniach Morza, Ekofestynie „Szczecińskie Magnolie”, Jarmarku Jakubowym i in). TOEE regularnie bierze udział w spotkaniach z partnerami z Niemiec, a także w konferencjach w Polsce (między innymi Międzynarodowe Forum Ekologiczne w Kołobrzegu czy Konferencja „Interakcja – Integracja” w Toruniu). Informacje i ciekawostki dotyczącego tego zagadnienia umieszczone są również na stronie internetowej oraz na fanpagu TOEE na Facebooku.	w ramach środków własnych

Źródło: jednostki wskazane w harmonogramie realizacyjnym

Tabela 45. Ocena wykonania celu ekologicznego
Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Utworzenie i utrzymanie systemu do zarządzania informacjami o stanie środowiska	Zlecenie opracowania projektu Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2016 - 2019 z perspektywą do roku 2023 jako kontynuacja zarządzania środowiskowego określonego na poziomie POŚ na lata 2012-2015. W roku 2015 zakończono I etap opracowania dokumentacji.	2015 – 5 000,00
Utworzenie platformy internetowej do prezentowania danych o stanie środowiska	Zakupiono bezterminową licencję na użytkowanie programu Rejestr Dokumentów – Ochrona Środowiska, służącego do prowadzenia publicznie dostępnego wykazu informacji o środowisku i jego ochronie.	2015 – 2.950,00

Źródło: jednostki wskazane w harmonogramie realizacyjnym

3.10. CEL STREATEGICZNY STWORZENIE SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI, ZGODNEGO Z ZASADĄ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ HIERARCHIĄ SPOSOBÓW POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI

W gospodarce odpadami można wydzielić trzy zasadnicze grupy zadań:

- planowanie gospodarki odpadami,
- zarządzanie i organizowanie usług,
- monitoring i kontrola.

Planowanie gospodarki odpadami:

Dla osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa i wdrażania hierarchii postępowania z odpadami oraz zasady bliskości, a także utworzenia w kraju zintegrowanej sieci instalacji gospodarowania odpadami, spełniających wymagania ochrony środowiska, opracowuje się krajowy plan gospodarki odpadami oraz wojewódzkie plany gospodarki odpadami.

Zarządzanie i organizowanie usług:

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która określa zadania gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porządku, a także warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w zakresie objętym regulacją ustawy. Do podstawowych obowiązków gmin w zakresie gospodarki odpadami należy:

1. utrzymanie czystości i porządku w gminach.
2. objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi oraz zapewnienie budowy instalacji do gospodarowania odpadami komunalnymi.
3. zapewnienie selektywnej zbiórki odpadów.
4. zapobieganie zanieczyszczaniu ulic, placów i terenów otwartych, utrzymywanie czystości i porządku na przystankach komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina oraz które są położone na jej obszarze przy drogach publicznych bez względu na kategorię tych dróg.

Również ustawa o odpadach zawiera wiele zapisów dotyczących praw i obowiązków jednostek samorządu terytorialnego w obszarze gospodarki odpadami. W szczególności należy podkreślić udział starostów w procedurze administracyjnej dotyczącej reglamentowania usług związanych z powstawaniem i gospodarowaniem odpadami. Do zadań starostów należy m.in.:

- wydawanie decyzji nakładających na sprawców wypadków obowiązki dotyczące gospodarowania odpadami z wypadków, w tym obowiązek przekazania ich wskazanemu posiadaczowi odpadów,
- wydawanie pozwoleń na wytwarzanie odpadów w związku z eksploatacją instalacji;
- wydawanie zezwoleń na zbieranie i przetwarzanie oraz transport odpadów w zakresie wynikającym z przepisów prawa,
- zatwierdzanie planów gospodarowania odpadami oraz pozostałościami ładunkowymi ze statków.

Monitoring i kontrola:

Informacje o ilości wytwarzanych odpadów oraz ich zagospodarowaniu gromadzone są w systemie Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring gospodarki odpadami dotyczy nie tylko monitorowania składowisk odpadów komunalnych, ale również działalności podmiotów gospodarczych funkcjonujących w obszarze gospodarki odpadami.

Jednym z podstawowych zadań starostów w kontekście ochrony środowiska jest prowadzenie kontroli podmiotów prowadzących działalność związaną z wytwarzaniem odpadów i gospodarowaniem odpadami.

Kolejna tabela zawiera wyszczególnienie najważniejszych działań realizowanych w okresie sprawozdawczym związanych z gospodarowaniem odpadami.

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno – edukacyjnej w tym zakresie	Realizowano we wszystkich gminach Powiatu w związku z kontynuacją wdrażania nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.	ze środków własnych
	W gminie Police, w latach 2014 - 2015 prowadzone były następujące akcje i kampanie edukacyjne: – Zajęcia dotyczące prawidłowego segregowania odpadów, prowadzone przez pracowników Urzędu Miejskiego z dziećmi w przedszkolach. Zajęcia połączone są z konkursem ekologicznym. – Umieszczenie na stronie internetowej gminy, interaktywnej gry dotyczącej prawidłowego postępowania z odpadami podlegającymi recyklingowi. Gra została udostępniona przedszkolom. Informacje na temat gry oraz planowanych konkursach przekazane były również mediom. – Produkcja i emisja spotu filmowego na antenie lokalnej telewizji kablowej, informującego o Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, – Dystrybucja plakatów, ulotek, harmonogramów, 7 litrowych pojemników do selektywnej zbiórki odpadów oraz organizacja konkursów nt. selektywnej zbiórki odpadów komunalnych wśród mieszkańców na targach gospodarczych organizowanych przez gminę Police w hali Ośrodka Sportu i Rekreacji w kwietniu 2014 i 2015 r. Na targach pracownicy Urzędu udzielali również informacji dotyczących gospodarki odpadami. – Zamieszczenie na lokalnych portalach informacyjnych banerów przekierowujących do zakładki „gospodarka odpadami”, znajdującej się stronie gminy Police. – Współpraca z największymi zarządcami nieruchomości oraz sołtysami, poprzez np. przekazanie plakatów, ulotek nt. selektywnej zbiórki i harmonogramów z prośbą o przekazanie ich mieszkańcom oraz zawieszenie na tablicach informacyjnych.	gmina Police 2014-2015 – 21 571,31
Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na recykling oraz odzysk energii zawartej w odpadach, w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania	Gmina Police wydatkowała środki dla Zakładu Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych na budowę instalacji technologicznej doczyszczania odpadów surowcowych.	gmina Police 2014 – 178 539,62
Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów dla zapewnienia skutecznej egzekucji prawa	Kontrole były prowadzone przez służby Powiatu, gmin, WIOŚ. W okresie sprawozdawczym Powiat skontrolował następujące podmioty: NewCo Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie, MTS Morskie Techniczne Serwisy Sp. z o. o. z siedzibą w Mierzynie, ZŁOMIX s.c. z siedzibą w Policach, Produkcja Ogrodnicza Mieczysław Gniot z siedzibą w Dobrej, P.H.U. „TOMCAR” z siedzibą w Policach,	koszty administracyjne

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
	Port Morski Police Sp. z o.o. z siedzibą w Policach, „LUMEN” Sp. z o.o., z siedzibą w Policach, „SIC LAZARO Polska” Sp. z o.o. z siedzibą w Policach, PHU, „Renting” Sp. z o.o. z siedzibą w Policach, „JSP” Jacek Stanisław Pisarski z siedzibą w Szczecinie.	
	WIOŚ w roku 2014 kontrolował składowisko fosfogipsów. Kontrola nie wykazała naruszeń i nieprawidłowości w zakresie: ewidencji odpadów i sprawozdawczości, pobranych próbek odpadów, monitoringu składowiska, realizacji zarządzeń pokontrolnych oraz wnoszonych opłat za korzystanie ze środowiska.	koszty administracyjne
Prowadzenie właściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów	Jedynym czynnym składowiskiem odpadów jest obiekt w Leśnie Górnym. Pozostałe obiekty są w fazie rekultywacji i bieżącego monitoringu poeksploatacyjnego. Składowisko w miejscowości Smolećcin jest uszczelnione geomembraną. Obiekt wyposażony jest w drenaż, zbiornik bezodpływowy, kominki wentylacyjne. Odcieki okresowo wywożone są na oczyszczalnię ścieków w Redlicy. Na obiekcie biogaz wykorzystywany jest do produkcji energii elektrycznej. Składowisko jest w trakcie rekultywacji. W roku 2014 opracowano dokumentację rekultywacji. Składowisko odpadów w Nowym Warpnie jest zrekultywowane. Składowisko w miejscowości Dołuje to obiekt, na którym w latach 1982 – 1989 deponowano odpady przemysłowe (w około 70 %) i komunalne pochodzące m.in. ze Szczecina. W roku 2013 gmina skierowała do Marszałka prośbę o podjęcie działań w celu rekultywacji tego obszaru. Do dnia dzisiejszego, mimo wielokrotnych monitów ze strony Gminy rekultywacja składowiska odpadów w Dołujach nie została przeprowadzona przez Miasto Szczecin – właściciela składowiska i znajdujących się na nim odpadów. Decyzją Urzędu Wojewódzkiego z dnia 8 października 1993 r. Zarząd Miasta Szczecin został zobowiązany do sporządzenia oceny oddziaływania na środowisko omawianego obiektu, która miała określić warunki i sposoby poddawania rekultywacji tego obiektu w sposób umożliwiający wyeliminowanie lub ograniczenie jego negatywnego wpływu na środowisko. Ogólna ilość odpadów zdeponowanych na składowisku nie jest znana szczegółowo, zaś rodzaj odpadów nagromadzonych w rozbiciu na poszczególne grupy z określeniem ich ilości nie był możliwy do ustalenia. W trakcie eksploatacji składowiska nie prowadzono żadnej ewidencji. Uwzględniając natomiast ukształtowanie wyrobiska z okresu rozpoczęcia eksploatacji oszacowano, że całkowita objętość składowiska wynosi 252.000 m³, zaś objętość zgromadzonych odpadów wynosi 191.000 m³. Badania zanieczyszczeń gleb i roślin w otoczeniu składowiska prowadzone w 1986 r. wykazywały istotny wpływ obiektu na otoczenie w szczególności w postaci	Smolećcin – gmina Kołbaskowo 2014 – 10 455,00

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
	zanieczyszczenia gleb i roślin. Ponowne badania wykonanie w 1994 r. również potwierdziły występowanie w glebie wysokich wartości chlorków i siarczanów a także ołowiu i cynku. Nie prowadzono badań pod kątem oddziaływania składowiska na powietrze atmosferyczne. Z informacji archiwalnych wynika, że w okresie od lutego do kwietnia 1994 r. prowadzone były obserwacje składowiska w tym obszarze, na podstawie których stwierdzono zanik oddziaływania w granicach 50,0 m od składowiska. Gmina Dobra od lat zabiega u władz Miasta Szczecin o podjęcie działań związanych z rekultywacją nieczynnego składowiska odpadów. Składowisko w Sierakowie składa się z trzech kwater (dwie z nich wyłożone są geomembraną). Część składowiska jest zrekultywowana (działki nr 14 i 15). Na obiekcie pracują dwie elektrownie biogazowe o łącznej mocy 872 kW.	
	Najważniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska na terenie Powiatu są składowiska odpadów przemysłowych eksploatowane przez Z. Ch. Police. W okresie sprawozdawczym eksploatacja była prowadzona zgodnie z wydanymi w roku 2013 decyzjami Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego zatwierdzającymi instrukcje prowadzenia, w tym w szczególności utrzymywanie wymaganego reżimu wód na składowisku siarczanu żelaza. W roku 2014 na tym składowisku wybudowano barierę oczyszczającą poziom wodonośny składającą się z 14 studni głębinowych, a w roku 2015 wykonano szczelne przykrycie hałdy stawostadionu nr 1. Monitoring wód na tym składowisku wykazuje poprawę jakości wód, aczkolwiek w latach 2014-2015 utrzymywał się w klasie V poziom jonów siarczanowych, żelaza oraz niklu. Natomiast w przypadku monitoringu wód na składowisku fosfogipsów w 4 na 9 punktach jakość wód uległa poprawie w zakresie poziomu jonów fosforowych i przewodności elektrolitycznej, ale nadal wskaźniki te utrzymują się w klasie IV. Przestrzeganie warunków eksploatacji, w szczególności poprzez utrzymywanie wymaganego stanu urządzeń hydrotechnicznych wraz z systemem zabierania i unieszkodliwiania odcieków skutkuje trendem malejącym parametrów zanieczyszczeń wód na terenie tych składowisk.	w ramach środków własnych
	Gmina Police wydatkowała środki dla Zakładu Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych.	2014 – 1 743 304,51 2015 – 1 430 494,28
Zapewnienie odpowiedniej przepustowości instalacji do przetwarzania odpadów	Zadanie jest realizowane bezpośrednio przez Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych.	w ramach środków własnych
Stymulowanie rozwoju rynku surowców	Zakład nie ma problemów z zagospodarowaniem żadnej z frakcji odpadów zbieranych	w ramach środków

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne poprzez wspieranie współpracy organizacji odzysku, przemysłu i samorządu terytorialnego oraz konsekwentne egzekwowanie obowiązków w zakresie odzysku i recyklingu	selektywnie. Jedynym problemem jest kwestia osiągnięcia jak najwyższej ceny za sprzedany odpad. Miniony okres charakteryzował się i dalej niestety charakteryzuje się ogromnymi wahaniami (przede wszystkim spadkami) cen surowców. Wg posiadanych informacji ma to związek z dużymi ilościami surowców wtórnych, które pojawiły się na rynku, po wejściu w życie nowego systemu gospodarowania odpadami oraz z wykorzystywaniem luk w systemie dopłat, co przede wszystkim występuje w przypadku stłuczki szklanej.	własnych
Wydawanie decyzji związanych z realizacją celów spełniających założenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami	Starosta Policki w okresie sprawozdawczym wydawał nowe pozwolenia związane z gospodarowaniem odpadami. W roku 2014 wydano 21 nowych decyzji, a w roku 2015 – 15 decyzji.	koszty administracyjne
Rozbudowa i budowa zakładów zagospodarowania odpadów obejmujące regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, które będą zapewniać następujący zakres usług: - mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni, - składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych	Gmina Police wydatkowała środki dla Zakładu Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych na rozbudowę zakładu w zakresie: a) Modernizacja systemu sterowania linią technologiczną. b) Modernizacja węzła kompostowania celem ograniczenia gazów procesowych do atmosfery – przebudowa placu kompostowania A2 z wydzieleniem zamkniętych stanowisk do kompostowania.	a) 2014 – 1 383,94 2015 – 9 215,53 b) 2014 – 46 930,00 b) 417 859,36
Zakończenie uporządkowania składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	Zgodnie z zadaniem - Prowadzenie właściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów.	

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

Tabela 47. Ocena wykonania celu ekologicznego
Działania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)																				
Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców najpóźniej do 2015 r. Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.	W latach 2014 - 2015 w każdej gminie funkcjonował system gospodarowania odpadami. Zbiórka selektywna odbywała się w systemie pojemnikowym w zabudowie wielorodzinnej, gdzie we wskazanych przez zarządców miejscach ustawione są pojemniki na odpady zmieszane, makulaturę, szkło, tworzywa sztuczne oraz ulegające biodegradacji. W zabudowie jednorodzinnej natomiast zbiórka odpadów odbywa się w systemie pojemnikowo-workowym, w którym w pojemnikach gromadzone są odpady zmieszane, a workach zbierane selektywnie. Koszty systemu, po objęciu go przez samorządy obejmują: - odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, - tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, - obsługę administracyjną tego systemu.	gmina Police 2014 – 5 363 038,48 2015 – 5 492 869,52 gmina Dobra 2014 – 3 876 054,68 2015 – 4 127 791,23																				
Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych: - w 2013 r. więcej niż 50%, - w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	Osiągnięte poziomy w roku 2014 przez samorządy gminne <table><tr><th>Osiągnięte poziomy (%)</th><th>gmina Dobra</th><th>gmina Kołbaskowo</th><th>gmina Police</th><th>gmina Nowe Warpno</th></tr><tr><td>osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania</td><td>50,00</td><td>0</td><td>8,00</td><td>5,00</td></tr><tr><td>poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła</td><td>51,00</td><td>31,00</td><td>32,00</td><td>22,00</td></tr><tr><td>poziom recyklingu odpadów budowlanych</td><td>76,51</td><td>71,00</td><td>58,00</td><td>0</td></tr></table>		Osiągnięte poziomy (%)	gmina Dobra	gmina Kołbaskowo	gmina Police	gmina Nowe Warpno	osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	50,00	0	8,00	5,00	poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	51,00	31,00	32,00	22,00	poziom recyklingu odpadów budowlanych	76,51	71,00	58,00	0
Osiągnięte poziomy (%)	gmina Dobra		gmina Kołbaskowo	gmina Police	gmina Nowe Warpno																	
osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	50,00		0	8,00	5,00																	
poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	51,00		31,00	32,00	22,00																	
poziom recyklingu odpadów budowlanych	76,51	71,00	58,00	0																		
Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.	Osiągnięte poziomy w roku 2015 przez samorządy gminne <table><tr><th>Osiągnięte poziomy (%)</th><th>gmina Dobra</th><th>gmina Kołbaskowo</th><th>gmina Police</th><th>gmina Nowe Warpno</th></tr><tr><td>osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania</td><td>48,28</td><td>13,6</td><td>4,0</td><td>11,6</td></tr><tr><td>poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła</td><td>49,8</td><td>36,7</td><td>43,0</td><td>57,0</td></tr><tr><td>poziom recyklingu odpadów budowlanych</td><td>75,8</td><td>94,5</td><td>68,0</td><td>100,0</td></tr></table>	Osiągnięte poziomy (%)	gmina Dobra	gmina Kołbaskowo	gmina Police	gmina Nowe Warpno	osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	48,28	13,6	4,0	11,6	poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	49,8	36,7	43,0	57,0	poziom recyklingu odpadów budowlanych	75,8	94,5	68,0	100,0	
Osiągnięte poziomy (%)	gmina Dobra	gmina Kołbaskowo	gmina Police	gmina Nowe Warpno																		
osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	48,28	13,6	4,0	11,6																		
poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	49,8	36,7	43,0	57,0																		
poziom recyklingu odpadów budowlanych	75,8	94,5	68,0	100,0																		
Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i, w miarę możliwości, odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50% masy do 2020 roku																						

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Monitoring dzikich składowisk	Usuwanie odpadów z terenów będących własnością Skarbu Państwa i Powiatu Polickiego (w porównaniu z założeniami na dany rok mniejsza liczba zgłoszeń dotyczących zanieczyszczenia odpadami terenów należących do Powiatu Polickiego i Skarbu Państwa, skutkująca brakiem konieczności podejmowania działań w zakresie usuwania odpadów).	2014 – 28 248,00 2014 – 3 900,00
	Usuwanie odpadów w pasach drogowych dróg powiatowych.	2014 – 378 143,13
	Działania prowadzone przez zarządców danych terenów prowadzą do corocznego zmniejszania się ilości dzikich składowisk. Jednym z istotnych miejsc jest nielegalne składowisko odpadów przy ul. Kamiennej 3 w Policach, znajduje się na jego terenie około 10 tys. Mg odpadów pozostawionych przez „Ecorama” Sp. z o.o. na terenie dz. ew. 2532, 2533/2, których właścicielem jest Skarb Państwa administrowanych przez Starostę Polickiego. Nieznaczna część odpadów została porzucona przez „Ecorama” Sp. z o.o. poza granicami nieruchomości na terenie dz. ew. 1973/40 obręb Police 6, których właścicielem jest Gmina Police.	postępowanie w toku

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

Tabela 48. Ocena wykonania celu ekologicznego
Działania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
Rozwój istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych oraz standaryzacji urządzeń	Zadanie jest systematycznie realizowane przez podmioty zajmujące się zbieraniem odpadów typu oleje odpadowe.	w ramach środków własnych
Rozbudowa lub modernizacja infrastruktury technicznej w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	Zadanie jest systematycznie realizowane przez podmioty zajmujące się zbieraniem i przetwarzaniem zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.	w ramach środków własnych
Realizacja działań zawartych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”	Program krajowy jest realizowany przez wszystkie gminy powiatu, w połączeniu ze wsparciem finansowym z WFOŚiGW. Na podstawie aktualnych dokumentów strategicznych samorządy mogą składać wnioski na demontaż, odbiór i utylizację wyrobów zawierających azbest do WFOŚiGW. Po zebraniu określonej ilości wniosków od mieszkańców, samorządy pozyskują środki finansowe na realizację powyższego zadania z WFOŚiGW.	gmina Police 2014 – 35 914,04 2015 – 56 144,00 gmina Dobra 2014 – 17 949,99 2015 – 13 735,00

Nazwa zadania	Stopień wykonania	Koszty (zł)
	Gminy Powiatu podjęły uchwały w sprawie przyjęcia programów usuwania azbestu: Gmina Police: uchwała Nr XL/302/2014 Rady Miejskiej w Policach z dnia 4 marca 2014 r. w sprawie uchwalenia Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police w latach 2014-2032; Gmina Dobra: Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Dobra, opracowany w 2007 r. wraz z aktualizacjami w latach 2013 i 2015; Gmina Kołbaskowo: Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kołbaskowo na lata 2007 – 2032; Gmina Nowe Warpno: uchwała Nr XI/063/2007 Rady Miejskiej w Nowym Warpnie w sprawie programu usuwania wyrobów zawierających azbest	
Rozbudowa infrastruktury technicznej zbierania zużytych opon, szczególnie w zakresie odbierania od małych i średnich przedsiębiorstw	Zadanie jest systematycznie realizowane przez podmioty zajmujące się zbieraniem zużytych opon.	w ramach środków własnych
Rozbudowa infrastruktury technicznej selektywnego zbierania, przetwarzania oraz ponownego wykorzystania odzysku, w tym recyklingu odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej	Zadanie jest systematycznie realizowane przez podmioty zajmujące się zbieraniem, przetwarzaniem, ponownym wykorzystaniem oraz odzyskiem, w tym recyklingiem odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej.	w ramach środków własnych
Zwiększenie wykorzystania osadów ściekowych	Osady ściekowe są wykorzystywane na okrywę składowanych fosfogipsów. W ramach działań technologicznych prowadzone jest techniczne zabezpieczenie skarp i wierzchołki składowiska poprzez pokrywanie ich osadami ściekowymi skutkujące procesem naturalnego lub sztucznego zadarniania i zadrzewienia.	w ramach środków własnych

Źródło: ankiety i materiały przekazane przez jednostki realizujące

4. OCENA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Opracowana w roku 2012 aktualizacja dotąd obowiązującego Programu zakłada zarządzanie środowiskiem oraz monitoring wdrażania ustaleń i kierunków wyznaczonych w ww. dokumencie na terenie powiatu polickiego.

W kolejnym rozdziale zostanie przedstawiona kompleksowa analiza wskaźnikowa realizacji założeń programu ochrony środowiska w podziale na wskaźniki presji, stanu środowiska oraz reakcji.

4.1. OCENA WSKAŹNIKOWA

Jednym z założeń monitoringu wdrażania dokumentu jest raportowanie stanu jego realizacji (analiza porównawcza stanu wyjściowego i obecnego). Przedstawienie opracowania raportowego w tym zakresie odbywa się przed organem stanowiącym Powiatu.

Podstawą właściwej oceny realizacji Programu jest dobry system sprawozdawczości, oparty na wskaźnikach (miernikach) stanu środowiska i zmiany presji na środowisko (emisja z instalacji). Wskaźniki monitorowania projektowanych przedsięwzięć powinny być realne, trafnie dobrane, mierzalne – umożliwiające wiarygodne i dostępne porównania. Analiza wskaźnikowa ma za zadanie bezpośrednie monitorowanie rozwoju stanu infrastruktury, stanu środowiska, emisji z instalacji i podjętych działań organizacyjnych (wskaźniki reakcji), co pośrednio wskazuje na realizację wskazanych w Programie celów ekologicznych.

Niniejszy Raport uwzględnił zaproponowane wskaźniki ujęte w Programie, tak aby dokonać oceny zmian zachodzących w środowisku i zapewnić spójność Raportu z Programem.

Zbiór wskaźników może być z czasem ograniczony lub rozszerzony, w zależności od potrzeb wynikających z analizy rzeczywistej sytuacji na terenie jednostki. Ważne jest jednak, aby modyfikacje w zakresie wskaźników nie były zbyt duże, ponieważ trudno będzie porównywać poszczególne raporty między sobą.

Analiza zaproponowanych w roku 2012 wskaźników wskazuje ich niepełne dostosowanie do wskazanych celów ekologicznych, stąd w kolejnym programie ochrony środowiska powinno się większą uwagę poświęcić na dobór trafnych i mierzalnych wskaźników, odpowiednio do każdego celu ekologicznego, bądź nawet zadania.

Oceny sporządzonej w Raporcie dokonano na podstawie wskaźników przyjętych w POŚ dla powiatu. Ocena wdrożenia przyjętych w POŚ celów jest utrudniona z uwagi na częściowy brak danych i informacji wskazujących na stan po zakończeniu realizacji POŚ, czyli za rok 2015. W szczególności brak jest niektórych danych z GUS oraz WIOŚ.

Zaprezentowana metoda wskaźnikowa przedstawia związki przyczynowo-skutkowe zachodzące pomiędzy oddziaływaniem człowieka na środowisko, jakością poszczególnych komponentów środowiska i podejmowaniem działań zaradczych mających na celu poprawę istniejącej sytuacji. Stąd wskaźniki podzielono na wskaźniki presji, stanu oraz reakcji.

4.1.1. Wskaźniki presji

Tabela 49. Wskaźniki presji

wskaźnik		jednostka	stan wyjściowy – rok 2013	rok 2014	stan końcowy - rok 2015	trend zmian
emisja zanieczyszczeń pyłowych do powietrza		Mg/rok	643	773	594	zmniejszenie presji
emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem		Mg/rok	1 553 781	1 552 063	1 602 096	zwiększenie presji
emisja dwutlenku siarki		Mg/rok	3 316	3 303	3 740	zwiększenie presji
emisja tlenków azotu		Mg/rok	1 563	1 329	1 287	zmniejszenie presji
emisja tlenków węgla		Mg/rok	215	335	244	zmniejszenie presji
emisja dwutlenku węgla		Mg/rok	1 547 549	1 545 866	1 595 752	zwiększenie presji
pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności		dam ³	151 700	171 655,8	167 033,9	zmniejszenie presji
zużycie wody na 1 mieszkańca		dam ³	38,2	37,7	38,5	zwiększenie presji
ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu	BZT ₅	kg/rok	10 307	7 615	12 834	zwiększenie presji
	ChZT	kg/rok	74 508	79 644	72 141	zmniejszenie presji
	zawiesina ogólna	kg/rok	13 153	12 457	12 184	zmniejszenie presji
	azot ogólny	kg/rok	8 505	9 710	13 109	zwiększenie presji
	fosfor ogólny	kg/rok	367	708	1 037	zwiększenie presji
ładunki zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych po oczyszczeniu odprowadzanych do wód powierzchniowych	BZT ₅	kg/rok	165 106	140 648	166 468	zwiększenie presji
	ChZT	kg/rok	232 134	235 945	181 458	zmniejszenie presji
	zawiesina ogólna	kg/rok	260 595	278 755	379 694	zwiększenie presji
	suma jonów chlorków i siarczanów	kg/rok	55 318 086	53 855 585	55 548 540	zwiększenie presji
	fenole lotne	kg/rok	2	1	0	zmniejszenie presji
	azot ogólny	kg/rok	197 780	133 533	160 969	zmniejszenie presji
zmieszane odpady komunalne zebrane		Mg	21 328,2	20 775,7	21 958,4	zwiększenie presji
szkło		Mg	769,5	1 009,4	1 002,1	zwiększenie presji
tworzywa sztuczne		Mg	542,1	555,42	441,7	zmniejszenie presji
makulatura		Mg	707,9	663,78	765,9	zwiększenie presji
procentowy udział odpadów ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach		%	46,5	15,75	18,46	zmniejszenie presji
ilość odpadów (poza komunalnymi) unieszkodliwionych przez		tys. Mg	1 533,4	1 708,3	1 951,9	zwiększenie presji

wskaźnik	jednostka	stan wyjściowy – rok 2013	rok 2014	stan końcowy - rok 2015	trend zmian
składowanie					
ilość wytworzonych odpadów przemysłowych	tys. Mg	2 890,0	3 264,2	3 712,5	zwiększenie presji
odpady dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych	tys. Mg	94 187,0	95 871,3	97 800,2	zwiększenie presji
pozyskania drewna	dam ³	49	37	60	zwiększenie presji
liczba pojazdów samochodowych	szt.	44 394	46 529	48 844	zwiększenie presji
stosunek liczby pojazdów do długości dróg utwardzonych publicznych	szt. / 100 km	14 192	14 627	b.d.	zwiększenie presji
liczba ośrodków miejskich nie posiadających obwodnic przy drogach wojewódzkich i krajowych	km	1	1	1	utrzymywanie się presji
ilość stacji telefonii komórkowej	szt.	68	82	95	zwiększenie presji
wynik składowej elektrycznej	V/m	0,40	brak badań	poniżej 7 V/m	utrzymywanie się presji
ilość potencjalnych sprawców poważnych awarii przemysłowych	szt.	0	4	4	zwiększenie presji

Źródło: obliczenia własne, GUS, WIOŚ, Starostwo Powiatowe w Policach

4.1.2. Wskaźniki stanu

Tabela 50. Wskaźniki stanu środowiska

wskaźnik	jednostka	stan wyjściowy – rok 2013	rok 2014	stan końcowy - rok 2015	trend zmian
ocena jakości powietrza	klasa	brak przekroczeń standardów jakości powietrza klasa A	przekroczenia B(a)P, PM10 klasa C	przekroczenia B(a)P, PM10 klasa C	pogorszenie stanu
stan jakości wód powierzchniowych	klasa / potencjał	zły	zły	zły	utrzymywanie się złego stanu
gospodarowanie odpadami, w tym: - unieszkodliwienie przez składowanie - odzysk - unieszkodliwienie inaczej niż składowanie - magazynowanie	%	- 53,05 - 16,28 - 30,58 - 0,07	- 52,33 - 11,38 - 34,55 - 0,003	- 52,57 - 9,15 - 36,24 - 0,005	utrzymywanie się wskaźników na podobnym poziomie
liczba składowisk odpadów ogółem, w tym: - komunalnych - przemysłowych	szt.	1 2	1 2	1 2	utrzymywanie się wskaźnika
liczba nielegalnych składowisk odpadów	szt.	6	3	4	poprawa stanu
powierzchnia niezrekultywowanych,	ha	6,14	6,14	6,14	utrzymywanie się wskaźnika

wskaźnik	jednostka	stan wyjściowy – rok 2013	rok 2014	stan końcowy - rok 2015	trend zmian
zamkniętych składowisk odpadów					
powierzchnia nielegalnych składowisk odpadów	m ²	22 408	21 850	21 880	pogorszenie stanu
użytki ekologiczne	ha	36,7	36,7	36,7	utrzymywanie się wskaźnika
rezerваты przyrody	ha	996,9	996,9	996,9	utrzymywanie się wskaźnika
obszary chronionego krajobrazu	ha	2 190,0	2 190,0	2 190,0	utrzymywanie się wskaźnika
pomniki przyrody	szt.	24	24	26	poprawa stanu
powierzchnia gruntów leśnych	ha	23 389,1	23 458,21	23 500,79	poprawa stanu
lesistość	%	34	34,2	34,2	utrzymywanie się wskaźnika
długość wybudowanych obwodnic	km	-	-	-	utrzymywanie się wskaźnika
liczba miejsc, gdzie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	szt.	0	0	0	utrzymywanie się wskaźnika
Liczba zdarzeń mających znamiona poważnych awarii	szt.	0	0	0	utrzymywanie się wskaźnika
Liczb udzielonych koncesji na eksploatację złóż kopalin	szt.	0	0	0	utrzymywanie się wskaźnika
grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji, w tym w wyniku wydobywania kopalin	ha	307,91	307,91	307,91	utrzymywanie się wskaźnika

Źródło: obliczenia własne, GUS, WIOS, Starostwo Powiatowe w Policach

4.1.3. Wskaźniki reakcji**Tabela 51. Wskaźniki reakcji**

wskaźnik	jednostka	stan wyjściowy – rok 2013	rok 2014	stan końcowy - rok 2015	trend zmian
zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń pyłowych	%	96,7	96,8	96,7	zmniejszenie reakcji
zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń gazowych	%	59,7	59,0	79,8	zwiększenie reakcji
długość czynnej sieci gazowej ogółem	km	422,142	444,242	456,414	zwiększenie reakcji
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	9 672	9 786	10 073	zwiększenie reakcji
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoby	57 267	55 447	56 167	zmniejszenie reakcji
ilość ścieków komunalnych odprowadzonych ogółem	dam ³	2 987,0	2 864,0	2 958,0	zwiększenie reakcji

wskaźnik	jednostka	stan wyjściowy – rok 2013	rok 2014	stan końcowy - rok 2015	trend zmian
ilość ścieków oczyszczanych biologicznie	dam ³	147	137	123	zmniejszenie reakcji
ilość ścieków oczyszczanych z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam ³	2 840	2 727	2 835	zwiększenie reakcji
długość czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej	km	398,8	406,2	416,0	zwiększenie reakcji
przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	10 437	10 762	11 167	zwiększenie reakcji
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	2 824,4	2 831,8	2 924,2	zwiększenie reakcji
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	73 937	75 003	75 859	zwiększenie reakcji
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	499,6	513,9	521,8	zwiększenie reakcji
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	6 290	6 452	6 598	zwiększenie reakcji
ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	osoba	65 645	65 645	67 209	zwiększenie reakcji
liczba składowisk zlikwidowanych w tym: - komunalnych, - przemysłowych	szt.	0 0	0 0	0 0	brak reakcji
ilość składowisk wyłączonych z eksploatacji - przemysłowych - komunalnych	szt.	0 0	0 0	0 0	brak reakcji
poziom odzysku odpadów opakowaniowych (szkła, papieru i tektury, tworzyw sztucznych)	%	27,20	34,00	40,62	zwiększenie reakcji
nowe obszary chronione	ha	120,0	0	0	brak reakcji
liczba opracowanych planów ochrony	szt.	0	2	2	zwiększenie reakcji
zalesienia	ha	0,1	0	0	zmniejszenie reakcji
liczba kontroli potencjalnych źródeł pól elektromagnetycznych	szt.	3	0	2	utrzymywanie się na podobnym poziomie / brak reakcji
liczba kontroli potencjalnych sprawców poważnych awarii	szt.	0	4	4	utrzymywanie się na podobnym poziomie / brak reakcji
liczba kontroli w zakresie udzielonych koncesji, procentowy udział kontroli ze stwierdzonymi naruszeniami	szt.	0	0	0	utrzymywanie się na podobnym poziomie / brak reakcji

wskaźnik	jednostka	stan wyjściowy – rok 2013	rok 2014	stan końcowy - rok 2015	trend zmian
powierzchnia zrekultywowanych terenów uznanych za zdegradowane zgodnie z rejestrem wojewódzkim	ha	0	0	0	brak reakcji

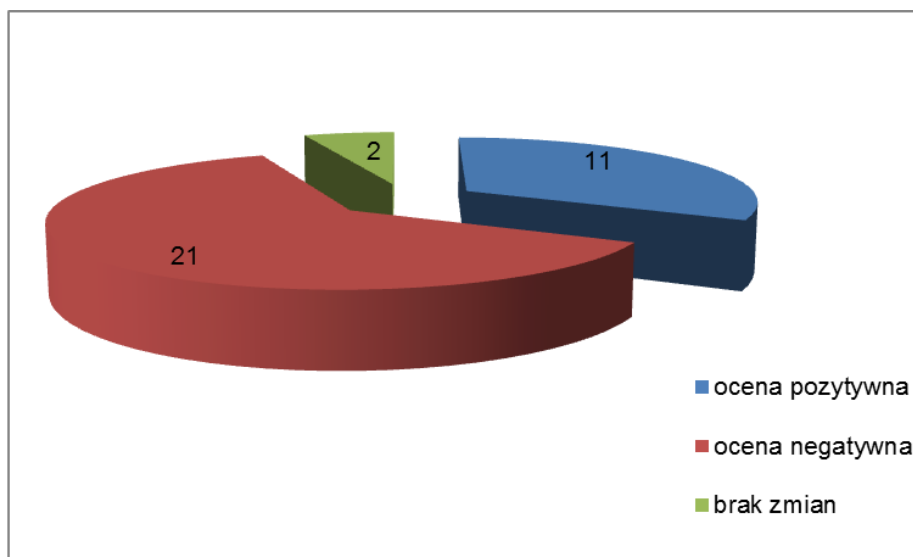
Źródło: obliczenia własne, GUS, WIOŚ, Starostwo Powiatowe w Policach

4.1.4. Podsumowanie wskaźników

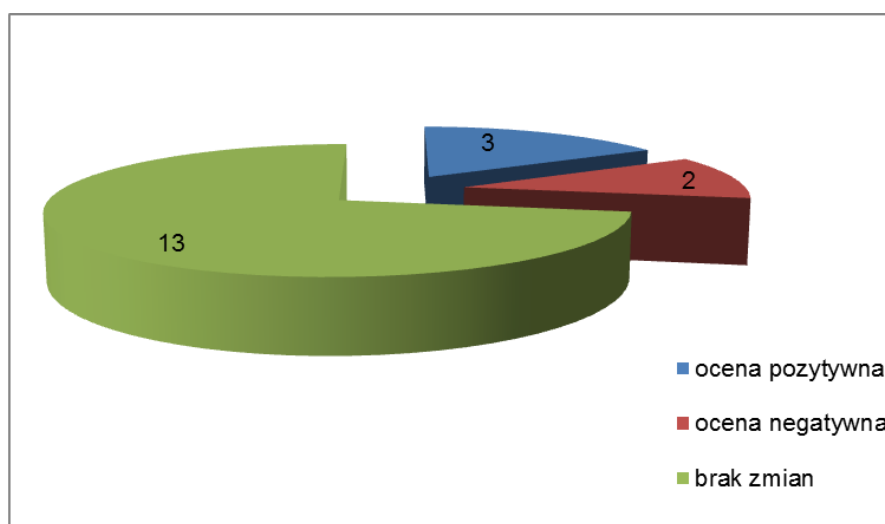
W programie ochrony środowiska dla powiatu polickiego zaproponowano łącznie 78 wskaźników, z czego 34 to wskaźniki presji na środowisko, 18 wskaźniki stanu środowiska i 26 to wskaźniki reakcji.

Tabela 52. Podsumowanie analizy wskaźnikowej

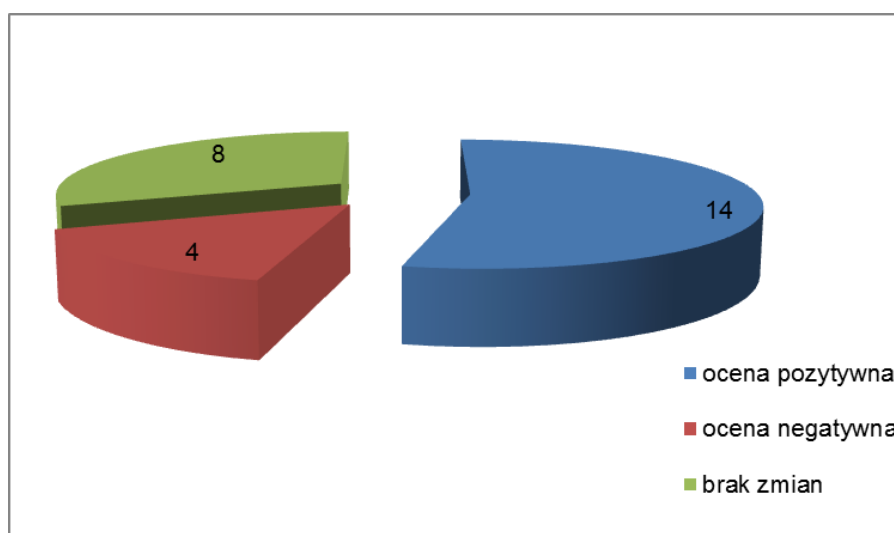
rodzaj wskaźnika	ocena pozytywna	ocena negatywna	brak zmian	ogółem
wskaźniki presji	11	21	2	34
wskaźniki stanu	3	2	13	18
wskaźniki reakcji	14	4	8	26
Razem	28	27	23	78

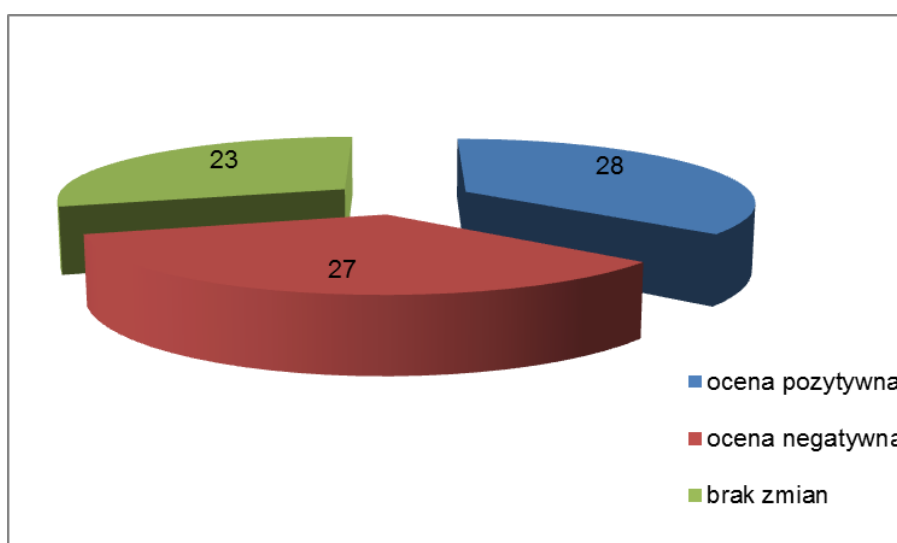
Wykres 4. Zestawienie wskaźników presji

Wykres 5. Zestawienie wskaźników stanu

Wykres 6. Zestawienie wskaźników reakcji

Wykres 7. Podsumowanie wszystkich wskaźników realizacji POŚ

Jak wynika z powyższych wykresów większość wskaźników została oceniona w trendzie pozytywnym (28 wskaźników), albo zmniejszała się presja na zasoby środowiska, albo poprawił się stan środowiska, albo zwiększyła się reakcja na problemy środowiskowe.

Znamienne jest jednak, że wciąż postępuje presja na zasoby przyrodnicze, albo nie widać reakcji w postaci poprawy jakości środowiska, gdyż 27 wskaźników oceniono w trendzie negatywnym, a 23 wskaźniki utrzymują się na podobnym poziomie.

Na podstawie zgromadzonych danych można sformułować tezę, że Powiat, jak i samorządy gminne sukcesywnie realizuje założone cele, koncentrując się na najistotniejszych obszarach problemowych i bez pominięcia kluczowych zadań w ochronie środowiska. Konieczna jest jednak dalsza realizacja założonych celów, gdyż niektóre wskaźniki nie wykazują poprawy, jak na przykład poprawa jakości powietrza, czy wód.

4.2. PODSUMOWANIE KOŃCOWE

Zadania własne powiatu w zakresie spraw związanych z ochroną środowiska wynikają przede wszystkim z ustawy o samorządzie powiatowym i przepisów dotyczących ochrony środowiska. Część zadań przypisana jest organom Powiatu, ale ich realizacja spoczywa na adresatach decyzji i podmiotach korzystających ze środowiska. Większość z inwestycji infrastrukturalnych jest prowadzona jednak przez samorządy gminne.

Kolejna tabela zawiera zestawienie decyzji administracyjnych wydanych w okresie sprawozdawczym przez samorząd powiatowy:

Tabela 53. Zadania Starosty Polickiego w zakresie wydawanych decyzji administracyjnych zrealizowane w okresie sprawozdawczym

Lp.	Obszar zadań	rok 2014	rok 2015
1.	Ochrona gruntów rolnych i leśnych:		
	– wyłączenia z produkcji rolniczej	365	411
	– uzgodnienia projektów decyzji lokalizacyjnych	438	405
2.	Gospodarka odpadami:		
	– wydane decyzje zatwierdzające plan gospodarowania odpadami i pozostałościami ze statków	1	1
	– wydanie pozwoleń na wytwarzanie odpadów	11	3
	– wydanie zezwoleń na zbieranie i transport odpadów	15	17
	– wydanie zezwoleń na przetwarzanie odpadów	9	5
3.	Ochrona przyrody:		
	– wydanie zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów	129	175
	– odmowa wydania zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów	14	7
	– wydanie decyzji wymierzających administracyjne kary pieniężne	-	-
4.	Gospodarka łowiecka		
	– decyzja o odmowie przetrzymywania zwierzęcia	-	-
	– decyzja o odłowie	-	3
5.	Gospodarka leśna		
	– decyzje z zakresu prowadzenia gospodarki leśnej	12	1
	– decyzja w sprawie zmiany użytku leśnego na rolny	-	-
6.	Ochrona powietrza atmosferycznego		
	– zgłoszenie instalacji niewymagających pozwolenia	9	6

¹ zgodnie z obowiązującymi przepisami plany gospodarowania odpadami i pozostałościami ze statków zatwierdzane są raz na trzy lata

Lp.	Obszar zadań	rok 2014	rok 2015
	– pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów	2	3
7.	Gospodarka wodna		
	– pozwolenia wodnoprawne	78	56
8.	Ochrona przed hałasem		
	– decyzje określające dopuszczalne poziomy hałasu	-	-
9.	Ochrona przez promieniowaniem pól elektromagnetycznych		
	– zgłoszenie instalacji	38	22
	– decyzja w sprawie sporządzenia przeglądu ekologicznego	1	-
10.	Geologia		
	– zgłoszenia robót geologicznych dla wykorzystania ciepła ziemi	14	16
	– decyzje zatwierdzające proj. robót geologicznych dla wykonania dokumentacji geologiczno-inżynierskiej	1	10
	– decyzje zatwierdzające dokumentacje geologiczno-inżynierskie	2	6
	– decyzje zatwierdzające projekty robót geologicznych dla sporządzenia dokumentacji hydrogeologicznej	6	10
	– decyzje zatwierdzające dokumentacje hydrogeologiczne	2	3
	– zgłoszenia innych dokumentacji geologicznych w związku z wykonaniem prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła ziemi	3	2
11.	Gospodarka rybacka		
	– wydane karty wędkarskie	287	245
	– wydane karty rejestracji sprzętu pływającego	92	69
12.	Pozostałe		
	– pozwolenia zintegrowane	6	1

Źródło: Starostwo Powiatowe w Policach

Samorząd powiatowy na bieżąco prowadzi sprawy związane z wnioskami podmiotów korzystających ze środowiska oraz obsługą mieszkańców i podmiotów gospodarczych pod kątem organizacyjno-administracyjnym.

Zadania inwestycyjne zapisane w Programie zostały w większości zrealizowane zgodnie z ogólną misją jednostki i własnymi zamierzeniami inwestycyjnymi. Istotna ich część, ze względu na specyfikę, wymaga systematyczności i bieżących prac, np. bieżące utrzymanie i konserwacja sieci wodno - kanalizacyjnych, monitorowanie stanu wody pitnej, utrzymanie i zarządzanie drogami, utrzymanie czystości i porządku (likwidacja terenów zanieczyszczonych odpadami), pielęgnacja zieleni, edukacja ekologiczna mieszkańców, ochrona powierzchni ziemi (rekultywacja miejsc historycznych zanieczyszczeń oraz eksploatacji kopalni).

Część inwestycji i zadań z uwagi na ciągłość, długotrwałość realizacji lub pozyskiwanie funduszy, dotacji, czy dofinansowań jest realizowana etapowo (projekty dotyczące realizacji infrastruktury technicznej i obiektów, po czym ich realizacja w kolejnych latach, rozliczanie dotacji w jednostkami dotującymi). W tym miejscu zaznaczyć trzeba, że racjonalne gospodarowanie środowiskiem i jego zasobami wymaga dużych nakładów finansowych, stąd niezbędne staje się stałe pozyskiwanie dofinansowania ze środków zewnętrznych. Powiat, jak i samorządy gminne skutecznie ubiegał się o dofinansowanie zadań generujących znaczne nakłady finansowe.

Ważne jest także, aby samorząd nadal podejmował współpracę z innymi jednostkami w zakresie ochrony środowiska, infrastruktury komunalnej, czy też działań administracyjno-organizacyjnych. Współpraca ta pozwoli na osiągnięcie szerszych celów i pozyskanie

większych środków finansowych.

W każdym z priorytetów podejmowano szereg zadań, jednak biorąc pod uwagę ich charakter i potrzebę dalszego rozwoju wiele grup zadaniowych powinna być kontynuowana w latach kolejnych, w miarę potrzeb oraz możliwości pozyskania środków finansowania. W szczególności kontynuowane powinny być wszelkie działania związane z poprawą stanu wód powierzchniowych oraz realizacją programu naprawczego określonego w programie ochrony powietrza, w związku z przekroczeniami normatywnych stężeń zanieczyszczeń w wodach powierzchniowych oraz w powietrzu, utrzymujących się od kilku już lat. Tym samym wśród najważniejszych działań w przyszłości powinny znaleźć się termomodernizacje budynków, wymiana źródeł ogrzewania, rozwój energii odnawialnej, modernizacje ciągów komunikacyjnych, rozwój ścieżek rowerowych, rozwój sieci kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej.

Ważnym działem zadań koniecznych do kontynuacji jest dalsza egzekucja postanowień Starosty Polickiego względem terenów zanieczyszczonych odpadami gospodarczymi w rejonie ulic Piotra i Pawła, co prowadzi do zanieczyszczania środowiska gruntowo-wodnego. Podejmowane działania powinny być realizowane i monitorowane na poziomie kolejnych raportów.

Kolejnym aspektem, na który w przyszłości powinien zostać położony nacisk jest ochrona mieszkańców przed hałasem.

Inne działania związane z ochroną zasobów przyrodniczych, ochroną przed promieniowaniem elektromagnetycznym oraz gospodarką odpadami komunalnymi można uznać za zrealizowane w sposób zadowalający. W kolejnych latach działania powinny być kontynuowane w celu utrzymania jakości środowiska w tym zakresie na stałym poziomie.

Mocną stroną działań jest fakt, iż większość z nich wpływała pozytywnie na więcej niż jeden element środowiska. Bieżące utrzymanie i zarządzanie drogami, polegające na przeprowadzaniu remontów, wprowadzaniu właściwej organizacji ruchu oraz utrzymaniu dróg w czystości przyczynia się do ochrony powietrza atmosferycznego (ograniczenie pylenia wtórnego, mniejsza emisja gazów powstających w wyniku spalania paliwa w silnikach pojazdów) oraz hałasu (poprzez poprawę płynności jazdy). Ponadto podejmowane zadania wpisywały się w realizację nie tylko jednego celu, ale także kilku. Służyły temu m. in. uchwalane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Zaznaczyć należy, że o ile można ocenić stopień realizacji zadań pozostających w kompetencji organu gmin czy Powiatu, czy też instytucji państwowych (WIOŚ, bądź PSSE), tak trudne do weryfikacji są działania podejmowane indywidualnie przez mieszkańców czy też podmioty gospodarcze oraz przez samych przedsiębiorców.

Analizując działania podjęte w latach 2014 – 2015 oraz wskaźniki oceny rozwoju infrastruktury technicznej i stanu środowiska przyrodniczego, można stwierdzić, że realizacja celów założonych w dokumencie POŚ wpływa pozytywnie na rozwój Powiatu oraz pozwala na ciągłe monitorowanie stanu środowiska i wykonywanie zadań, które będą prowadziły do dalszego pozytywnego rozwoju.

Reasumując, działania podjęte w latach 2014 – 2015 wpisują się w założenia i cele wyznaczone w Programie i należy ocenić je jako pozytywne. Przeprowadzenie pełnej oceny, co do stopnia poprawy stanu środowiska w powiecie wymaga dłuższego przedziału czasowego oraz dalszych działań inwestycyjnych.

SPIS TABEL

Tabela 1. Dochody Powiatu ogółem, w tym otrzymane dotacje w latach 2013-2015.....	16
Tabela 2. Wydatki Powiatu ogółem, w tym na ochronę środowiska w latach 2013-2015.....	16
Tabela 3. Wyniki badań wód powierzchniowych na terenie Powiatu	18
Tabela 4. Szczegółowa ocena jakości wód Zalewu Szczecińskiego w roku 2014	19
Tabela 5. Szczegółowa ocena jakości wód Zalewu Szczecińskiego w roku 2015	19
Tabela 6. Klasyfikacja jakości wód podziemnych badanych przez PIG-PIB w ramach monitoringu diagnostycznego w 2012 roku.....	20
Tabela 7. Zmiany powierzchni gruntów w okresie sprawozdawczym	22
Tabela 8. Grunty rolne wyłączone z produkcji rolniczej (ha) w latach 2014-2015.....	23
Tabela 9. Powierzchnia i ilość obszarów prawnie chronionych, terenów zieleni urządzonej oraz lasów w okresie sprawozdawczym	24
Tabela 10. Wyniki GPR dla dróg na terenie Powiatu Polickiego w roku 2015	26
Tabela 11. Wyniki GPR dla dróg na terenie Powiatu Polickiego.....	26
Tabela 12. Gospodarowanie odpadami pozakomunalnymi w okresie sprawozdawczym	29
Tabela 13. Informacje o zebranych zmieszanych odpadach komunalnych na terenie.....	29
Tabela 14. Wykaz wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu polickiego	30
Tabela 15. Ocena wykonania celu ekologicznego Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych	32
Tabela 16. Ocena wykonania celu ekologicznego Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych	34
Tabela 17. Ocena wykonania celu ekologicznego Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystanie	35
Tabela 18. Ocena wykonania celu ekologicznego Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek	36
Tabela 19. Ocena wykonania celu ekologicznego Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód przejściowych i przybrzeżnych, w szczególności zatrzymanie eutrofizacji tych wód.....	37
Tabela 20. Ocena wykonania celu ekologicznego Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego.....	41
Tabela 21. Ocena wykonania celu ekologicznego Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej	41
Tabela 22. Ocena wykonania celu ekologicznego Opracowanie strategii zagospodarowania urobków z prac pogłębiarskich w ramach rozbudowy i modernizacji infrastruktury portowej	42
Tabela 23. Ocena wykonania celu ekologicznego Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych	42
Tabela 24. Ocena wykonania celu ekologicznego Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa	45
Tabela 25. Ocena wykonania celu ekologicznego Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody	45
Tabela 26. Ocena wykonania celu ekologicznego Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych	46
Tabela 27. Ocena wykonania celu ekologicznego Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska	47

Tabela 28. Ocena wykonania celu ekologicznego Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych	48
Tabela 29. Ocena wykonania celu ekologicznego Edukacja leśna społeczeństwa, dostosowanie lasów do pełnienia różnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych	48
Tabela 30. Ocena wykonania celu ekologicznego Identyfikacja zagrożeń lasów i zapobiegania ich skutkom	49
Tabela 31. Ocena wykonania celu ekologicznego Wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych	50
Tabela 32. Ocena wykonania celu ekologicznego Promocja przyrodniczych walorów turystycznych województwa	50
Tabela 33. Ocena wykonania celu ekologicznego Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych	52
Tabela 34. Ocena wykonania celu ekologicznego Opracowanie i realizacja programów służących ochronie powietrza.....	54
Tabela 35. Ocena wykonania celu ekologicznego Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	54
Tabela 36. Ocena wykonania celu ekologicznego Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas	57
Tabela 37. Ocena wykonania celu ekologicznego Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców	57
Tabela 38. Ocena wykonania celu ekologicznego Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych.....	60
Tabela 39. Ocena wykonania celu ekologicznego Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	62
Tabela 40. Ocena wykonania celu ekologicznego Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych	63
Tabela 41. Ocena wykonania celu ekologicznego Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych.....	63
Tabela 42. Ocena wykonania celu ekologicznego Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i gospodarki odpadami.....	65
Tabela 43. Ocena wykonania celu ekologicznego Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa w zakresie zużycia wody oraz jej zanieczyszczeń ..	65
Tabela 44. Ocena wykonania celu ekologicznego Tworzenie proekologicznych wzorców zachowań, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, w odniesieniu do pozostałych komponentów.....	66
Tabela 45. Ocena wykonania celu ekologicznego Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem	68
Tabela 46. Ocena wykonania celu ekologicznego Działania w zakresie budowy systemu gospodarki odpadami w województwie zgodnego z KPGO 2014.....	71
Tabela 47. Ocena wykonania celu ekologicznego Działania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.....	75
Tabela 48. Ocena wykonania celu ekologicznego Działania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi.....	76
Tabela 49. Wskaźniki presji	79
Tabela 50. Wskaźniki stanu środowiska	80

Tabela 51. Wskaźniki reakcji	81
Tabela 52. Podsumowanie analizy wskaźnikowej	83
Tabela 53. Zadania Starosty Polickiego w zakresie wydawanych decyzji administracyjnych zrealizowane w okresie sprawozdawczym	85

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Dochody powiatu polickiego (samorządu) w okresie sprawozdawczym	16
Wykres 2. Wydatki, powiatu polickiego (samorządu) w okresie sprawozdawczym	16
Wykres 3. Wydatki, w tym na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w okresie sprawozdawczym	17
Wykres 4. Zestawienie wskaźników presji	83
Wykres 5. Zestawienie wskaźników stanu	84
Wykres 6. Zestawienie wskaźników reakcji	84
Wykres 7. Zestawienie wskaźników reakcji	84